

**ПОЗАСУДОВІ СТРАТИ,
ВЧИНЕНІ РОСІЯНАМИ
У БУЧІ ТА ІНШИХ
ЧАСТИНАХ УКРАЇНИ**

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Ця публікація
підготовлена завдяки щедрій підтримці американського народу,
наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)
в рамках Програми «Права людини в дії»,
яка виконується Українською Гельсінською спілкою з прав людини.
Погляди та інтерпретації, представлені у цьому документі,
не обов'язково відображають погляди USAID, Уряду США або УГСПЛ.
Відповідальність за вміст публікації несуть виключно автори та ХПГ

Під загальною редакцією
Євгенія Захарова

Автори:
Євгеній Захаров,
Ганна Овдієнко, Максим Ревякин

Світлина на обкладинці: Depositphotos

Позасудові страти, вчинені росіянами у Бучі та інших частинах України / Євгеній Захаров, Ганна Овдієнко, Максим Ревякин; ГО «Харківська правозахисна група». — Харків: ТОВ «Видавництво "Права людини"», 2023. — 106 с.

ISBN 978-617-8186-16-6

ISBN 978-617-8186-16-6

© Євгеній Захаров,
Ганна Овдієнко,
Максим Ревякин, 2023
© ГО «Харківська правозахисна
група», 2023

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	4
1. РЕЗЮМЕ	6
2. ВСТУП	7
3. МЕТОДОЛОГІЯ	9
4. ОСНОВА ДЛЯ ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	21
5. АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	27
6. ПЕРЕБІГ ПОДІЙ.....	32
7. ОПИС 53 ОКРЕМИХ СПРАВ, ДЕ ПОТЕРПІЛИХ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ АДВОКАТИ ХПГ	35
8. ВИСНОВКИ	98
ДОДАТОК. Форми стандартизованих документів, що використовуються ХПГ у процесі збирання та оброблення інформації від жертв та свідків обстрілів цивільних об'єктів та населення.	99

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АТО	Антитерористична операція на сході України
БД	База даних Т4Р
БДО	База даних ХПГ щодо подій до широкомасштабного вторгнення
ГП Т. зв. «ДНР»	Генеральна прокуратура так званої «ДНР»
ГП Т. зв. «ЛНР»	Генеральна прокуратура так званої «ДНР»
ГУР	Головне управління розвідки України
ГШ ЗС РФ	Генеральний штаб Збройних сил Російської Федерації
ГШ ЗСУ	Генеральний штаб Збройних сил України
ДП 1 ЖК	Додатковий протокол (I) до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року
ЄСПЛ	Європейський суд з прав людини
ЖК	Женевські конвенції
ЛЗ	Лінія зіткнення (до 24 лютого 2022 року)
ЛФ	Лінія фронту
МВС Т.зв. «ДНР»	Міністерство внутрішніх справ так званої «ДНР»
МВС Т.зв. «ЛНР»	Міністерство внутрішніх справ так званої «ЛНР»
МВСУ	Міністерство внутрішніх справ України
МГП	міжнародне гуманітарне право
МЗС	Міністерство закордонних справ
МКС	Міжнародний кримінальний суд
МКЧХ	Міжнародний Комітет Червоного Хреста
ММПЛУ	Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні
МО РФ	Міністерство оборони Російської Федерації
МОУ	Міністерство оборони України
МТКЮ	Міжнародний трибунал щодо колишньої Югославії
МЧС Т. зв. «ДНР»	Міністерство у справах цивільної оборони, надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків стихійних лих так званої «ДНР»
МЧС Т. зв. «ЛНР»	Міністр надзвичайних ситуацій та ліквідації наслідків стихійного лиха так званої «ЛНР»
НМ Т. зв. «ДНР»	Народна міліція так званої «ДНР»
НМ Т. зв. «ЛНР»	Народна міліція так званої «ЛНР»
НП	населений пункт

НПУ	Національна поліція України
ОБСЕ	Організація з безпеки і співробітництва в Європі
ОВА	обласна військова адміністрація
ОГПУ	Офіс Генерального прокурора України
ОМС	орган місцевого самоврядування
ОРДЛО	Окремі райони Донецької та Луганської областей на непідконтрольній уряду території до 24 лютого 2022 року
РС	Римський статут
РФ	Російська Федерація
СБУ	Служба безпеки України
СК РФ	Слідчий комітет Російської Федерації
Т. зв. «ДНР»	Так звана «Донецька народна республіка»
Т. зв. «ЛНР»	Так звана «Луганська народна республіка»
УВКПЛ	Управління Верховного Комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини
ХПГ	Харківська правозахисна група
ЦСС	Центр стратегічних справ

01 РЕЗЮМЕ

2 березня 2022 року Прокурор МКС Карім Хан оголосив про відкриття офіційного розслідування ситуації в Україні, яка охоплює будь-які минулі та теперішні звинувачення у воєнних злочинах, злочинах проти людяності чи геноциді, скоєних на будь-якій частині території України будь-якою особою з 21 листопада 2013 року.

ХПГ представляють це подання Офісу Прокурора МКС, яке містить інформацію про позасудові страти цивільного населення на всій території України.

ХПГ вбачає у таких подіях ознаки злочину проти людяності в межах юрисдикції МКС, передбаченого ст. 7 ч. 1 (а) РС.

У розділі 2 «Вступ» надані короткі відомості про ХПГ та глобальну ініціативу «Трибунал для Путіна», одним із засновників якої є ХПГ, про БД, про діяльність, яку ХПГ проводило для збору інформації про вбивства цивільних осіб.

У розділі 3 «Методологія» описані види джерел інформації, які використовувались для підготовки цього подання. Зокрема, описані методики роботи із відкритими джерелами, верифікації таких джерел, із БД та комунікації із державними органами влади, методики проведення моніторингових візитів та роботи адвокатів ХПГ в окремих кримінальних провадженнях.

У розділі 4 «Основи для правової кваліфікації» наведені аналіз контекстуальних елементів злочинів, за якими можна кваліфікувати вбивства цивільних осіб, наведених у цьому поданні, практика МКС щодо аналогічних подій, обґрунтування застосування принципів МКС щодо таких злочинів відносно епізодів, наведених у цьому поданні та застосування принципу компліментарності до таких епізодів.

У розділі 5 «Аналітична інформація» наведені загальні відомості про вбивства цивільних осіб в Україні, зокрема, дані зібрані документаторами ХПГ у БД, та наведений аналіз зібраних даних.

У розділі 6 «Перебіг подій» коротко викладений перебіг подій та військових операцій з 24 лютого 2022 року та детально розписані події, які відбувалися в м. Буча, оскільки більшість справ, наведених у цьому поданні, стосуються вбивств цивільних саме в цьому НП.

У розділі 7 «Опис 53 окремих справ, де потерпілих представляють адвокати ХПГ» описані справи щодо вбивств цивільних осіб представниками ЗС РФ, де адвокати ХПГ є представниками потерпілих у цих кримінальних провадженнях.

У розділі 8 «Висновки» підведені підсумки на підставі викладених у поданні інформації та доказів.

У додатку до цього подання наведені стандартні форми документів, які використовувались при документуванні інформації безпосередньо від жертв та свідків ймовірних воєнних злочинів.

02 ВСТУП

ХПГ бажає представити інформацію про вбивства, що були скоєні російськими військовими та пов'язаними з ними особами під час широкомасштабного російського військового наступу на територію України. Основний фокус інформації – це навмисні вбивства, які відбулися в період з 24 лютого 2022 року по 31 липня 2023 року. Ця робота є логічним продовженням роботи, яка була проведена в період з 2014 по 2022 роки та стосувалася злочинів, які, ймовірно, були скоєні в Донецькій та Луганській областях України під час збройного конфлікту.

Це вже сьоме подання, яке наша організація подає до Офісу Генерального прокурора Міжнародного кримінального суду (МКС). Попередні заяви були подані перед початком широкомасштабного військового наступу Росії на Україну та вже під час нього. Перша заява включала в себе широкий спектр воєнних злочинів та злочинів проти людяності, які, ймовірно, були скоєні російськими військовими на території України. Ще дві заяви були спеціалізованого характеру і стосувалися питань примусових зникнень, як вже було зазначено, а також злочинів проти людяності, скоєних проти осіб, які опинилися під контролем російських військових та незаконних збройних формувань на тимчасово окупованих територіях Донецької і Луганської областей.

Під час широкомасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України ми вже підготували та подали два подання до Офісу Генерального прокурора МКС. Перше із них стосувалося жорстокого обмеження свободи цивільних осіб в Харківській області, а інша вказувала на ознаки геноциду на території України як частину широкомасштабної політики РФ. Наша організація також має намір подавати комунікації щодо інших пов'язаних питань.

ХПГ була зареєстрована у 1992 році, але вже з 1989 року вона працювала як правозахисна група у складі Харківського товариства «Меморіал». ХПГ здійснює захист прав людини в конкретних випадках їх порушення, розглядаючи до 3 тисяч письмових звернень щороку. Організація інформує українську державу та громадськість про права людини, аналізує стан дотримання прав людини та основних свобод в Україні. ХПГ прагне покращити ситуацію в Україні щодо прав, таких як право на життя, свобода від катувань та нелюдяного неоліку поводження, свобода від безпідставного утримання під вартою, свобода слова та інформації, право на приватність та права вразливих груп населення, включаючи в'язнів, людей, які живуть з ВІЛ/СНІД, наркозалежних, шукачів притулку та інших. Центр стратегічних справ ХПГ, створений у 2003 році, надає на сьогодні допомогу у більш ніж 200 стратегічних справах у міжнародних судових інстанціях.

ХПГ є одним з ініціаторів глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна», якої основною метою якої є притягнення винних осіб до відповідальності за вчинені злочини. Ми також надаємо гуманітарну, правову та психологічну підтримку конкретним особам, які стали жертвами воєнних злочинів на всій території України. Адвокати ХПГ співпрацюють з потерпілими на рівні національних судів, міжнародних судових та квазі-судових організацій, включаючи Комітет ООН з прав людини, настільки, наскільки це можливо.

З 24 лютого 2022 року по 31 березня 2023 року документатори й експерти глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна» змогли зібрати та передати інформацію про 804 випадки вбивств, вчинених російськими військовими на тимчасово окупованих територіях. В 204 з цих випадків були ідентифіковані конкретні потерпілі. Для таких потерпілих надається комплексна підтримка, і вони виявили бажання надати інформацію про випадки вбивств Міжнародному кримінальному суду. Інформація про ще 104 вбивства нами було зафіксовано у попередній етап війни, під час дослідження 2014–2018 років.

У цьому поданні вбивства розглядаються в рамках Римського Статуту та міжнародної судової практики і охоплюють події на всій території України, включаючи тимчасово окуповані території до 24 лютого 2022 року. Важливо зауважити, що це подання не охоплює вбивств, скоєних на території тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим, і, можливо, не містить повної інформації щодо територій, які залишаються тимчасово окупованими, і доступ до інформації щодо яких є обмеженим.

Авторами цього подання є директор ХГП Євгеній Захаров та експерти ХПГ Ганна Овдієнко, Максим Ревякин. Дослідження проведено за підтримки USAID.

03 МЕТОДОЛОГІЯ

1.2. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Джерелами інформації були:

- А) 1) База даних глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна», яка містить інформації про 804 епізоди вбивств із стрілецької зброї та іншим способом, крім артилерійських обстрілів (надалі – вбивств) на 31.07.2023 року);
2) База даних ХПГ, яка містить інформацію про 204 епізоди вбивств;
- Б) Задokumentовані показання від потерпілих та свідків, які були отримані під час цільових виїздів до деокупованих населених пунктів Харківської, Київської, Сумської, Чернігівської областей, а також до компактних місць проживання ВПО з метою збору інформації про воєнні злочини;
- В) Матеріали окремих кримінальних проваджень, первинна та вторинна допомога потерпілим в яких надається адвокатами, що співпрацюють з ХПГ;
- Г) Попередньо верифіковані повідомлення у медіа, соціальних мережах, стрімінгових сервісах щодо фактів вбивств;
- Д) Офіційні повідомлення міжнародних організацій та державних органів, зокрема повідомлення Місії ООН в Україні, Human Rights Watch, Amnesty International.

База даних (БД)

Загальна інформація

БД глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна» є реляційною базою даних, розробленою спеціально для збору, обробки, аналізу інформації про воєнні злочини.¹

БД була розроблена у 2016–2017 рр., та значно удосконалена у 2022 та 2023 років. База містить інструменти для збору, верифікації та системного аналізу внесених даних, побудована на основі вільної системи управління базами даних MySQL. Для документування подій працівники організацій використовують дані, які надходять безпосередньо від свідків і постраждалих, а також інформацію з відкритих джерел (соцмережі, новини в медіа, повідомлення органів влади), шукаючи інформацію про конкретну подію, яка дає підстави вважати про скоєння ймовірного воєнного злочину (обстріл цивільних об'єктів, вбивства цивільних осіб, катування та інші ймовірні міжнародні злочини за Римським статутом, які підпадають під юрисдикцію МКС).

Після перевірки дані вносяться до нашої власної БД у вигляді конкретного кейсу. Пріоритет надається пошуку медіафайлів і персональних даних, які згодом можна верифікувати за допомогою розвідки на основі відкритих джерел (OSINT) та (або) шляхом прямих контактів із потерпілими та свідками.

Там, де це можливо, працівники організацій-учасниць фіксують події у полі, роблять зйомку руйнувань із дронів, особисто спілкуються зі свідками подій.

Інформація в базі – закрита, а персональні дані додатково шифруються, проте статистичні дані є відкритими.

Унікальність підходу ініціативи «Трибунал для Путіна» у тому, що документування відбувається за регіональним принципом: за різними організаціями закріплені різні регіони України (за-

¹ <https://t4pua.org/1200>

звичай це ті регіони, де ці організації працювали роками і розуміють географічні й інші місцеві особливості). У деяких регіонах ініціатива «Трибунал для Путіна» збрала більше даних про воєнні злочини, ніж інформація, яка є доступною уряду України чи міжнародним організаціям.

Технічні характеристики

До 24.02.2022 БД являла собою просту за структурою базу MySQL, розташовану на внутрішньому сервері в офісі ХПГ, і призначену для конвертації в цю БД з електронних таблиць, а також редагування та внесення даних у ручному режимі за допомогою найпростішого веб-інтерфейсу. База також давала змогу виводити статистичні звіти за заздальгідь підготовленими запитами. Персональні дані при внесенні в базу оборотно шифрувалися (AES_ENCRYPT) за ключем, який можна поміняти в будь-який момент.

Після 24.02.2022 стало завдання винести БД на зовнішній сервер, щоб забезпечити віддалений доступ для роботи з нею великій кількості документаторів. Для цього було створено модуль авторизації користувачів з різними правами доступу (гість, документатор, редактор, юрист, адмін, з можливістю перегляду персональних даних і без). А сама база була розміщена на сервері МІРОХОСТ (укр. компанія)². Сервери компанії фізично розташовуються в Європі. Вибір українського хостингу обумовлений зручністю/швидкістю взаємодії з базою документаторів на території України.

На першому етапі експлуатації БД було виявлено фактори, що обмежують її використання для роботи в нових умовах і розв'язання нових завдань, тому надалі й дотепер як саму структуру даних бази, так і веб-інтерфейс для роботи з цією базою безперервно удосконалюють і розвивають відповідно до завдань, що виникають із документування воєнних злочинів. Інакше кажучи, БД у своєму розвитку підлаштовується під обмежені можливості документування злочинів у воєнний час, зростаючи загрозу безпеці даних, і, з урахуванням необхідності різної класифікації та статистичного опрацювання внесених даних у будь-який момент часу.

У зв'язку з цим додані такі технічні удосконалення з метою захисту персональних даних та удосконалення роботи БД.

1. Було закрито доступ до папки, де зберігаються медіафайли та документи (у вигляді бінарних файлів), які належать до розділу «свідчення». Таким чином, переглянути або завантажити файли можна тільки авторизувавшись у базі і ввівши ключ шифрування персональних даних.

2. Повністю заборонено доступ до медіафайлів і документів (бінарних файлів), розміщених у розділі «СПРАВА» кожного епізоду, для всіх, крім юриста, який веде цю справу.

3. Було змінено «жорстку прив'язку» типів даних до таблиць бази. Замість цього створено можливість розширення категорій введених у БД без зміни самої структури бази, а тільки за рахунок зміни параметрів конфігурації, тобто впроваджено використання найпростішого «конструктора категорій» для введених даних.

4. Створено модуль автоматичної фіксації всіх змін у записах даних, що вводяться документаторами. Історію змін неможливо змінити через інтерфейс БД, і які зберігаються в базі в зашифрованому вигляді. Тобто зберігання – за принципом «чорний ящик».

5. Створено модуль автоматичної фіксації переглядів окремих епізодів і персоналій, якщо їх переглядав документатор, який не створив записи, і не юрист, який веде СПРАВУ. Зберігання історії переглядів – за принципом «чорний ящик».

² https://mirohost.net/ua?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=324749329&utm_term=%D0%BC%D1%96%D1%80%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%81%D1%82&gclid=Cj0KCQjwrMKmBhCJARIsAHuEAPQrSb6Z-zeDrjRN9tBzRqHALKmqKiSeAQG6lhCXh6jbtZqWoTPK20aAtsDEALw_wcB

6. Реалізовано механізм двохфакторної авторизації, що передбачає після звичайного входу із введенням логіна, пароля і коду шифрування персональних даних, – подальше введення додаткового коду, надісланого на електронну поштову адресу користувача.

7. Підключено модуль реєстрації всіх спроб входу з невдалою авторизацією, а в разі досягнення певного ліміту «помилки авторизації», можливість продовження таких спроб закривається для IP-адреси цього користувача. Крім того, збільшено часові проміжки між самими спробами авторизації. Розблокування IP адреси – через адміна.

8. З метою посилення безпеки та збереження даних – періодичний аналіз використання програмних модулів інтерфейсу бази даних і видалення застарілих модулів, що втратили свою актуальність, а також – періодичне видалення з бази неактивних користувачів бази та/або зміна користувацьких паролів.

9. Реалізовано майже всі технічні рекомендації від Лабораторії Безпеки щодо захисту БД від потенційних хакерських атак.

Зібрана інформація зберігалася у БД, яка представляла собою онлайн базу даних MySQL із веб-інтерфейсом, що відображається в будь-якому інтернет-браузері. Зі сторони сервера запити та команди до бази виконувалися за допомогою скриптів на мові програмування PHP-8.

БД була створена та оперується ХПГ, доступ до вихідного коду бази, а відтак і можливість видозмінювати її організаційну структуру, має виключно технічний спеціаліст ХПГ.

Доступ до БД

Доступ до БД звичайних користувачів буває двох видів. Доступ, що передбачає можливість редагування даних, надавався виключно авторизованим ХПГ документаторам ініціативи «Трибунал для Путіна», перелік яких був вичерпним та які здійснювали документування виключно особисто. Доступ, що давав можливість переглядати інформацію, зазначену у базі, надавався виключно з дозволу ХПГ та обмежувався вичерпним переліком осіб та чітко окресленою метою (до таких випадків можна віднести, зокрема, надання «гостьового» доступу співробітникам правоохоронних органів України).

Доступ до БД надавав виключно технічний спеціаліст ХПГ на виконання відповідного розпорядження директора організації. Правилами використання БД ХПГ передбачено, що передача виданого доступу іншим особам заборонялася.

Вхід до БД здійснювався за логіном, паролем та ключем шифрування, який додатково захищав персональні дані. Також у базі був передбачений захист шляхом здійснення двохфакторної аутентифікації.

Документатори

Операторами БД були документатори окремих організацій ініціативи «Трибунал для Путіна», які попередньо пройшли групове та індивідуальне навчання щодо внесення інформації. Для правильного і однорідного внесення даних також були розроблені та затверджені інструкції із роботи з БД³. Оскільки документування вимагає від операторів не тільки технічних навичок, а й базових знань міжнародного гуманітарного права, ХПГ були проведені юридичні тренінги на тему міжнародного гуманітарного права. Для документаторів, крім цього, було організовано проведення тренінгів щодо застосування у процесі роботи нових ICC Eurojust guidelines for civil society

³ https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vRGz3y54Gk0euGrGskclocyFRLqs-_4WJs5gna_ghkoLg8MrjKIM0Ufwhd-yHT1np9IX_mLDYFX14Vm/pub?urp=gmail_link

(2022), а також надалі вимагалось, щоб їх робота проходила у повній відповідності до вивчених стандартів.

Для забезпечення цієї вимоги, внесення інформації до БД контролювалося професійними супервайзерами – найбільш досвідченими документаторами, які мали, крім того, знання у сфері міжнародного гуманітарного права та міжнародного кримінального права, що дозволило мінімізувати кількість помилок документаторів під час внесення інформації, та їх оперативне виправлення у разі виявлення.

Операторами БД були близько 50 документаторів глобальної ініціативи «Трибунал для Путіна».

Внесення до реєстру інцидентів/ймовірних злочинів

БД включає інформацію про кожний випадок (т.зв. – епізод) вчинення вбивства, що відповідає основним елементам складу злочину у відповідності з ICC Elements of Crimes, включаючи дату (інтервал, період, у разі якщо точна дата невідома), місце, обставини події, тип події, її попередню кваліфікацію відповідно до Римського Статуту, та пов'язані із подією персоналії (жертви, свідки та виконавці злочинів).

Епізод у БД мав наступні властивості:

- Кожен епізод мав унікальний номер і пов'язувався з датою (або ймовірним інтервалом часу) події, а також з місцезнаходженням, події, або об'єкта, що постраждав (адреса, координати).
- Кожен епізод міг супроводжуватися свідченням (текстова інформація + будь-яка кількість медіафайлів, тобто – відео та фото).
- Свідчення також мали власний унікальний номер і могли бути прикріплені до будь-якої кількості епізодів.
- До кожного епізоду можна було додати будь-яку кількість «персоналій» (персональні дані окремих осіб) і вказати роль кожної особи в даному епізоді.
- Крім вищезазначеного, в епізоді також містилися відмітки, обрані документатором зі списку, щодо типу події, постраждалого об'єкту, юридичної кваліфікації події та збитків, а також ключові слова. Саме ці дані враховувалися при складанні статистичних звітів.
- Кожний епізод міг мати розділ, що включає інформацію відносно ходу відкритої за цим епізодом СППРАВИ, і може містити інформацію та файли з обмеженим доступом.
- Кожний епізод обов'язково містив у собі дані про джерело отримання інформації про вбивство.

Розроблене ХПГ програмне забезпечення дозволяє перевіряти коректність написання адрес будинків, знаходити і вказувати повтори одних і тих же епізодів і здійснювати захист персональних даних шляхом їх автоматичного кодування і зберігання в базі в закодованому вигляді. За введення ключа доступу всі персональні дані розкодуються і можуть оброблятися.

Безпека БД

Відповідно, БД містить інструменти для уникнення нелегальної зміни, видалення чи спотворення внесеної інформації.

У БД здійснювалося протоколювання будь-яких дій, пов'язаних із додаванням нової чи редагуванням раніше внесеної інформації. Доступ до перегляду логів/змін мав виключно технічний спеціаліст ХПГ. Можливість видалення внесених епізодів мав виключно технічний спеціаліст ХПГ, інші користувачі БД, у тому числі й користувачі з доступом для редагування, не володіли відповідними правами на видалення раніше внесених епізодів.

Усі медіафайли, які завантажені у БД, зберігалися паралельно на двох хостингах: основний оперується українською компанією «Мирохост» з серверами у Європі, резервний хостинг розта-

шований у Німеччині та оперується компанією «IONOS». Резервне копіювання бази здійснювалося кожного дня, резервні копії бази зберігаються у 4 різних сховищах.

БД оснащена двохфакторною аутентифікацією користувачів.

Фільтрування інформації

БД містить інструменти для аналізу зібраних даних про вбивства, такі як специфічні запити.

Вони представляють собою фільтри, здатні виокремити епізоди за певними параметрами, такі як місце, час події (період часу), тип події, правова кваліфікація. Також можливий пошук за ключовими словами.

БД дозволяє генерувати звіти, що показують узагальнену інформацію в табличній формі (розподіл епізодів по певному періоду часу, по місцю розташування, типу втрат, типу об'єктів і типу подій) і в графічному вигляді – на картах, побудованих на основі GOOGLEMAP. Також БД надавала можливість виокремити епізоди, які стосувалися вбивств осіб певної статі та віку (неповнолітніх дітей), однак все ж таки не давала усієї багатой класифікації злочинів проти людяності та воєнних злочинів.

Тому частину класифікації інформації з БД було здійснено мануально – операторами бази, які проводили ручний аналіз кожного епізоду. Мануальна робота також дала можливість виявити додаткові тенденції і особливості.

Окрема база ХПГ

Для ведення окремих кримінальних проваджень, первинна та вторинна допомога потерпілим в яких надається адвокатами, що співпрацюють з ХПГ, використовується додатково ще одна БД, доступ до якої мають тільки оператори цієї бази та адвокати – представники потерпілих.

Ця БД містила додаткове поле "Справа", куди вносилися усі супровідні документи у справі – протоколи допитів, дані експертиз, необхідні медіа файли тощо. База містить сервісні функції, які дозволяли з'ясувати, які саме адвокати вели певні справи.

БД ХПГ була побудована на ідентичній платформі, що й БД ініціативи «Трибунал для Путіна», (див. докладніше Підрозділ **) із певними технічними особливостями, зазначеними нижче.

Технічні особливості БД ХПГ

Задля збереження конфіденційності інформації, доступ до матеріалів окремих справ у БД мали лише адвокати (адвокат), які вели справи, та адмін. Інші користувачі бази мали доступ лише до короткого опису події (свідчення), яке дозволяло скласти загальне враження про подію, її категорію, але не дозволяло дізнатися обставини розслідування, подробиці вчинення вбивства, персональні дані.

Первинно інформація для внесення в БД зберігалася документаторами під час безпосереднього спілкування із потерпілими. Зібрана інформація зберігалася, оцифровувалася (за необхідності) та передавалася надійними каналами цифрового зв'язку операторам БД (див. підрозділ 1.2.2. цього Подання).

Оператори БД отримували доступ до загального (короткого) опису події, персональних даних потерпілих, свідків, загиблих, та первинних заяв потерпілих, у тому числі, інформованої згоди на передачу справи до Офісу прокурора МКС. Оператори БД не отримували доступу до матеріалів кримінальних справ, повних записів опитування та інших чутливих доказів. Така інформація документаторами передавалася у подальшому безпосередньо адвокатам.

Робота оператора БД полягала у створенні нового епізоду (внеску) у БД із зазначенням місця, часу, короткого свідчення про подію, персональних даних потерпілих осіб, свідків, загиблих та виконавців, прикріпленню технічних документів (заяви, інформовані згоди).

Про завершення роботи із внесення даних у БД оператор повідомляв документатора, який первинно передав йому (їй) інформацію про епізод.

Документатор, у свою чергу, складає перелік осіб, які зацікавлені у подальшій співпраці з ХПГ, у тому числі, наданні правової допомоги на національному рівні, наданні різного роду правової допомоги на міжнародному рівні, передачі інформації про ймовірно вчинені злочини до Офісу прокурора МКС. Обов'язковою для включення особи до такого списку була наявність інформованої згоди на це.

Менеджмент ХПГ здійснював аналіз списків та розподіляв справи між адвокатами, які співпрацюють з організацією.

Після отримання інформації про справу, адвокат негайно зазначав про це у БД, роблячи відповідну позначку із своїм прізвищем. Усі завантажені матеріали по справі, інформація про її процесуальний хід, повні записи свідчень з цього моменту ставали недоступними для інших користувачів БД. Тому адвокат міг їх вільно завантажувати.

Адвокат також звертався до документатора, який мав передати особливо чутливі матеріали, отримані під час спілкування із особою, і які не були внесені до БД оператором через їх рівень конфіденційності.

Робота із відкритими джерелами

ХПГ проводила аналіз інформації із відкритих джерел, який був особливо актуальним у перші місяці повномасштабної війни, коли документатори були позбавлені чи значно обмежені у можливості доступу до територій, де проводилися активні бойові дії. Таке обмеження, передусім, впливало із значної загрози для життя та здоров'я документаторів, яка не дозволяла вільно здійснювати фіксацію подій.

Політика органів державної влади України у перші місяці війни також стала на заваді процесу документування. Офіційні джерела повідомляли про заборону фіксувати наслідки ймовірно вчинених злочинів не тільки безпосередньо після їх настання, але й через значний час після їх вчинення. Хоча такі заборони і не були насправді абсолютними, однак будь-яка робота документатора сприймалася суспільством як сприяння ворожим військам, корегування, і державна зрада⁴.

Частими були випадки фізичних нападів на документаторів, та інших осіб, які робили фото- чи відео-, або намагалися проводити опитування. За умов недовіри суспільства до кожного, хто прямо проводить опитування, фіксування ймовірно вчинених вбивств стало майже неможливим. Тому задля документування почали використовуватися інші, зокрема, онлайн ресурси. Вони містили інформацію, яку свідки самотужки публікували для широкого доступу.

Крім того, більша частина вбивств вчинялася на територіях фізично недоступних документаторам протягом довгого часу через окупацію російськими військовими. Навіть після деокупації, органи державної влади зазвичай протягом місяців обмежували доступ до цих територій, що унеможлилювало термінове фіксування слідів злочинів та опитування свідків або потерпілих.

Із плином часу, коли рівень недовіри суспільства знизився, а з боку органів державної влади виникло розуміння необхідності роботи документаторів, методи роботи з відкритими джерелами перетворилися на допоміжні, що фактично, допомагали скласти враження про широкомасш-

⁴ <https://vilnogirsk-rada.gov.ua/novyny-ta-oholoshennya/novyny/sbu-nadaye-informaciyu/>

табність та систематичність ймовірно вчинених злочинів, однак майже не дозволяли працювати з окремими епізодами.

Категорії інформації з відкритих джерел

Збір інформації включав аналіз медіа (національні та міжнародні ЗМІ, веб-сторінки органів державної влади України та Російської Федерації, веб-сторінки квазі-державних органів «ЛНР» та «ДНР» соціальних мереж (Facebook, Instagram, Twitter, V Kontakte), стрім-сервісів та відео-хостингів (Youtube, TikTok), канали та групи у месенджерах (Viber, Telegram).

Для документування використовувалися українські джерела, російські (і проросійські джерела), міжнародні джерела.

Механізм роботи із відкритими джерелами відповідали світовим стандартам OSINT, таким як Guidelines of OSINT (підготовлений EU DisinfoLab, CheckFirst, Centre for Information Resilience, DFR Lab, Open Facto, OSINTCurious, and Logically⁵).

Документатори були ознайомлені із змістом Протоколу Берклі⁶.

Процес документування вбивств із відкритих джерел включав:

- Пошук інформації;
- Збір інформації;
- Верифікацію інформації;
- Внесення інформації до БД.

Пошук інформації

Для роботи документаторам рекомендувалося використовувати захищені браузері, такі як Tor, а також VPN-сервіси.

Для пошуку у соціальних мережах, месенджерах, відео-хостингах та інших джерелах, які потребували реєстрації для повноцінної роботи, документатори мали створити окремі робочі акаунти.

Особливо обережними документатори мали бути під час роботи із російськими джерелами інформації та джерелами, створеними «Л/ДНР».

Документатори мали виконати усі зазначені вище дії алгоритму документування по порядку та у встановленій послідовності. Пропуск жодної із дій не допускався.

Пошук у роботі документатора поділявся на загальний пошук та спеціальний.

Загальний пошук передбачав роботу із збору інформації про події, які могли б мати ознаки вбивств, які сталися у конкретному населеному пункті (регіоні). Загальний пошук не був направлений на збір інформації про конкретний епізод, а скоріше, являв собою збір загальної картини, та пошук первинних слідів для подальшої роботи. На цьому етапі використовувалися будь-які джерела, у тому числі, державні реєстри, які містили лише загальні дані про потерпілих (зниклих), але могли стати відправною точкою.

Кожен із документаторів складав попередній список джерел інформації, які могли б містити дані про необхідні йому події. Такими джерелами ставали конкретні ЗМІ, канали, хостинги, тощо, де викладалося відео. Однак документатори мали постійно розшукувати нові джерела даних для розширення спектру своєї роботи, а тим джерелам, які були вже виснажені, мали знаходитися заміни.

Подальша робота передбачала розробку віднайдених під час загального пошуку випадків. Маючи інформацію лише про загальні обставини вбивства, або лише запис про конкретне вбив-

⁵ https://i-intelligence.eu/uploads/public-documents/OSINT_Handbook_2020.pdf

⁶ <https://www.law.berkeley.edu/wp-content/uploads/2022/03/Berkeley-Protocol-Ukrainian.pdf>

ство, виконаний у одному із державних чи недержавних реєстрів, надалі документатор мав зібрати якомога більше інформації про конкретний випадок.

Подальша робота передбачала дослідження у джерелах інформації щодо збору додаткових даних про вбитого. Метою збору даних було встановити повну картину події, однак із використанням відкритих джерел це не завжди було можливо. У більшості випадків, через обмеженість відкритих джерел, вдавалося зібрати інформацію лише щодо частини обставин події.

Окремим видом пошуку був пошук у конкретній справі, коли документатор працював разом із адвокатом. Адвокат тут надавав інформацію про справу вбивства людини, після чого документатор, застосовуючи відкриті джерела, збирав додаткові дані про подію, які не були відомі національним та міжнародним правоохоронним органам, а також родичам зниклого. Робота передбачала перегляд відео та фото полонених, для пошуку серед них обличчя зниклого.

Під час пошуку застосовувалися методи інтелектуального пошуку, за допомогою налаштовуваних Google-сервісів.

Збір інформації

Збір інформації передбачав її попереднє збереження у вигляді масиву. До масиву даних входило посилання на джерело або джерела, де була знайдена інформація про вбивство; скріншоти усіх записів у джерелі (джерелах) інформації, медіафайли (фото та відео, які містилися у джерелі інформації), короткий опис події, примітки документатора.

Для роботи документатор мав створити окрему папку із робочими файлами та забезпечити її конфіденційність. Доступ до робочого комп'ютера мав здійснюватися лише за паролем, а також рекомендувалася додаткове застосування ключів шифрування. Доступ до робочої папки також міг бути за паролем.

У робочій папці документатор, по кожному випадку, щодо якого він вносив інформацію, мав створювати окрему папку для збереження файлів. За бажанням, папки документатор міг також певним чином групувати.

Збір даних безпосередньо був пов'язаний із етапом верифікації, яка означала уточнення та перевірку віднайдені інформації.

Верифікація

Верифікація проводилася шляхом пошуку додаткових (альтернативних) відомостей про епізод у відкритих джерелах, у БД, тощо.

Перевірка зібраної інформації була направлена на уникнення внесення фейкових повідомлень до БД, та включала пошук додаткових джерел інформації, які могли б підтвердити особливо значущі (кричущі) події, або події, що викликали розумний сумнів. Якщо інформацію перевірити не вдавалося, вона вносилася до БД із відповідною поміткою, та в подальшому враховувалася із пересторогою.

Для повноцінної верифікації інформації необхідно було виявити мінімум два джерела, які містили ідентичні чи близькі за змістом відомості. За замовчуванням вважалося однак, що офіційні джерела, такі як державні реєстри, не потребували додаткової верифікації.

Внесення інформації/архівація

Внесення інформації до БД передбачало перенесення зібраних даних у БД для формування конкретного епізоду. При цьому мали обов'язково переноситися усі віднайдені файли, у тому числі скріншоти веб-сторінок, де була знайдена інформація.

Перенесена у БД інформація не видалялася, однак, із персональних комп'ютерів документаторів, а залишалася у окремій папці. Для цього документатори мали створити папку архіву,

де розміщати усі завантажені матеріали. За необхідності вони також могли переносити всю або частину інформацію на зовнішні жорсткі диски. Зберігання копії інформації у хмарному середовищі не рекомендувалося.

1.2.1. Робота виїзних груп ХПГ

З липня 2022 року команда ХПГ здійснювала систематичні моніторингові виїзди до деокупованих територій України у Харківській, Сумській, Київській, Чернігівській областях. Також вівся прийом потерпілих і у місцях їх компактного проживання в інших регіонах, зокрема, у Львівській, Івано-Франківській та інших областях.

Під час виїздів команда здійснювала документування воєнних злочинів, у тому числі вбивств, інтерв'ювання потерпілих і свідків, надавала первинну гуманітарну, правову та психологічну допомогу жертвам воєнних злочинів. Зібрана під час візиту інформація вносилася до БД. Крім того, під час візитів здійснювалася взаємодія із ОМС з метою отримання додаткових відомостей про події.

1.2.2. Опитування потерпілих і свідків

ХПГ приділило особливу увагу і опитуванню під час збору інформації про вбивства, вважаючи цей метод найбільш достовірним, повним та перспективним. Експертами проводилося інтерв'ювання потерпілих від злочинів, які були встановлені, свідків, інших осіб.

Проведення опитування здійснювалося кваліфікованими експертами (журналістами, юристами), із досвідом роботи з жертвами воєнних злочинів. Усі експерти, які працювали з потерпілими, пройшли методичні тренінги із психологічних та технічних аспектів інтерв'ювання.

Опитування здійснювалося у відповідності до розробленої Політики ХПГ щодо опитування свідків/потерпілих з урахуванням міжнародних стандартів, зокрема, ICC Eurojust guidelines, Mendez principles та кращих практик травмо-інформованого інтерв'ювання, для журналістів, документаторів, адвокатів, юристів, та інших осіб, які співпрацюють із ХПГ.

В основі опитування лежав принцип уникнення завдання шкоди постраждалій особі чи свідку. Будь-які відступи від цього принципу, навіть із легітимною метою, вважалися неприйнятними.

Інформована згода

Проведенню опитування передувало отримання інформованої згоди від кожного респондента, яка була спеціально розроблена з урахуванням ICC Eurojust Guidelines для подальшої подачі до Офісу Прокурора МКС. Інформована згода включала згоду на:

- розповідь про те, що особа пережила або свідком чого стала;
- на передачу інформації, документації або інших предметів;
- на відео- та аудіо- фіксацію інтерв'ю;
- на фотографування та документування тілесних ушкоджень;
- на публікацію інтерв'ю.

Інформована згода передбачала згоду на передачу інформації, документації або фізичних предметів, Офісу Прокурора МКС для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах. Новий шаблон використовувався ХПГ з грудня 2022 року.

Під час отримання інформованої згоди представникам ХПГ використовували раніше розроблений організацією шаблон такої згоди. У разі неможливості використання шаблону (як-то, перебування у польових умовах, наявність лише он-лайн зв'язку із постраждалим чи свідком

тощо), могли бути розглянуті інші способи отримання інформованої згоди, в тому числі, шляхом аудіофіксації згоди особи після зачитування їй тексту шаблону згоди.

Інформована згода передбачала, що особі надається повна інформація про те, як і для яких цілей будуть використовуватися їхні дані, які можуть бути ризики та наслідки такої передачі інформації. Представники ХПГ були відповідальні за надання та роз'яснення цієї інформації особам, а також визначення, чи здатна особа повністю розуміти те, що їй пояснюють, перш ніж вона може дати свою вільну згоду.

Опитувана особа у будь-який момент має право відкликати або змінити свою інформовану згоду. Кожній опитуваній особі вручалася пам'ятка, яка передбачала процес та конкретний інструктаж щодо порядку відкликання згоди.

Опитувані особи мали право вільно вирішувати, чи хочуть вони давати згоду на збір інформації. Представники ХПГ створювали середовище, в якому немає жодного примусу або тиску на особу, і надавали їй можливість висловити свою волю.

Підготовка та проведення опитування

Документатори ХПГ вживали усіх можливих заходів, аби опитування однієї особи проводилося лише один раз. На етапі пре-контакту із постраждалим чи свідком, тобто на етапі первинного знайомства і спілкування, вони намагалися дізнатися, чи проводилося раніше опитування такої особи, і ким воно проводилося, та встановити, за можливості, який обсяг інформації було отримано.

У разі встановлення, що опитування вже було проведено у повному обсязі, документатори ХПГ від повторного опитування відмовлялися. В іншому разі, вони приступали до підготовки та планування опитування.

Підготовка до опитування включала вивчення об'єктивних та суб'єктивних факторів, які можуть вплинути як на учасників опитування, так і на технічну, ресурсну чи іншу зумовлену зовнішніми факторами можливість проведення опитування. Документатори мали дізнатися якомога більше інформації про культурні, етнічні, етичні, вікові, та інші особливості опитуваного, аби сформувати йому (їй) найбільш комфортні умови.

До моменту проведення опитування мало бути чітко визначено місце, час, тривалість проведення опитування, а також кількість осіб, яких планується опитати.

Документаторам ХПГ загалом пропонувалося проводити короткі опитування, якщо буде встановлено, що особу не опитували раніше, передаючи зібрану інформацію компетентним державним органам. Короткі опитування не мають тривати довше 15–20 хвилин.

Однак у разі відсутності інтересу з боку органів держави до справи та наявності реальних ризиків втрати інформації через роботу механізмів пам'яті, дозволялося також проведення повного опитування представниками ХПГ із наступною передачею зібраних даних правоохоронним органам чи до міжнародних судових інстанцій.

На початковому етапі опитування документатор виконував кілька важливих завдань. Він зустрічався з опитуваною особою, представлявся та пояснював мету та цілі проведення опитування. У разі, якщо це не було зроблено раніше, він також роз'яснював основні аспекти опитування та пропонував підписати інформовану згоду.

Під час зустрічі документатори намагалися створити комфортну атмосферу для опитування. Вони відповідали на всі запитання, які могли виникнути у опитуваної особи, зокрема щодо можливих ризиків, використання зібраної інформації та процедури відкликання згоди. Було важливо, щоб опитуваний отримав чітке розуміння процесу та відчував контроль над своєю участю.

Крім того, документатор ХПГ враховував унікальні потреби та обставини опитуваної особи. Він запитував про спосіб фіксації опитування, зокрема аудіо-, відео- або письмові записи, та забезпечував, щоб опитуваний був згодний з обраним методом.

Під час всієї процедури опитування документатори завжди стежили за безпекою та комфортом опитуваної особи. Вони уважно спостерігали за ознаками, що можуть свідчити про травму або дискомфорт, і реагували відповідним чином. Якщо виникали ситуації, що порушують безпеку, документатори ХПГ вживали заходів для їх усунення або чекали, поки ситуація зміниться на краще.

Опитування передбачало вільну розповідь та задавання питань, відповідно до затвердженої ХПГ схеми. Однак в окремих випадках, аналізуючи специфіку події вбивства, документатори могли відходити від стандартизованого блоку питань, задаючи додаткові або інші уточнюючі питання. Під час проведення інтерв'ю враховувалися попередньо отримані консультації від експертів з міжнародного гуманітарного права.

Хоча для цілей опитування важливо було отримати хронологічно послідовну, докладну та чітку інформацію, документатори не мали права тиснути на опитуваного для отримання додаткових даних. Під час безпосереднього опитування документатори мали враховувати, що вони мають мінімізувати можливість ретравматизації родича вбитого чи свідка вбивства.

Переходячи до безпосереднього опитування, документатори ХПГ мали надати постраждалому чи свідку простір аби розказати свою історію. Після закінчення розповіді опитуваним документатори ХПГ могли переходити до уточнюючих питань, які однак не мали бути надто конкретними і відірваними від розповіді.

Документатори ХПГ мали толерантно ставити питання, особливо щодо втрати, загибелі, фізичного та сексуального насильства, інших слів, які самі по собі можуть травмувати опитуваного.

Під час опитування дозволялося використовувати усі три типи запитань: закриті, відкриті та сфокусовані.

Завершення опитування та аналіз результатів

На кінцевій стадії опитування родичу вбитого чи свідку вбивства знову надавався час та місце для відкритої розповіді, із пропозицією надати додаткову інформацію, якщо така є.

Документаторам ХПГ проводили перевірку з опитуваним записів його розповіді перед завершенням, щоб виправити будь-які помилки або непорозуміння. Після цього опитуваних запитували, чи потрібно додати або уточнити якусь інформацію.

Документатори ХПГ повідомляли про завершення опитування, повідомляли яким чином у подальшому можна буде зв'язатися із представниками ХПГ, надавали власні контакти.

Результати опитування піддавалися технічній обробці, із використанням програмного забезпечення. Кожне опитування підлягало розшифровці, а деякі – перекладу та публікації. Під час роботи особлива увага приділялася конфіденційності опитуваних. До роботи не допускалися люди, згода яким на доступ до опитування не надавалася.

Матеріали за результатами опитування (текстові нотатки, аудіо-, відеозаписи) зберігалися у конфіденційному сховищі на персональному комп'ютері документатора. За наявності згоди опитуваного, вони передавалися адвокату, та вносилися останнім до БД ХПГ. Передача матеріалів здійснювалася виключно безпечними каналами зв'язку.

Обов'язковою умовою було зберігання копії опитування на локальних пристроях (комп'ютерах, зовнішніх жорстких дисках), а не лише у хмарному середовищі.

1.2.3. Робота у національних кримінальних процесах та взаємодія із правоохоронними органами

За бажанням потерпілих від воєнних злочинів адвокати ХПГ надавали їм вторинну правову допомогу із представництва їх у національних судових інстанціях та підготовки матеріалів до подачі в МКС.

Матеріали кримінальних проваджень містили інформацію про деталі вчинення окремих злочинів, які не обмежувалися лише показаннями потерпілих, а також включали результати допитів свідків, дані телекомунікаційних мереж щодо місця знаходження мобільного пристрою потерпілого, дані розвідки, тощо. З цих причин матеріали кримінальних проваджень стали одним із ключових джерел для цього подання. Однак використання таких матеріалів національних проваджень здійснювалася виключно за згодою потерпілих, та у суворій відповідності до національного кримінального процесуального законодавства.

У рамках кримінальних проваджень адвокати ХПГ також самі ініціювали проведення окремих слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях, якщо зібраної інформації було на думку адвокатів, недостатньо для повного та достовірного опису справи. Такі клопотання мали на меті саме збір інформації про ймовірний злочин.

Крім того, з початком повномасштабного етапу війни ХПГ налагодило тісну взаємодію із правоохоронними органами України, зокрема СБУ (у певних регіонах) та Офісом ГП. Така взаємодія представляє собою постійний обмін інформацією щодо зафіксованих воєнних злочинів, спільні виїзди для фіксації воєнних злочинів, залучення експертів ХПГ для допитів потерпілих та свідків та інших слідчих дій, тощо.

У рамках підготовки подання адвокати ХПГ не взаємодіяли, чи майже не взаємодіяли із правоохоронними органами Росії, оскільки така взаємодія не призводила до будь-яких юридично значимих дій з боку російських правоохоронних органів.

04 ОСНОВА ДЛЯ ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

У цьому поданні убивства розглядаються у контексті положень Римського Статуту, практики міжнародних трибуналів, теорії міжнародного кримінального права, судових та квазі-судових і договірних органів, а також з урахуванням теорії міжнародного гуманітарного права.

Вбивство як злочин проти людяності передбачений Пунктом А) Частини 1 Статті 7 Римського Статуту, та Підпунктом І) Пункту А) Частини 2) Статті 8 Римського Статуту.

У розумінні практики МКС, вбивство як злочин проти людяності включає наступні контекстуальні елементи:

1. Винуватець вбив одну чи кілька осіб.
2. Діяння було скоєне в рамках загального широкомасштабного або систематичного нападу, спрямованого проти цивільного населення.
3. Винуватець знав, що його дії входять у загальноширокомасштабний або систематичний напад проти цивільного населення або мав намір, щоб його дії стали частиною такого нападу⁷.

Розглянемо ці елементи складу злочину «вбивство», відповідно до теорії кримінального права та теорії міжнародного гуманітарного права.

1. «ДІЯННЯ БУЛО ВЧИНЕНЕ В РАМКАХ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ АБО СИСТЕМАТИЧНОЇ АТАКИ ПРОТИ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ»

Норми міжнародного права та практика

Ознаки широкомасштабності та систематичності є ключовими для усіх злочинів проти людяності. Вбивство, як вид злочинів проти людяності, в цілому, не є виключенням. Тому до нього може бути застосовано загальну практику.

Відповідно до позиції Апеляційної палати ICTY у справі *The Prosecutor v. Kunarac, Kovac and Vukovic*: «Для того, щоб вважатися злочином проти людяності, дії обвинуваченого повинні бути частиною широкомасштабного або систематичного нападу, «спрямованого проти будь-якого цивільного населення». Ця фраза тлумачиться [...] як така, що охоплює ... елементи:

- Має бути напад;
- Дії злочинця мають бути частиною нападу;
- Атака має бути спрямована проти будь-якого цивільного населення;
- Напад повинен бути широкомасштабним або систематичним»

У справі *Prosecutor v. Augustin NDINDILYIMANA, Francois-Xavier NZUWONEMEYE et Innocent SAGAHUTU*, Case No. ICTR-00-56-A, Judgement (AC), 11 February 2014, para. 260, крім того, було зазначено, що «термін «широкомасштабний» стосується великого масштабу нападу та кількості жертв, тоді як термін «систематичний» стосується «організованого характеру актів насильства та малоймовірності їх випадкового виникнення». Що стосується *mens rea*, то винуватець мав діяти, знаючи широкий контекст нападу та усвідомлюючи, що його дії (або бездіяльність) були частиною широкомасштабного чи систематичного нападу на цивільне населення»⁸.

У справі *Prosecutor v. Bosco Ntaganga*, Case No. ICC-01/04-02/06, Decision Pursuant to Article 61(7)(a) and (b) of the Rome Statute on the Charges of the Prosecutor Against Bosco Ntaganda (PTC), 9 June

⁷ <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf>

⁸ <http://www.legal-tools.org/doc/4c5065/>

2014, para 23, МКС зазначив, що: «напад» означає поведінку, яка передбачає багаторазове вчинення дій»⁹.

За позицією The Perić Trial Chamber, ICTY, «напад» можна визначити як поведінку, що включає вчинення актів насильства. У контексті злочинів проти людяності «напад» відрізняється від поняття «збройний конфлікт» і не обмежується використанням збройних сил. Скоріше, це може охоплювати будь-яке жорстоке поводження з цивільним населенням. Напад може передувати, тривати протягом збройного конфлікту і не обов'язково бути його частиною»¹⁰.

Відповідно до рішення ICTR у справі Prosecutor v. Jadranko Prlić, Case No. IT-04-74-T, Judgement (TC), 29 May 2013, para. 36: «...атака має бути спрямована проти будь-якого цивільного населення. Вираз «спрямований проти» вказує на те, що у випадку злочину проти людяності цивільне населення повинно бути основною метою нападу. Щоб визначити, чи це було так, Судова палата повинна розглянути, серед інших ознак, засоби та методи, використані під час нападу, статус жертв, їх кількість, дискримінаційний характер нападу, характер злочинів, вчинених під час атаки, опір нападникам у той час, а також ступінь, до якого атакуючі сили, як можна сказати, дотримувалися або намагалися виконати вимоги обережності законів війни»¹¹.

Застосування вказаних принципів у цьому поданні

Вбивства в Україні являють собою широкомасштабне та систематичне явище, вчинене проти цивільного населення.

Напад тут полягав у застосуванні проти цивільного населення стрілецької зброї, танкової зброї, прямого нанесення тілесних ушкоджень під час побиття із застосуванням кийок, побутових предметів, тощо. Напад був спрямований проти місцевого населення, яке не брало безпосередньої участі у бойових діях на стороні ЗС України. Напади вчинялися на тимчасово окупованих ЗС РФ територіях.

Напади найбільше вчинялися у Київській та Чернігівській областях та були характерними для діяльності саме тих підрозділів ЗС РФ, які базувалися на цих територіях. Однак напади у вигляді вбивств також мали місце й в інших регіонах, захоплених ЗС РФ, таких як Сумська область, Харківська область, Донецька область, Луганська область, Запорізька область, Херсонська область.

Вбивства відрізнялися масовістю, тобто являли собою терор проти місцевого цивільного населення. Тіла вбитих людей, які ЗС РФ змушували прибирати місцеве цивільне населення, або ж навпаки, не дозволяли ховати, ставали наочним символом небезпеки для кожного мешканця населеного пункту. Таким чином, вбивства відігравали роль каталізатора терору та були частиною політики залякування потенційного супротиву на окупованих територіях. Вбивства нагадували собою публічні казні, оскільки здійснювалися ЗС РФ вдень, на очах інших місцевих жителів, та, загалом, без будь-якої вагомої причини для їх вчинення.

Загалом відомо про 804 вбивства, вчинені з 24 лютого 2022 року.

Варто підкреслити, що реальна їх кількість є більшою, оскільки Луганська область, частина Донецької, Херсонської та Запорізької областей, залишилися все ще під контролем російських військ. Через відсутність доступу українських національних правоохоронних органів до цих територій, а також ускладненість чи неможливість виїзду місцевого населення, про частину (вірогідно, більшість) вбивств неможливо дізнатися до повного звільнення усіх населених пунктів, і навіть деякий час після цього.

⁹ <http://www.legal-tools.org/doc/5686c6/>

¹⁰ https://www.casematrixnetwork.org/#_ftn4

¹¹ <https://casebook.icrc.org/case-study/icty-prosecutor-v-prlic-et-al>

За тих самих причин неможливо докладно дізнатися про обставини частини вбивств осіб із цивільного населення, зокрема, встановивши причетних до нього осіб, місце, час, спосіб вчинення злочину.

Однак, навіть зібраної на сьогоднішній день інформації про кількість вбивств та їх характер, на нашу думку, достатньо для ствердження про їх систематичний та широкомасштабний характер.

2. «ВИНУВАТЕЦЬ ЗНАВ, ЩО ЙОГО ДІЯ Є ЧАСТИНОЮ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ АБО СИСТЕМАТИЧНОЇ АТАКИ, СПРЯМОВАНОЇ ПРОТИ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ, АБО НАМАГАВСЯ ЗРОБИТИ ЇЇ ТАКОЮ»

Цей елемент передбачає безпосередній умисел виконавця на участь у діях широкомасштабної та систематичної атаки на цивільне населення, або ж його спроби бути частиною цієї атаки.

Відповідно до рішення у справі *Prosecutor v. Jadranko Prliж*, Case No. IT-04-74-T, Judgement (TC), 29 May 2013, para. 45: «Виконавець злочину повинен знати про напад на цивільне населення та про те, що його дії є частиною цього нападу. Однак необов'язково, щоб злочинець був поінформований про деталі нападу або щоб він схвалював його мету або мету, що стоїть за ним. Крім того, не має значення, чи брав злочинець участь у нападі з суто особистих причин, оскільки такі причини мають значення лише під час розгляду вироку, який має бути винесений, як обставини, що обтяжують чи пом'якшують відповідальність. Нарешті, дискримінаційний умисел не є обов'язковим для злочинів проти людяності, за винятком правопорушень, щодо яких це прямо передбачено, а саме типів переслідувань, передбачених статтею 5(h) Статуту»¹².

Відповідно до позиції ICTY у справі *Kupreškić*: «Визначення елементів, що складають *mens rea* злочинів проти людяності, виявилось особливо складним і суперечливим. Незважаючи на це, необхідна *mens rea* для злочинів проти людяності, як видається, складається з (1) наміру вчинити основний злочин у поєднанні з (2) знанням ширшого контексту, в якому відбувається цей злочин»¹³.

Однак, відповідно до позиції Апеляційної Палати ICTY у справі *Kunarac* «Для кримінальної відповідальності згідно зі статтею 5 Статуту «мотиви обвинуваченого щодо участі в нападі не мають значення, і злочин проти людяності може бути вчинений з суто особистих мотивів». Крім того, обвинувачений не повинен поділяти мету чи мету нападу. Також не має значення, чи планував обвинувачений, щоб його дії були спрямовані проти цільового населення чи просто проти його жертви. Саме напад, а не дії обвинуваченого, які повинні бути спрямовані проти цільової групи населення, і обвинувачений повинен лише знати, що його дії є їх частиною. Щонайбільше докази того, що він вчинив дії з суто особистих причин, можуть свідчити про спростовне припущення про те, що він не усвідомлював, що його дії були частиною цієї атаки»¹⁴.

Отже, можна зробити висновок, що для кваліфікації вбивства неважливо, чи поділяв обвинувачений мотиви і мету нападу. Також не має значення його ставлення до широкомасштабної та систематичної політики щодо вчинення злочинів. Головне — це те, щоб він вчинив злочин, який вважається злочином проти людяності, і знав, що його дії є частиною широкомасштабного та систематичного нападу на цивільне населення.

¹² <http://www.legal-tools.org/doc/2daa33/>

¹³ https://www.casematrixnetwork.org/#_ftn2

¹⁴ https://www.casematrixnetwork.org/#_ftn7

Застосування вказаних принципів у цьому поданні

Раніше ми вже стверджували, що вбивства були частиною широкомасштабного та систематичного нападу на цивільне населення України. Вони були явно включені до плану такого нападу, і передбачали терор щодо місцевого населення, аби попередити будь-який спротив окупаційній владі, та посіяти страх та паніку.

Ми не можемо достеменно стверджувати, що індивідуальні виконавці злочинів знали про всі деталі плану вчинення насильницьких зникнень. Однак, відповідно до загаданої вище практики, це і не вимагається. З іншого боку, виконавці, очевидно, володіли інформацією, про те, хто віддає їм накази, та в рамках якої операції це здійснюється, а отже, не могли не розуміти, частиною якого злочинного наміру їх діяння є. Факт російського воєнного наступу був широковідомим серед військових, цивільних, які перейшли на бік ворога, та інших афілійованих осіб. Крім того, вбивства у населених пунктах були масовими, та виконувалися одними й тими самими людьми.

Отже, доходимо висновку, що самоочевидним видається той факт, що виконавці мали розуміти належність своїх дій до широкомасштабного та систематичного нападу на цивільних осіб.

3. «ВИНУВАТЕЦЬ ВБИВ ОДНУ ЧИ КІЛЬКА ОСІБ»

Цей елемент характеризує безпосередню об'єктивну сторону злочину проти людяності, який було виконано особою. Вбивство загалом означає посягання на життя людини, наслідком якого стає фізична смерть особи.

У рішенні *Prosecutor v. Kupreškić, ICTY* зазначив: «Складові елементи вбивства згідно зі статтею 5(а) Статуту добре відомі. Вони включають у себе смерть потерпілого як результат дій чи бездіяльності обвинуваченого, де поведінка обвинуваченого була суттєвою причиною смерті потерпілого. Можна сказати, що обвинувачений винен у вбивстві, якщо він чи вона вчинили незаконну поведінку з наміром вбити іншу особу або завдати цій особі велику тілесну шкоду і в результаті цього призвели до смерті цієї особи»¹⁵.

Той самий Трибунал у справі *Prosecutor v. Tadić, «Appeals Judgement»* також вказував: «Можна зауважити, що деякі справи широко пов'язують поняття загального змісту з причиною. У цьому контексті можна згадати справу Понцано, яка стосувалася вбивства чотирьох британських військовополонених в порушення правил війни. Треба враховувати [...] вимогу, що обвинувачений, перш ніж його можна знайти винним, повинен був бути залучений до злочину. [Б]ути залученим до вчинення злочину [...] означає не лише те, що ви та особа, яка фактично завдала смертельного ушкодження і безпосередньо завдала смерть, буде це стрільанням чи будь-яким іншим насильницьким засобом; це також означає опосередкований ступінь участі [...]. [І]ншими словами, він повинен був бути зубцем у колесі подій, що призвели до результату, який фактично стався. Він може сприяти цій меті не лише, надаючи накази вчинення злочину, але він може сприяти цій меті різними іншими способами [...]»¹⁶.

У цьому ж рішенні також зазначалося: «Судова палата свідомо факту, що під час конфлікту були поширені побиття і вбивства, і байдуже, і навіть безжурне ставлення до мертвих. Мертвих в'язнів поховали в саморобних могилах, і часто в ґратах таборів можна було побачити купи тіл. Оскільки це були не часи нормальності, у справі не застосовувалися правила деяких національних систем, які вимагають представлення тіла як доказу смерті. Проте повинні бути докази, які пов'язують отримані травми з смертю. Цього не вдалося зробити прокурорів. Хоча сторона

¹⁵ ICTY, *Prosecutor v. Kupreškić et al.*, «Judgement», IT-95-16-T, 14 January 2000, para. 56.

¹⁶ ICTY, *Prosecutor v. Tadić*, «Appeals Judgement», IT-94-1-A, 15 July 1999, para. 199.

захисту не піднімала цю конкретну проблему недоликів доказів, право підняти це питання покладено на судову палату»¹⁷.

Водночас, із практики також витікає, що основні вимоги для складу злочину вбивства полягають у наступному:

«Необхідно враховувати два особливих питання, пов'язані із правом у цій справі. Перше питання стосується того, що Прокуратура, хоча стверджувала, що жертви зі Списку були вбиті в Домі, не могла представити безпосередні докази їх смерті, такі як ідентифікація їх тіл.

Друге питання стосується смерті одного індивіда внаслідок самогубства.

Перше питання можна розглянути досить просто. Докази поза сумнівом, що людина була вбита, не обов'язково вимагають доказів того, що мертве тіло цієї особи було віднайдене. Захист з цим не сперечається. Він приймає, абсолютно правильно, що факт смерті жертви може бути виведено обставинним шляхом з усіх доказів, представлених судовій палаті. Все, що потрібно встановити за цими доказами, — це те, що єдиний розумний висновок з доказів полягає в тому, що жертва померла внаслідок подій в Домі»¹⁸.

При цьому, у справі Делаліча судова палата сказала:

«...Досягнувши цього висновку, залишається ще одне питання — формулювання елементів цих злочинів «умисного вбивства» і «вбивства». Очевидно, що це загальний принцип права, що встановлення кримінальної відповідальності вимагає аналізу двох аспектів. Перший з них можна назвати актус реус — фізичну дію, необхідну для вчинення злочину. У відношенні до вбивства всіх видів ця дія актус реус — це, очевидно, смерть жертви внаслідок дій обвинуваченого»¹⁹.

Застосування вказаних принципів у цьому поданні

Більшість представлених нами вбивств у цьому поданні вчинялися ЗС РФ шляхом масованих розстрілів місцевих жителів із стрілецької зброї. Такі розстріли не мали під собою жодного мотиву, крім загального терору населення. Роботу із розстрілу вчиняли, загалом, снайпери чи інші уповноважені особи, які виконували наказ розстрілювати кожного, хто рухався вулицею, навіть якщо це цивільна особа. Тут важливо підкреслити, що цивільні особи не були ніяким чином повідомлені про заборону виходити на вулицю, і дізнавалися вже про це, будучи пораненими внаслідок розстрілів або ж побачивши розстріл на власні очі.

Місцеве цивільне населення перебувало в інформаційному вакуумі через відсутність телефонного та Інтернет-зв'язку, і не знало про ситуацію в місті. Тому в більшості воно не могло передбачити несприятливих наслідків виходу на вулицю. Військові ЗС РФ, відкриваючи вогонь, не робили попереджень щодо заборони перебувати на вулиці, та навіть не робили попереджувальних пострілів в повітря. Крім того, люди, не маючи води та їжі, навіть знаючи про можливість бути розстріляними, мали виходити на вулицю, аби їх здобути.

Розстріли відбувалися у денний час доби, коли не було комендантської години. Місцеві жителі, які були вбиті, не мали із собою військової форми, зброї чи іншої символіки, яка могла б наштотх-

¹⁷ ICTY, Prosecutor v. Tadić (alias «Dule»), «Judgement», IT-94-1-T, 7 May 1997, para. 240–241.

¹⁸ ICTY, Prosecutor v. Krnojelac, «Judgement», IT-97-25-T, 15 March 2002, para. 324–326. See also ICTY, Prosecutor v. Kvočka et al., «Judgement», IT-98-30/1-T, 2 November 2001, para. 97–135.

¹⁹ ICTY, Prosecutor v. Delalić et al., «Judgement», IT-96-21-T, 16 November 1998, para. 42.

нути на думку про їх приналежність до збройних сил. Більша частина з них переміщалася пішки, а тому могла бути легко оглянута снайперами та ідентифікована як цивільні.

У винуватців, які безпосередньо виконували розстріли, загалом не було умислу вбити конкретну людину, однак був умисел вчинити убивство будь-кого, хто з'явиться на вулиці. Умисел на вбивство конкретної людини мав місце лише у випадках, коли людина була вбита після затримання та катувань, у вигляді позасудової страти. У цьому випадку вбивство було мотивовано проукраїнською позицією особи, її неналежною, на думку ЗС РФ поведінкою, іншими факторами, що змушували вбити особу, яка могла чинити потенційний опір. Способом вбивства у такому випадку міг бути розстріл, однак також могли бути застосовані й інші способи, такі як удушення, побиття до смерті, тощо. Розстріли ж на вулиці загалом проводилися із стрілецької зброї, а також – іноді – із танків, чи іншими способами. Частина жертв змогла вижити і була лише поранена, однак, очевидно, що стріляючи по життєво важливим органам, винуватці планували саме вбивство осіб.

05 АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ, ОПУБЛІКОВАНОЇ МІЖНАРОДНИМИ МІСІЯМИ ТА ІНШИМИ НГО

З метою аналізу зібраної інформації іншими НГО та міжнародними місіями, ХПГ звернулася до найбільш авторитетних та, на нашу думку, надійних джерел. Аналіз проводився на підставі опублікованих у відкритому просторі звітів, прес-конференцій керівників та членів організацій, та інших офіційних матеріалів.

Наприкінці червня 2023 року, ООН заявило про здійснення щонайменше 77 страт затриманих осіб російськими військовими²⁰. Раніше, у грудні 2022 року, ООН було опубліковано звіт щодо вбивств цивільного населення під час війни в Україні²¹. У своєму звіті ООН дійшла висновку, зокрема, що вбивства цивільних осіб мали місце у районах Київської, Чернігівської та Сумської областей, що перебували під військовим контролем Збройних сил Російської Федерації, не були випадковими, а відображали ширше явище, яке не обмежувалося окремими місцевостями, хоча випадки, задокументовані УВКПЛ, свідчать, що деякі райони постраждали більше. У контексті звіту найбільше вбивств, згідно з наявними на момент даними в ООН, сталося в місті Буча та Бучанському районі.

У доповіді наводилася інформація про 43 вбивства унаслідок нападів на окремих цивільних осіб. Більшість жертв ставали об'єктами нападів, коли вони пересувалися пішки або на велосипедах, автомобілях чи мікроавтобусах. Їх розстрілювали, коли вони їхали на роботу, привозили їжу іншим, відвідували сусідів чи родичів або намагалися втекти із зони бойових дій. Деякі з обстріляних автомобілів були позначені білими прапорами або мали на лобовому склі маркування, що вказували на те, що вони перевозили дітей. В інших випадках солдати відкривали вогонь по домогосподарствах, пробиваючи стіни великокалібрними кулями або танковими снарядами. У всіх задокументованих випадках не виявлено жодних спроб дотримуватися принципу розрізнення або зобов'язання вживати всіх можливих запобіжних заходів для уникнення загибелі цивільного населення.

До аналогічних висновків прийшла і Human Rights Watch у своїй доповіді²². Дослідники Human Rights Watch відвідали 17 сіл і невеликих міст Київської та Чернігівської областей і розслідували 22 випадки сумарних страт, 9 інших випадків незаконних вбивств. Було задокументовано воєнні злочини, серед яких і вбивства, вчинені під час тимчасової окупації населених пунктів. Дослідження не охоплювало питання відповідальності та пошуку конкретних ймовірних винуватців, фокусуючись на державній політиці.

Дослідження щодо умисних вбивств у Київській області було також проведено експертами Amnesty International²³. В квітні команда дослідників з Amnesty International протягом 12 днів проводила розслідування вбивств, які мало місце у містах Буча, Бородянка, Новий Корогод, Андріївка, Здвижівка, Ворзель, Макарів і Дмитрівка. Загалом, вони опитали 45 осіб, які стали свідками або особисто знали про вбивства своїх родичів і сусідів російськими солдатами, а також 39 осіб, які були свідками авіаударів на восьми багатоповерхівках або мали інформацію про ці події. Крім того, дослідники зібрали та проаналізували речові докази з місць, де сталися авіаудари та вбивства, а також перевірили ряд цифрових матеріалів, що стосувались цього розслідування.

²⁰ <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2023/06/detentions-civilians-context-armed-attack-russian-federation>

²¹ <https://ukraine.un.org/uk/download/122952/210727>

²² <https://www.hrw.org/uk/news/2022/05/18/ukraine-executions-torture-during-russian-occupation>

²³ <https://www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2022/06/EUR5055612022UKRAINIAN.pdf>

На відміну від попередніх двох досліджень, це було безпосередньо направлено на встановлення доказів вчинення саме вбивств у контексті війни, про що свідчать спроби зібрати свідчення безпосередніх очевидців про події, які відбулися.

За наслідками дослідження було встановлено, що у Київській області мали місце вбивства та вбивства після катування (позасудові страти), вчинені над місцевими жителями. Командою було зібрано докази, що такі розстріли мали широкомасштабний та систематичний характер.

Таким чином, міжнародні місії дійшли висновків про наявність ознак вчинення вбивств російськими військовими під час тимчасової окупації окремих регіонів України. Інформація ними була зібрана в основному щодо Чернігівської, Сумської та Київської областей. Хоча, такі дослідження не могли в повній мірі замінити кримінальне провадження, але вони мали на меті встановити загальний фон та характер подій. Також слід тут зауважити, що дослідження обмежувалося лише окремими населеними пунктами та не мало всеохоплюючого характеру, що не дозволяло говорити про систематичну та широкомасштабну політику ймовірного вчинення вбивств. Також очевидним недоліком була обмеженість мандату дослідників, які не мали права проводити слідчі (розшукові) дії. Тож хоча міжнародні місії і зробили свій вклад у документування вбивств на території України під час широкомасштабного вторгнення РФ, однак вони не мали глобального практичного значення для цього Подання.

Щодо роботи національних НГО, то на сьогоднішній день відсутня, за нашими даними, публікація – розслідування щодо вбивств, яка могла б бути належним чином використана нами для аналізу.

АНАЛІЗ РАНИШЕ ЗІБРАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У 2014 – 2018 роках ХПГ збрала та представила інформацію щодо вбивств, вчинених на території Луганської та Донецької областей з боку ЗС РФ.

Під час своєї роботи ми задокументували 108 випадків убивств на Сході України.

Найбільше випадків було вчинено у 2014 році – 71 випадок, у наступних роках: 32 випадки у 2015 році, 3 випадки у 2016 році, 1 випадок у 2017 році. З них 17 випадків стосувалися масового вбивства цивільного населення (жертвами під час події стало двоє та більше осіб). Задокументовані вбивства були вчинені на території конфлікту вздовж всієї лінії розмежування. Найбільша кількість була зафіксована у наступних населених пунктах: м. Донецьк, м. Луганськ, м. Вуглегірськ, м. Торецьк, м. Слов'янськ, м. Мар'їнка. Нами також були задокументовані випадки масового вбивства цивільного населення у м. Горлівка.

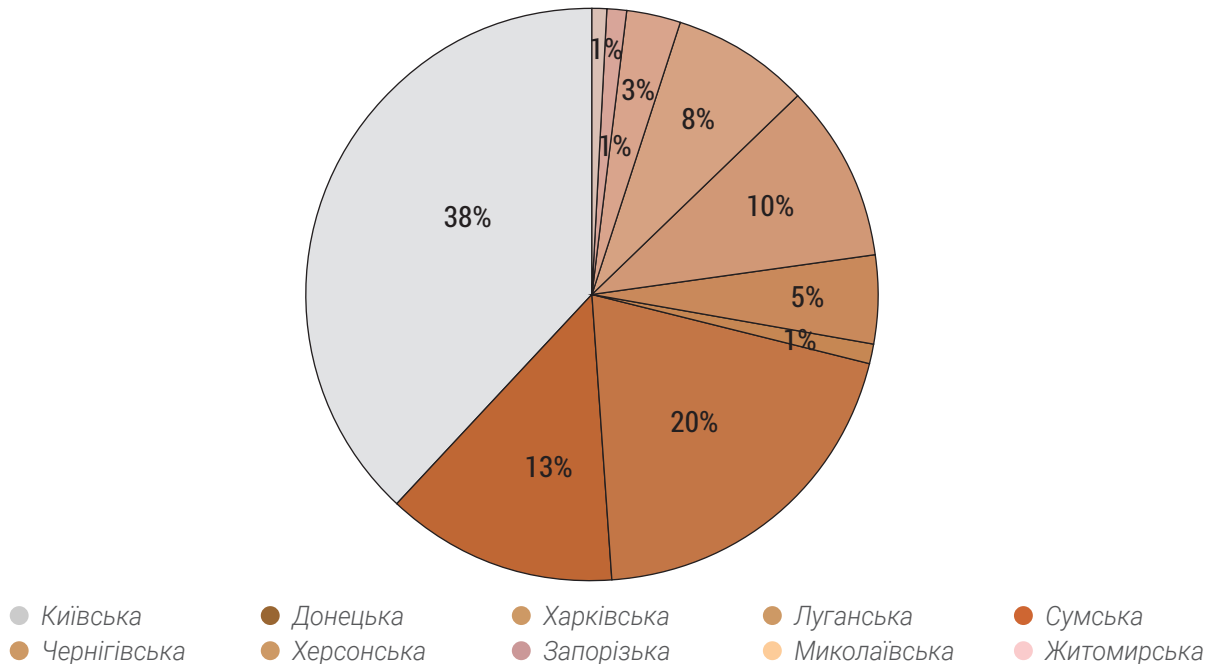
Виконавці злочину вчиняли їх саме у контексті збройного конфлікту на Сході України. Зафіксовані випадки прямо пов'язані із воєнним конфліктом на Сході України.

83% зафіксованих нами вбивств були вчинені на окупованій території, а 17% – на території, підконтрольній Уряду. Серед убивств виділялися позасудові страти, випадки поодиноких вбивств та катування до смерті.

АНАЛІЗ ЗІБРАНОЇ У БД ІНФОРМАЦІЇ

Нами було проаналізовано зібрану інформацію щодо 804 зібраних епізодів ймовірно вчинених вбивств. Із них 306 вбивств було вчинено у Київській області, 158 – у Харківській, 102 – у Донецькій області, 79 – у Чернігівській, 67 – у Херсонській, 40 – у Сумській, решта 52 епізоди – у Запорізькій, Луганській, Миколаївській областях. Як видно, у всіх областях, де були тимчасово окуповані території, мали місце умисні вбивства, однак найбільшого розповсюдження, за нашими даними, вони набули у Київській, Харківській та Донецькій областях.

Наочно ця інформація представлена на наступному графіку:

Кількість задокументованих епізодів залежала як від об'єктивних, так і від суб'єктивних факторів. Серед об'єктивних факторів першим виступає фактична кількість вбивств у певному населеному пункті. Ця цифра корелювала із кількістю зафіксованих випадків. Хоча зафіксувати увесь їх масив було в принципі неможливо через недосконалість законодавчої системи, відсутність владних повноважень у НГО для цього. Крім того, впливали також і суб'єктивні фактори: переміщення місцевого населення, небажання спілкуватися із представниками НГО через упереженість, зневіру чи страх.

Крім того, політика російських військових працювала таким чином, що для кожного із регіонів були характерними певні типи воєнних злочинів. Так, вбивства як тип терору проти місцевого населення були найбільш характерним для Київської області, а також — у багатьох випадках для Чернігівської області. Причини такого феномену були розглянуті нами нижче.

Порівняно з іншими регіонами, Київська область із великим відривом випереджає інші регіони за кількістю вбивств. Найбільша їх кількість 256 із 306 мали місце у Бучанському районі Київської області. Також були вбивства у Вишгородському районі (24 випадки), 20 — у Броварському районі, а також поодинокі випадки у Фастівському районі, м. Києві, Бориспільському районі. Більша частина інформації була зібрана із безпосереднього опитування потерпілих та свідків цих ймовірно вчинених злочинів.

У Харківській області було зафіксовано 158 ймовірно вчинених вбивств. Із них 78 було скоєно в Ізюмському районі Харківської області, 34 — у Куп'янському районі, 21 — у Харківському районі, 16 — у Чугуївському районі. Для збору даної інформації застосовувалися як безпосереднє спілкування із потерпілими і свідками, так і відкриті джерела.

У Донецькій області найбільша кількість ймовірно вчинених злочинів мала місце у Маріупольському районі (46 випадків), у Краснолиманському районі (29 випадків), Слов'янському районі (8 випадків). У Чернігівській області ймовірно мали місце вбивства у Чернігівському районі (53 випадки), Ніжинському районі (16 випадків), Прилуцькому районі (8 випадків), та поодинокі випадки в інших районах. У Сумській області було зафіксовано 14 випадків ймовірно вчинених злочинів у м. Тростянець. В інших районах та інших населених пунктах мали місце лише поодинокі злочини, зокрема, у Шосткінському районі, м. Сумах, смт. Чулахівка, м. Ромни, Краснопільській

ОГ, Лебединській ОГ, Серединно-Будській ОГ, Юнаківській ОГ, Охтирський ОГ, Конотопському районі, с. Боромля, с. Білка, с. Великий Самбір, с. Погожа Криниця, та інших.

У Херсонській області найбільша кількість ймовірно вчинених злочинів мали місце у м. Херсон (26 випадків), а також у Бериславському районі, Білозерському районі, Високопільському районі, Голопристанському районі, м. Скадовськ, м. Нова Каховка, Олешківському районі, Новоронцовському районі, та в інших населених пунктах.

Під час дослідження ми звернули увагу на географічну нерівномірність розподілу кількості ймовірного вчинення вбивств російськими військовими. Хоча усі території, які перераховані вище, були певний час під окупацією із встановленням тимчасового збройного контролю, однак тривалість окупації не корелювала із кількістю вчинених злочинів. Так, хоча у Київській області населені пункти були під контролем РФ лише протягом двох місяців, однак вбивств там було скоєно утричі більше, ніж у Харківській області, населені пункти якої були окуповані майже вісім місяців.

Також подібний феномен не можна було пояснити недостатньою кількістю зібраної інформації щодо деяких регіонів. Хоча в певних випадках, наприклад, у випадку Луганської та Донецької областей могло мати місце недостатнє інформування про вчинені злочини через перебування частини території під окупацією, однак в цілому це не пояснювало майже повну відсутність вбивств на певних територіях, і їх переважання – на інших. Хоча у випадку Донецької, Луганської та Херсонської областей ми прогнозуємо збільшення задокументованих епізодів після повної деокупації території.

Більш того, ми помітили, що у одному й тому самому регіоні, наприклад, у Київській області, в одних населених пунктах вбивства вчинялися набагато частіше, ніж в інших. Так, у Бучанському районі було вчинено найбільше вбивств, коли як у Вишгородському районі переважали катування та незаконне позбавлення свободи, а розстріли вчинялися зрідка.

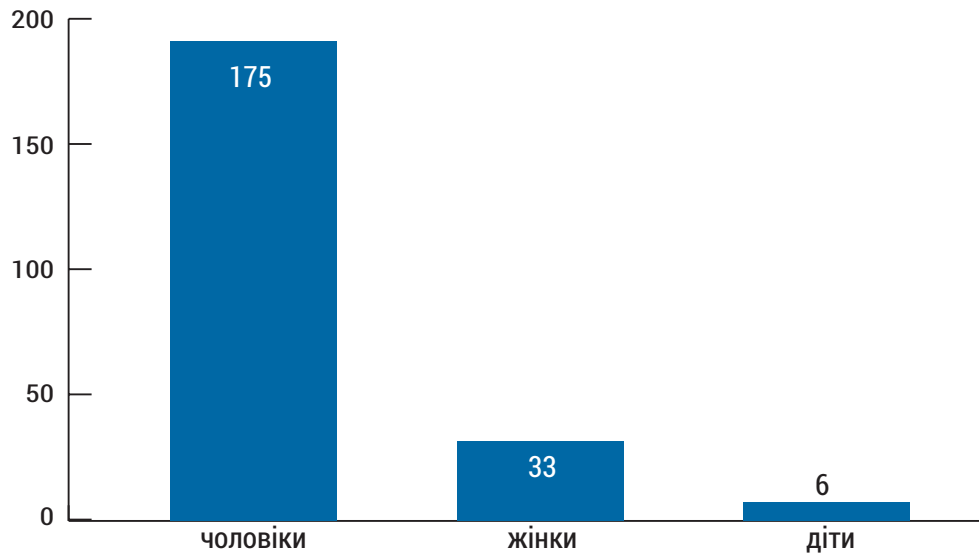
Тому, ми прийшли до висновку, що кількість злочинів на певній території залежала від безпосередньої вказівки військового керівництва. Це не було хаотичне винищення населення, інакше б кількість вбивств була однаковою чи майже однаковою для всіх регіонів. Очевидно, що були вказівки для саме фізичного винищення населення на певних територіях, або у певних населених пунктах. Можемо зробити припущення, що це також залежало від підрозділів, які здійснювали окупацію, хоча ця теорія не завжди підтверджувалася місцевими жителями.

Так чи інакше, нами був зафіксований контраст у певних точках на мапі, таких як Бучанський район Київської області, Ізюмський район Харківської області, Тростянецький район Сумської області, Чернігівський район Чернігівської області. Сумарно у цих територіальних громадах було вчинено більше половини усіх зафіксованих вбивств.

За наслідками аналізу даних у БД нами також було встановлено, що більша частина жертв злочинів – чоловіки. Із 204 випадків убивств, де нами було встановлено персональні дані потерпілих (всього 214 потерпілих), лише у 33 випадках постраждали жінки, у 6 випадках – діти. Серед чоловіків, загалом, були особи працездатного віку (18–60 років), хоча деяка частина потерпілих належала до старшої вікової категорії. Серед розстріляних дітей, всі – підлітки, яких можна було сплутати із дорослими людьми. Жінки ставали жертвами вбивств або випадково (знаходячись поруч із чоловіками), або внаслідок цілеспрямованої позасудової страти.

Вбивства вчинялися в основному за двома сценаріями: внаслідок розстрілів на вулицях і внаслідок позасудових страт. Для розстрілів на вулиці використовувалася зброя різних калібрів, однак в основному – стрілецька зброя. Для позасудових страт використовувалися різноманітні шляхи та методи, серед яких, дуже болючі та мученицькі, а також – забиття до смерті, залишення стікати кров'ю, фізичні тортури до смерті, тощо. Позасудові страти застосовувалися до найбільш небезпечних, на думку, окупаційної влади, осіб. Серед них були колишні військові, громадські активісти, журналісти, волонтери, та інші особи. В більшості випадків вони були спершу затримані та неодноразово допитані, а надалі, можливо, через супротив на допитах або з інших причин, були вбиті.

Кількість потерпілих за статевою ознакою

Розстріли на вулицях здійснювалися за одноманітним сценарієм. Найчастіше російські військові здійснювали стрілянину по всім перехожим та автомобілям, які бачили. При цьому, вони розуміли, що перед ними цивільні особи. Свідки розстрілів повідомляли, що загиблі їхали на автомобілях із білими прапорами або з написами «Діти». Ті з них, хто переміщався пішки або на велосипедах, не мали зброї при собі чи предметів схожих на неї, не носили камуфляжної форми та не здійснювали жодних агресивних дій щодо російських військових. Перед розстрілом російські військові майже ніколи не розмовляли із загиблими, хоча були зафіксовані випадки, коли розстріл здійснювався вже після розмови, наприклад, після перевірки документів або у відповідь на відмову перейти з української на російську мову.

Таким чином, очевидним є те, що розстріли не здійснювалися за певними списками, а були хаотичними та спрямованими більше проти групи населення, ніж проти конкретних її представників. До цієї групи належали чоловіки працездатного віку, які могли чинити спротив. У певних місцевостях, ймовірно, російські військові мали вказівку від командування здійснювати розстріл таких осіб, якщо вони переміщалися по вулицям. При цьому, вони майже ніколи не вчиняли масових розстрілів у домівках місцевих жителів, крім випадків цілеспрямованих позасудових страт.

За наслідками дослідження ми можемо стверджувати наступне:

- 1) Системно вбивства вчинялися лише у певних населених пунктах, де, ймовірно, військові отримали на це наказ;
- 2) Жертвами вбивств ставали особи чоловічої статі працездатного віку;
- 3) Вбивства вчинялися у формі позасудових страт (за наявності певного мотиву) і розстрілів на вулицях (без наявності очевидного мотиву).

Хоча очевидного мотиву щодо розстрілу конкретної особи часто не було знайдено, тим не менш, ми можемо казати, що загальним мотивом, який об'єднував усі злочини було подавлення спротиву та терор місцевого населення. Знаючи про розстріл інших цивільних, місцеві жителі просто боялися виходити на вулицю та навіть евакуюватися.

Розстріли на вулицях вчинялися як вдень, так і вночі. Хоча комендантська година не була офіційна проголошена, і більшість місцевих жителів не знали про неї через відсутність зв'язку та неможливість переміщення вулицями, однак більшість з них все ж не виходила з будинків вночі. Тим не менш, це ніяким чином не сприяло безпеці, тому що абсолютна більшість постраждалих були розстріляні саме вдень.

06 ПЕРЕБІГ ПОДІЙ

24 лютого 2022 року РФ почала широкомасштабний збройний напад на територію України. Російські війська завдали ударів по всій території країни та ввійшли на територію України в десяти областях: Київській, Чернігівській, Донецькій, Харківській, Херсонській, Луганській, Миколаївській, Сумській, Запорізькій і Житомирській. Напад здійснювався за підтримки пов'язаних із РФ озброєних груп самопроголошених ЛНР та ДНР. Вторгнення розпочало новий найбільш жорстокий та глобальний етап конфлікту та призвело до стрімкого зростання кількості жертв серед цивільних осіб, що значно перевищує кількість жертв серед цивільних осіб у конфлікті на сході України з 2014 по 2022 роки.

Російський сухопутний наступ на столицю України Київ на північному фронті розпочався численними вторгненнями з території РФ та РБ. Основним ударом керували підрозділи Східного військового округу ЗС РФ, зокрема підрозділи 29-ї, 35-ї та 36-ї загальновійськових армій та Національної гвардії. 24 лютого 2022 року російські військові вертольоти перетнули білорусько-український кордон, намагаючись захопити аеропорт Антонов на північному заході від Києва. Потім послідувало сухопутне вторгнення військ через Київщину вздовж західного берега Дніпра. ЗС РФ швидко захопили територію та населені пункти по дорозі, підійшовши до північно-західної околиці Києва на початку березня 2022 року.

На східному березі річки Дніпро 24 лютого 2022 року ЗС РФ відкрили північно-східний фронт на чолі з підрозділами Центрального військового округу, зокрема 41-ї та 2-ї загальновійськових армій та Національної гвардії. Ці сили увійшли в північну та північно-західну частини Чернігівської області та почали оточувати обласний центр. Того ж дня в Сумській області ЗС РФ просунулися в бік обласного центру, та захопили стратегічну трасу М02. До початку березня 2022 року ЗС РФ просунулись з Чернігівської області у Київську і підійшли до східної околиці міста Київ.

Місто Харків, а також НП північних та східних районів Харківської області швидко стали місцем важких та інтенсивних воєнних дій, зокрема, і у межах деяких НП. В Харківській області ЗС РФ захопили наступні великі НП: 27 лютого 2022 року окупували НП Куп'янськ, 4 березня 2022 року окупували НП Балаклія, 1 квітня 2022 року остаточно окупували НП Ізюм, весь схід та частина півночі Харківської області були окуповані ЗС РФ.

Приблизно через місяць багатосторонній наступ на Київ зупинився. ЗСУ вдалося утримати контроль над Черніговом та Сумами. ЗС РФ почали відступати з цих трьох регіонів. До початку квітня 2022 року ЗС РФ повністю вийшли з Київської, Чернігівської та Сумської областей.

З 24 лютого до квітня 2022 року РФ ефективно контролювала значну частину цих трьох областей.

У травні 2022 року ЗС РФ, внаслідок контрнаступу ЗСУ, відступили з околиць Харкова, а вже в вересні 2022 року ЗСУ провели великий контрнаступ на північно-східному фронті, звільнивши всі великі НП Харківської області.

З 24 лютого до вересня 2022 року РФ ефективно контролювала значну частину Харківської області.

Незабаром після відступу ЗС РФ з різних НП цих областей місцеві жителі, влада та правоохоронці почали масово знаходити тіла загиблих цивільних осіб. Тіла знаходили на вулицях, в полях, парках, лісових масивах, в будинках, в уламках зруйнованих будинків, у знищених або спалених транспортних засобах на дорогах і магістралях, в підвалах і ямах і в численних імпровізованих могилах, індивідуальних та колективних.

За даними Національної поліції, лише в Київській області було знайдено 1356 тіл цивільних осіб, а 207 цивільних осіб вважаються зниклими безвісти²⁴. Щонайменше в 700 випадках причиною загибелі були кульові поранення²⁵.

Сотні тіл цивільних осіб, які були знайдені в цих чотирьох областях після деокупації мали ознаки, що вказували на те, що жертви могли бути навмисно вбиті, а саме синці та порізи, кульові поранення, зв'язані руки, або тіла були спалені.

Усі випадки вбивств широко можна розмежувати за двома категоріями. Перша – цивільні особи, які були вбиті в місцях несвободи із попереднім затриманням таких осіб. Друга – цивільні особи, які були вбиті через напад на них, коли вони пішки на велосипеді та в транспортних засобах пересувались у захоплених НП.

Вбивства цивільних осіб у наведених регіонах, які перебували під ефективним контролем РФ, ймовірно не були випадковими та відображають широке явище, яке не обмежувалося певними територіями. Проте, деякі місцевості постраждали набагато більше за інших, як місто Буча та Бучанський район Київської області. На наш погляд, в першу чергу це пов'язано із опором, з яким стикалися ЗС РФ у тому чи іншому регіоні, і в регіонах, де такий опір був сильний і цілі воєнних операцій не були досягнуті, представники ЗС РФ сприймали цивільне населення, як потенційну небезпеку та систематично застосовували до них летальну силу.

У цьому поданні робиться акцент саме на м. Буча та Бучанському районі

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема на місто Буча.

27.02.2022 ЗС РФ увійшли до Бучі. ЗС РФ склалися з десантників, танків, інженерних частин та резервів 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Деякі частини російських військ змогли прорвати Бучу та просунулися до сусіднього міста Ірпінь.

З 28.02.2022 по 03.03.2022 у Бучі точилися запеклі бої між військовослужбовцями ЗС РФ та України. Місто не знаходилося під ефективним контролем жодної із сторін конфлікту, однак, у більшу частину цього часу переважна частина міста перебувала під контролем ЗС РФ.

03.03.2022 ЗС РФ остаточно захопили Бучу.

З 03.03.2022 до 31.03.2022 Буча повністю контролювалася ЗС РФ.

31.03.2022 ЗС РФ повністю залишила Бучу

01.04.2022 Збройні сили України поновили контроль над містом.

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь»

²⁴ Головне управління Національної поліції в Київській області, «Зв'язали руки, закрили очі: поліція Київщини виявила тіло вбитого окупантами мирного жителя» https://m.facebook.com/watch/?v=852834479035487&_rdr

²⁵ Головне управління Національної поліції в Київській області, «Андрій Небитов: Ірпінь і Буча стали центрами агресії армії російської федерації. Понад 3 тисячі воєнних злочинів окупанта вже задокументувала поліція Київщини»: <https://www.facebook.com/pol.kyivregion/posts/pfbid0XyMmGuwZKU7UH9QJpYSqXS1y4wJmjzmRp7v9BEHcbgrg3yXnLSHWiwXnM9HxPaezl>

та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Період бойових дій та окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань. Більшість убивств у Бучі було скоєно біля кількох вулиць, таких як Новояблонська, Склозаводська, Тарасівська, Центральна, Водопровідна, Вокзальна та, особливо, Яблонська. На цих вулицях, розташованих поблизу прилеглого міста Ірпінь, яке російські війська намагалися взяти під контроль у березні, і в якому була особливо висока концентрація ЗС РФ, у місцевих жителів могли стріляти просто через те, що вони з'явилися на вулиці.

07 ОПИС 53 ОКРЕМИХ СПРАВ, ДЕ ПОТЕРПІЛИХ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬ АДВОКАТИ ХПГ

46 СПРАВ ПО КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Епізод № 42740

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9676
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9677
Дата вчинення злочину	05 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пані М. проживала у с. Бабинці, Бучанського району, Київської області. Її брат, пан Мк. проживав окремо, у м. Буча, Бучанського району, Київської області, однак наприкінці лютого 2022 року перебрався до с. Бабинці, Київської області та знаходився разом із нею, оскільки родина вважала, що проживати у селі під час бойових дій буде безпечніше, ніж у місті.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району, та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

Приблизно 5 березня 2022 року (більш точну дату пані М. не може пригадати), її брат, пан Мк., направився до м. Буча, Київської області, пішки, пояснивши це необхідністю допомогти старому батьку, що проживав у цьому місті. Він мав намір надати продукти харчування батьку, побути з ним деякий час (можливо, планував залишитися на декілька днів) та повернутися до пані М. На той момент у населеному пункті місто Буча все ще частково працював мобільний зв'язок, однак слухавку пан М. перестав брати майже одразу після виходу із дому. Однак пані М. не забила одразу тривогу, оскільки думала, що відсутність відповіді на дзвінки пов'язана з повною відсутністю мобільного зв'язку.

Лише через день пані М. зрозуміла, що втратила зв'язок із братом, не знаючи, чи дістався він до місця проживання батька. Зв'язатися із батьком вона також не могла через відсутність мобільного зв'язку, а йти пішки на пошуки брата вона не могла ризикнути.

Приблизно 9 березня 2022 року пані М. разом із родиною виїхала за межі Бучанського району Київської області по «зеленому коридорі», евакуюючись. На той момент про долю брата вона все ще нічого не знала. Усі знайомі, кого пані М. намагалася розпитати, казали, що пана Мк. не бачили.

Після деокупації населеного пункту, на початку квітня 2022 року, пані М. виявила, що її брат так і не вийшов на зв'язок. Тому вона почала його пошуки, звернувшись до правоохоронних органів та до соціальних мереж та медіа. В одному із повідомлень у соціальній мережі Facebook, вона побачила фото людини, схожої на її брата, пана Мк. Тому вона зв'язалася з органами поліції, та пізніше нею було опізнано тіло брата із слідами вогнепальних поранень на тілі.

Тіло брата пані М. було знайдено посеред міста Буча, Бучанського району, Київської області на вулиці Водопровідній. Ця вулиця знаходилася на шляху до місця проживання її батька, тож скоріше за все пан Мк. загинув по дорозі до місця проживання батька. Свідків загибелі пана М. знайти не вдалося.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча та Бучанському районі десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства.

Епізод № 36977

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8144
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8145
Дата вчинення злочину	05 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пані В. проживала у м. Буча, Бучанського району, Київської області за адресою вул. Перемоги, 3. Її батько, пан Б., також проживав у цьому населеному пункті, за тою ж аналогічною адресою.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широко-масштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

5 березня 2022 року пані В. прийняла рішення про евакуацію з м. Буча разом із всією родиною (вона сама, чоловік, діти, батько). Однак її батько, пан Б. в останній момент, прийняв рішення відмовитися від такої евакуації та залишитися у місті. У день евакуації він проводив родину до Торгово-розважального центру «Жираф», що розташовувався у центрі міста Буча, попрощався і пізніше поїхав на власному велосипеді у бік власного дому. Більше родина з ним не бачилася. Пані В. лише бачила як пан Б. від'їжджав на своєму велосипеді від місця евакуації.

Пані В. після цього не мала зв'язку із своїм батьком, паном Б., але пов'язувала це із повною відсутністю зв'язку у місті Буча.

6 березня 2022 року пані В. зателефонував сусід, пан Вл., який повідомив, що пана Б. було вбито, і його труп знаходиться на перехресті вулиці Яблунської та Вокзальної у м. Буча. Там труп лежав разом із велосипедом, яким пан Б. зазвичай переміщався містом. Пані В. припускає, що вбивство відбулося у день, коли пан Б. проводжав родину для евакуації, однак вона не може бути впевненою. Труп пана Б. пролежав на перехресті майже сорок днів, оскільки військові ЗС РФ заборонили місцевим жителям забирати його та ховати. У подальшому це ускладнило встановлення причин смерті пана Б.

Свідок, пан Ш., 10 березня 2022 року повідомив пані В., що зробив фотографії трупа пана Б., на яких пані В. впізнала тіло батька. Пан Ш. не бачив моменту загибелі пана Б., а лише виявив його тіло. За даними судово-медичної експертизи, смерть пана Б. настала через крізні вогнепальні поранення.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства.

Епізод № 37053

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8189
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8190
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пані Н. проживала у м. Буча, Бучанського району, Київської області, разом зі своїм чоловіком, паном Н. Згодом вона прийняла рішення переселитися жити до свекрухи, пані С. із міркувань безпеки для себе та неповнолітньої дитини, а її чоловік, пан Н. залишився проживати у їхній спільній квартирі у Жилому комплексі «Континент» через те, що хотів продовжувати працювати. Пан Н. був ай-ті спеціалістом, а оскільки у житловому комплексі все ще працював інтернет та мобільний зв'язок, то він міг продовжити роботу. Евакуйовуватися пан Н. та його родина відмовилися, не розуміючи ступінь небезпеки бойових дій у повній мірі. Тим часом, ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

ЗС РФ розмістили своїх солдат та позиції на території Житлового комплексу «Континент», звідки систематично проводили обстріли навколишніх населених пунктів. Військові ЗС РФ систематично вчиняли напади на місцеве населення житлового комплексу, забороняли цивільним особам вільно пересуватися його територією, перевіряли документи, погрожували.

Період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

6 березня 2022, приблизно вдень о 13-14 години дня, почався масований обстріл території Житлового комплексу «Континент», внаслідок чого більшість мешканців сховалася у підвалі. Однак пан Н. залишився перебувати у власній квартирі. У цей час до квартири, що знаходилася по верхом нижче потрапив снаряд та у квартирі почалася пожежа. На той час пожежно-рятувальні служби не працювали, а велика кількість диму та сажі потрапляли до квартири пана Н., однак, як стало зрозуміло пізніше, він її так і не покинув.

Пан Н. після пожежі перестав виходити на зв'язок. Його мати, пані С., наступного дня прийшла до Житлового комплексу «Континент», де їй сусіди повідомили, що її син не виходить із квартири та зник. Вони думали, що пан Н. виїхав із квартири до родичів, тому не хвилювалися.

Пані С., разом із сусідами, потрапила до квартири, де знайшла тіло свого сина, пана Н. із ознаками насильницької смерті. Труп пана Н. знаходився на порозі із коридора на кухню, він був напіводягнений у куртку та загубив один чобіт. Було відчуття, що пан Н. намагався від чогось чи від когось втекти. Однак двері квартири були замкнені із середини та слідів боротьби у квартирі виявлено не було. За думкою пані Н., скоріше за все, її чоловік виглядав у вікно під час обстрілу, що часто робив, і під час цього був розстріляний із стрілецької зброї.

За висновками судово-медичної експертизи, пан Н. загинув внаслідок наскрізного вогнепального поранення тулуба з ушкодженням внутрішніх органів та кісток скелета.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства.

Епізод № 35899

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8179
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8181
Дата вчинення злочину	15 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пані М. проживала у м. Буча, Київської області, разом зі своїм сином, паном М., який мешкав у окремому житловому будинку від пані М., але у тому самому населеному пункті.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

5 березня 2022 року пані М. останній раз розмовляла зі своїм сином, паном М. Він повідомив, що у той день збирався приїхати до неї у гості (тобто переміститися територією м. Буча). Після цього на дзвінки син більше не відповідав.

Зі слів мешканців м. Буча, приблизно 10 березня 2022 року, пана М. розстріляли військові ЗС РФ, коли пан М. їхав за кермом цивільного автомобіля Skoda Spacebask 2014 року випуску (належав пану М. на праві власності). Розстріл відбувся біля магазину «Колібри» у м. Буча (за адресою вул. Героїв Майдану, 10б), За словами свідка, пана І., зокрема, він бачив, як за автомобілем спочатку гнався танк, а потім і розстріляв автомобіль. Він бачив, що людина за кермом загинула, а автомобіль залишився стояти посеред вулиці. Згодом російські військові відсунули автомобіль на узбіччя. Відповідно до медичної документації, причиною смерті стало вогнепальне поранення голови та грудної клітини.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства.

Епізод № 42557

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9716
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9717
Дата вчинення злочину	22 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан Д. проживав у м. Буча, Бучанського району, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

22 березня 2022 року пан Д. вийшов із власного дому у м. Буча, Київської області, де проживав зі своєю дружиною, свекрухою та іншими родичами. Він хотів дізнатися про ситуацію, яка панує в місті, оскільки йому здавалося, що обстріли припинилися та настала тиша. Він мав надію, що виходити на вулицю вже безпечно. У родини закінчувалися продукти харчування, тож пан Д. планував їх придбати, якщо вдасться.

Однак, як показали пізніше свідки, пан Д. дійшов до вул. Водопровідної у м. Буча, Бучанського району, Київської області, де зустрів військових ЗС РФ (вірогідно, так званих «кадірівців», за запевненнями свідка), які наказали пану Д. стати на коліна. Оскільки останній відмовився це зробити, за словами свідків, після цього було чути вистріли та пізніше був знайдений труп пана Д., тобто найбільш ймовірно він був застрелений через таку непокору.

Відповідно до результатів судово-медичної експертизи, причиною смерті пана Д. стало вогнепальне поранення грудної клітини.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства.

Епізод № 37001

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8158
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8159
Дата вчинення злочину	09 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан Л. проживав у м. Буча, Київської області за адресою вул. Водорівдна, 54-А. Згодом до нього переселилися і його друзі, оскільки обстріли у районі постійного їхнього проживання стали значно сильнішими.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

Пані Л. (мати пана Л.) проживала у м. Буча Київської області, але за іншою адресою, ніж її син, пан Л.

27 лютого 2022 року пані Л. останній раз бачила сина, коли він приходив по місцю її реєстрації та приносив їй та її чоловіку продукти харчування. Після цього син ішов, однак пані Л. продовжувала тримати з ним телефонний зв'язок.

4 березня 2022 року пані Л., в першій половині дня, останній раз розмовляла з сином по телефону. Після цього зв'язок обірвався.

Тому 9 березня 2022 року чоловік пані Л. пішов до місця проживання її сина, пана Л, на його пошуки. Однак його друзі, які тимчасово проживали за тією ж адресою, повідомили, що днем раніше (8 березня 2022 року) пан Л. сам пішов до батьків аби надати їм продукти харчування і не повернувся.

З 9 по 13 березня 2022 року пані Л. та її чоловік систематично шукали сина у м. Буча, однак жодних згадок про нього знайдено не було, у тому числі, їм не повідомили жодної інформації військові ЗС РФ, які погодилися розмовляти.

Після цього подружжя евакуювалося із населеного пункту, і не могло продовжувати надалі пошуки пана Л. через відсутність мобільного зв'язку та інших засобів комунікації.

5 квітня 2022 року пані Л. зателефонувала знайома, пані Н., та сказала, що тіло пана Л. було знайдено по вул. Водопровідній у м. Буча з ознаками насильницької смерті. Пані Л. наступного дня прибула до міста, де змогла опізнати тіло пана Л.

Під час судово-медичної експертизи тіла пана Л. було знайдено вогнепальні поранення обличчя та голови, а також синці та садна по всьому тілу.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 37001

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9892
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9893
Дата вчинення злочину	06 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан С. проживав зі своєю матір'ю, пані С. у м. Буча, Київської області (район «Лісова Буча»). Цей район знаходиться на околицях м. Буча, у безпосередній близькості до Житомирської траси, якою рухалися колони військових ЗС РФ.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

6 березня 2022 року пан С. вирішив пройтися пішки до центру м. Буча, Київської області, оскільки не маючи зв'язку із зовнішнім світом, він та його мати, пані С. не знали нічого про хід бойових дій. Вони чули, що обстріли міста припинилися, тож мали надію, що збройні дії у населеному пункті припинилися. Пан С. невірно оцінив рівень загрози бути пораненим чи вбитим, оскільки не мав жодного зв'язку із зовнішнім світом.

Пан С. взяв із собою телефон та банківську картку, та пішов. Додому він більше не повернувся. За показами мешканців м. Буча, він був вбитий ЗС РФ. Один із мешканців, пан А., бачив з власного вікна, як пана С. розстріляли російські військові після того як він, нібито, відмовився переходити на російську мову у розмові.

Відповідно до результатів судово-медичної експертизи, причиною смерті пана С. стало вогнепальне поранення.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 36944

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8134
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8135
Дата вчинення злочину	07 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Гостомель, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан Є. проживав зі своєю дружиною, пані Б., у м. Буча, Бучанського району, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

У березні 2022 року пані Б. прийняла рішення евакуюватися з м. Буча, а її чоловік залишився вдома. Чоловік пані Б, пан Є., займався доглядом за господарствами сусідів, зокрема, доглядав їх домашніх тварин, а також стежив за сусідніми будинками, аби їх не було обкрадено мародерами. Тому він неодноразово виходив із будинку та ходив вулицями міста. Однак навіть у такому разі він не оцінював реальну загрозу бути вбитим чи пораненим військовими ЗС РФ.

7 березня 2022 року пан Є. їхав на автомобілі містом Буча, щоб нагодувати собак місцевих жителів, і по дорозі наткнувся на БТР ЗС РФ. Військові почали переслідувати його автомобіль без явної причин. Ймовірно, через страх та розгубленість, чоловік не зупинив автомобіль. Через деякий час, за словами пані Б, російським військовим вдалось затиснути її чоловіка у глухому куті, після чого його було протиправно затримано.

Пану Є. були висунуті звинувачення у сприянні ЗС України, а саме передання даних про розміщення російських військових підрозділів та техніки. Такі підозри вони пояснювали постійними переміщеннями пана Є. містом, які військовим ЗС РФ здавалися дуже підозрілими, а годування тварин паном Є. – лише прикриттям для іншої діяльності. Наскільки відомо, пан Є. ніколи не вчиняв вказаних дій та був цивільною особою.

Після затримання чоловіка пані Б. утримували у м. Ворзель, Київської області у ямі (точна локалізація невідома) разом з іншими полоненими цивільними особами. Через деякий час (точний час невідомий) пана Є. було переведено до Гостомельського аеропорту у м. Гостомель, Бучанського району, Київської області, де він знаходився в одній із камер для утримання полонених.

На території Гостомельського аеропорту чоловіка було закатовано до смерті, про що повідомив інший полонений, пан А. – свідок, який утримувався у тому ж місці. Однак він не зміг точно вказати, які саме катування застосовувалися до пана Є., оскільки він знаходився окремо від пана Є.

За результатами судово-медичної експертизи, причиною смерті пана Є. стало вогнепальне поранення, а також численні травми внутрішніх органів.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 36961

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8139
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8140
Дата вчинення злочину	09 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України. На момент початку бойових дій пан В. проживав у м. Буча, Бучанського району, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

Пані В. (дружина пана В.), 4 березня 2022 року, виїхала із м. Буча, Бучанської області, Київської області із повнолітніми дітьми для евакуації. Чоловік пані В. не хотів брати участь в евакуаційних заходах, адже у нього у м. Ірпінь, Київської області (неподалік від міста Буча) залишилась проживати його старенька мати. Тож він прийняв рішення залишатися у місті аби допомагати матері із доставкою продуктів харчування та іншою фізичною допомогою.

9 березня 2022 року пан В. направився до місця проживання своєї матері з метою забрати її та разом перебраться до бомбосховища у місті Буча, оскільки обстріли міста посилювалися. Про такі наміри він повідомив своїм сусідам.

Пан В. вийшов у другій половині дня 09.03.2022 року та з того часу перестав виходити на зв'язок.

10 квітня 2022 року дочка пана В. отримала повідомлення від правоохоронних органів про загибель батька від вогнепального поранення. Пізніше пані В. повернулася до міста Буча, де змогла впізнати труп пана В.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 36960

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8141
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8142
Дата вчинення злочину	18 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан В. проживав у м. Буча, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

Пані В., мати пана В., зазначає, що її син проживав по вулиці Центральній у м. Буча, Київської області, недалеко від дитячого садка «Яблунька», де розташовувався штаб російських військових разом з військовою технікою.

18 березня 2022 року сина пана В. було протиправно затримано військовими ЗС РФ посеред вулиці Центральної та проти його волі доставлено до підвалу, який знаходився у сусідньому будинку біля місця проживання пана В. Точні підстави затримання не встановлені, однак можливо, що причиною затримання стала проукраїнська позиція чоловіка та підозри в його допомозі ЗС України. Однак насправді пан В. був цивільною особою та жодної допомоги військовим не надавав.

Після затримання пана В. він зник, а зв'язок з ним був втрачений. Не відновився з ним зв'язок і після деокупації міста Буча.

Пізніше, після деокупації населеного пункту, тіло пана В. разом з тілами двох його друзів були знайдені у вказаному підвалі зі слідами вогнепальних поранень.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча участь десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 45558

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	10857
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	10856
Дата вчинення злочину	27 лютого 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Здвигівка, Вишгородський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан С. проживав та працював у будівельній бригаді на території Вишгородського району, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на Вишгородський район.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

Під час початку активної фази бойових дій, наприкінці лютого 2022 року, пан С. разом із іншими працівниками робітничої бригади, вирішили евакуюватись до безпечних районів Київської області.

Деякий час вони перебували у сховищі у місті Димер, Вишгородського району, після цього поїхали до с. Здвизівка, Вишгородського району.

27 лютого 2022 року у вказаному селі біля дачного комплексу «Мрія» пан С., зі своєю бригадою, їдучі на автомобілі, натрапили на колону російських танків. На одному з російських танків перебували російські військовослужбовці ЗС РФ, які з автоматів розстріляли автомобіль, у якому перебував пан С. Від отриманих поранень чоловік загинув на місці.

11 квітня 2022 року тіло пана С. знайшли закопаним у канаві біля розстріляного російськими військовими автомобіля.

Епізод № 38076

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8468
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8467
Дата вчинення злочину	2 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан І. проживав у м. Буча, Бучанського району, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

02.03.2022 року танкова колона йшла зі сторони Республіки Білорусь та рухалась через місто Буча, Київської області.

Пан І. на той час перебував у дворі власного будинку разом із сусідом, паном Ш., у м. Буча, Київської області.

Один із танків, який проїжджав біля будинку, несподівано відкрив вогонь по житловому сектору, один із снарядів влучив у двір до пана І, внаслідок чого він і загинув. Свідком його загибелі став сусід, якого внаслідок обстрілу було поранено.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 35129

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	7423
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	7424
Дата вчинення злочину	4 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Калинівка, Бучанського району, Київської області
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан Ч. проживав у селі Калинівка, Макарівської територіальної громади, Бучанського району, Київської області.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на село Калинівка. Однак офіційна дата входу російських військ до населеного пункту невідома. За неофіційними даними російські військові увійшли до села 4 березня 2022 року.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

4 березня 2022 року до села Калинівка, Київської області зайшли російські військові. Встановити точну національну приналежність військових було неможливо, однак за словами пані К., бабусі пана Ч., серед них було багато бурятів. Бурятів вона впізнала за характерними ознаками зовнішності, зокрема, рисами обличчя.

На момент окупації села Калинівка пані К. перебувала у підвалі, переховуючись від обстрілів. Пан Ч. на той момент переміщався селом, намагаючись знайти їжу.

4 березня 2022 року пан Ч. був розстріляний військовими ЗС РФ, рухаючись на автомобілі біля заправки фірми «ОККО» на території села Калинівка. За думкою пані К., причиною розстрілу стало те, що її онук раніше проходив службу у ЗС України, про що міг мати при собі відповідні документи. Зазвичай, такі документи пан Ч. завжди носив із собою.

Наступного дня тіло пана Ч. було виявлено мешканцями села, перенесено до його будинку і поховано у городі.

За наслідками судово-медичної експертизи було встановлено, що пан Ч. був розстріляний із стрілецької зброї та отримав вісім вогнепальних поранень у спину.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 42631

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9779
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9778
Дата вчинення злочину	28 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	М. Буча, Бучанський район, Київська область
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан К. проживав у м. Буча, Бучанського району, Київської області за адресою вулиця Склизаводська, 8. За цією адресою він проживав із своєю дружиною, пані К. ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

28 березня 2022 року, приблизно о восьмій ранку пан К вийшов на двір рубати дрова разом зі своєю собакою. Знаходячись на вулиці, він зустрів знайомого, пана Ч., з яким почав розмову про необхідність підвозу питної води, адже водопостачання в місті вже давно не було. Пан Ч. був водієм цистерни питної води, тож пан К. планував домовитися із ним про масований її підвіз до багатоквартирного будинку.

Пані К. у цей момент перебувала вдома, і раптом почула, як зі сторони вул. Яблунської підсилювались звуки кулеметних черг.

Після цього пані К. почула, що у двері її квартири шкребеться собака, яка була раніше з паном К. на вулиці. Пані К. запустила собаку та заховалася до квартири назад, адже у цей момент виявила, що у будинку – російські військові, які цілеспрямована обходять усі квартири. Коли вони пішли, пані К. дочекалася завершення звуків пострілів та вибігла на двір. Там вона побачила велике вогнище і куртку його чоловіка з кинутими поруч документами.

Після цього пані К. підійшла до машини з цистерною для води. Пан Ч. лежав мертвий біля машини з розтрощеною головою. Пані К. почала шукати свого чоловіка, думаючи, що йому вдалось сховатись, як раптом побачила його тіло на сидінні водія з вогнепальним пораненням у серце.

Сусіди допомогли пані К. витягнути тіло її чоловіка з машини та поховати його біля гаражів. Експертиза тіла чоловіка пані К. відбулась 11.04.2022 року, після чого було встановлено, що він загинув від вогнепального поранення грудної клітини.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглись та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 38133

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8504
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8505
Дата вчинення злочину	28 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій пан Н. проживав у м. Буча, Бучанського району, Київської області за адресою вулиця Центральна, 33. За цією адресою він проживав із своєю дружиною, пані Н.

ЗС РФ проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та Бучанського району та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

18 березня 2022 року під час комендантської години до квартири, де проживали пан та пані Н., прийшли російські військові. Вони, не пояснивши причини, повідомили про затримання пана Н. Також вони почали обшук приміщення квартири. Серед осіб, які прибули до будівлі було троє молодих військових. Пізніше до них приєднався четвертий — якого пані Н. впізнала як командира, оскільки він віддавав накази. Також прибув військовий-чеченець, якого пані Н. впізнала за характерними рисами обличчя, а також за мовою.

Цей військовий чеченської національності став біля пана Н., якого на той момент повалили на підлогу, а військовий командир сидів біля пані Н. та питав, де її діти. На той момент, аби уникнути небезпеки, діти пані та пана Н. поїхали з міста Буча за допомогою «зеленого коридору».

Пані Н. припускає, що причиною арешту пана Н. стало те, що він брав участь в організації територіальної оборони міста Буча. Пані Н. припускає, що інформацію про їх родину військовим ЗС РФ хтось міг передати.

У квартирі військові ЗС РФ провели спочатку допит пані Н., а потім – пана Н. Усі документи, що були віднайдені в квартирі під час обшуку, військові також забрали

Потім пана Н. та пані Н. вивели з квартири. Подружжя повезли на вул. Центральну у м. Буча до будинку 33 В, недалеко від якого був штаб російських військових. У зазначеному будинку почали бити пана Н на очах у дружини, після чого пані Н вивели з кімнати. Пані Н. чула, як її чоловіка продовжували бити, намагаючись дізнатись інформацію про місцевих жителів, які допомагали ЗС України. Потім пана Н. забрали із будівлі на вулиці Центральній та перевели до штабу російських військових. Пані Н. три доби знаходилася у будівлі за адресою вулиця Центральна 33-В., і тільки 21 березня 2022 року о п'ятій ранку її вивели з будинку і дозволили повернутися до квартири. Про долю її чоловіка, пані Н. повідомляти відмовилися.

31 березня 2022 року військові ЗС РФ почали покидати територію міста Бучі, Київської області. Пані Н. дізналася, що полонених вони відпустили і мала надію, що її чоловік, пан Н., також повернеться додому, однак цього не сталося.

Тіло пана Н. було знайдено у підвалі будинку 33 А по вул. Центральній у м. Буча зі слідами катування.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 39311

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8822
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8823
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку війни пані А. (далі – заявниця) разом зі своїм чоловіком – цивільною особою паном А. (надалі – чоловік заявниці) проживали в приватному будинку по вул. Києво-Мироцькій в м. Буча.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

4 березня ЗС РФ входили у Бучу з кількох напрямків, зокрема зі сторони села Мироцького, що на захід від міста. Колона десантної техніки ЗС РФ заїхала на вулицю Києво-Мироцьку о 9:11 ранку. ЗС РФ зафіксувала камера спостереження одного з підприємств на початку вулиці. На відео машини десанту ЗС РФ їдуть вулицею Києво-Мироцькою у напрямку центру Бучі. Через кілька хвилин росіяни помітили камеру і розстріляли її, але відео вціліло.

Також о 10:20 камера спостереження невеликого магазину, що розташований на вул. Києво-Мироцькій – між в'їздом до Бучі зі сторони с. Мироцького та будинком заявниці, зафіксували п'ятьох військових, як пізніше було встановлено слідством, з числа 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ з білими пов'язками та георгіївськими стрічками на одязі, озброєні автоматами типу «АК» з боекомплектом, та військовою техніку ЗС РФ. Вони оглядали вулицю і повільно йшли вперед в напрямку будинку заявниці. За ними їхала БМД-4 ЗС РФ. Запис припинився об 10:23.

Цього дня заявниця разом із своїм чоловіком і двома онуками ховалася у будинку, як раптом вони помітили, що навпроти їхнього дому щось горить.

Чоловік сказав заявниці: «Піду подивлюся, тому що, може, люди горять. Може допомога потрібна». Поруч з будинком заявниці на вул. Києво-Мироцькій горів автомобіль Mitsubishi Eclipse. Водій – літній чоловік – отримав поранення, але зміг врятуватися. Заявниця з її чоловіком про це не знали.

Коли чоловік заявниці вийшов з подвір'я на вулицю подивитись чи є хто живий, заявниця почувала декілька пострілів. Заявниця зрозуміла, що її чоловіка вбили.

Чоловіка заявниці вбили військові ЗС РФ двома прицільними пострілами з вогнепальної зброї типу «АК» у голову.

Поруч з тілом чоловіка заявниці лежав розбитий телефон, який через місяць вдалося полагодити і знайти в ньому фотографії, який чоловік заявниці встиг зробити перед загибеллю.

Останнє фото чоловік заявниці зробив о 10:42. На ньому зображені бойові машини десанту ЗС РФ, шлях яким перегородив екскаватор. Ці БМД стоять у напрямку центру Бучі.

На фото, яке зробив чоловік заявниці перед смертю, була зафіксована та ж сама бойова машина десанту ЗС РФ, яка була зафіксована на камері магазину о 10:20.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України за допомогою записів з камер відеоспостереження, показів свідків та показів російського військовополоненого, було встановлено, що в момент вбивства чоловіка заявниці на вул. Києво-Мироцькій знаходились військові 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ (військова частина №32515). Зокрема, слідством були встановлені командир, заступник ко-

мандира та військовослужбовці вказаного підрозділу, які на той час перебували на місці вбивства чоловіка заявниці та ймовірно причетні до нього:

- Досягаєв Вадим, 04.09.1989 р.н., який на той момент був командиром 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Шевелев Вадим, який на той момент був заступником командира 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Дармограй Євгеній, 25.01.1984 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Бурдулі Георгій, 31.07.1998 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Макаренко Давид, 12.06.1999 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Загайнов Олексій, 22.05.1979 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ.

Епізод № 36932

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8128
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8129
Дата вчинення злочину	березень 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

З 25.02.2022 року та весь період активних бойових дій та окупації міста Буча заявниця перебувала у підвалі будинку двоюрідної сестри свого чоловіка пані З. разом з нею та іншими родичами за адресою: вулиця Яблунська, будинок 282, місто Буча. У цей час її чоловік – пан Б. залишався у квартирі заявниці на вулиці Тарасівській, будинок 10Г.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

04.03.2022 року до будинку пані З., де була заявниця, заїхали на військовій техніці військовослужбовці ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

11.03.2022 року чоловік заявниці прийшов провідати її разом із родичами до будинку на вулиці Тарасівській. Цього дня заявниця востаннє бачила свого чоловіка.

30.03.2022 року, коли ЗС РФ почали покидати Бучу, заявниця разом із двоюрідною сестрою свого чоловіка, пішли до квартири заявниці на вулицю Тарасівську, де знаходився весь цей час її чоловік, щоб знайти його. У квартирі вони його не знайшли, а на стіні у квартирі на відривному календарі була дата 15.03.2022 року. Також сусіди по будинку заявниці повідомили їй, що її чоловіка було вбито представниками ЗС РФ приблизно 2 тижні тому біля супермаркету «Фора» за адресою: вулиця Яблунська, будинок 203Б, місто Буча, і його тіло досі перебуває за цією адресою.

Далі заявниця та пані З. виявили труп пана Б. із двома кульовими пораненнями на грудях біля супермаркету «Фора». Після чого за допомогою пана С, перенесли труп у будинок пані З. на вулиці Яблунській, у дворі якого вони його й поховали. Шлях від будинку, де на той момент перебував її чоловік, до будинку, де знаходилася заявниця, проходить саме вулицею Яблонською через супермаркет «Фора», де було застрелено її чоловіка. Скоріш за все, його застрелили представники ЗС РФ на шляху з будинку, де він знаходився, до будинку, де знаходилася заявниця.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства пана Б.

Епізод № 36933

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8130
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8131
Дата вчинення злочину	3 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Брат заявника проживав за адресою: вул. Івана Виговського, б. 3, кв. 83.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

3 березня 2022 року, коли військовослужбовці ЗС РФ перевіряли документи у цивільних громадян за вищевказаною адресою, то зі слів свідка (Євгенія), яка перебувала в квартирі разом з братом заявника, військовослужбовці ЗС РФ зайшли до квартири та вбили собаку. Після цього по різних кімнатах для допиту розвели брата заявника та Євгенію. Також Євгенія чула, що брата заявника били та називали його «корегувальником». Через деякий час Євгенію вивели до підвалу цього будинку, де перебували інші громадяни, і їй військовослужбовці ЗС РФ повідомили, що вона брата заявника вже не побачить.

Приблизно 05 березня 2022 року керівник будинку, в якому проживав брат заявника, повідомив заявника про вбивство собаки його брата військовослужбовцями ЗС РФ, і те, що брат заявника зник.

05 квітня 2022 року заявник разом з батьком приїхали до м. Буча шукати брата та будь-які інші дані про нього. Спочатку поїхали до квартири брата заявника, в якій він проживав. У вказаній квартирі вони побачили багато крові, гільзи, та частки тіла на стіні. Далі, вони знайшли за будинком могилу, поруч з якою лежало їх простирadlo, і через деякий час разом з працівниками поліції почали проводити ексгумацію тіла. Так, у вказаній могилі знаходився брат заявника, якого він впізнав. Тіло брата заявника було одягнуто у військову форму ЗС РФ на якій був шеврон підрозділу Національної гвардії РФ (Росгвардії).

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства брата заявника.

Епізод № 39330

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8835
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8836
Дата вчинення злочину	13 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Блισταвиця, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	НІ
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку війни пані Б. (далі – заявниця) проживала за адресою: вулиця Єдності, 38, село Блισταвиця, Бучанський район, Київська область, а її батько – пан Б., разом із її матір'ю проживали на сусідній вулиці за адресою: вулиця Соборна 68-а, Бучанський район, Київська область.

Пан Б. мав 2 групу інвалідності та проблеми із серцем.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на село Блισταвиця.

24.02.2022 року ЗС РФ повністю окупували село Блισταвиця Бучанського району. З 24.02.2022 року по 01.04.2022 року ЗС РФ повністю контролювали село Блισταвиця.

Правоохоронними органами України було встановлено, що під час окупації села Блισταвиця військовослужбовці ЗС РФ систематично проникали до будинків цивільних осіб та протиправно заголили їхню приватну власність, застосовуючи насильство по відношенню до цивільних, яким таке майно належало.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

13.03.2022, під час окупації села Блισταвиця ЗС РФ, військовослужбовці ЗС РФ зайшли у двір будинку, де проживав пан Б., вивели його за межі будинку та почали його бити прикладами зброї, ногами та руками. Від отриманих травм пан Б. помер на місці, а військовослужбовці ЗС РФ забрали його телефон. Безпосереднім свідком побиття пана Б. був дядько заявниці – А.

Цього ж дня А. на тачці привіз труп пана Б. у двір будинку, де мешкав.

14.03.2022 труп пана Б. поховали у дворі будинку за адресою: вулиця Соборна 68-а, Бучанський район, Київська область.

Епізод № 42658

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9789
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9790
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	1002028
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна

Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

На момент початку війни пані К. (надалі – заявниця) разом із сином Д. (надалі – син заявниці) та іншими членами сім'ї проживали по вул. Яблунська, 203-Б. З перших днів війни цивільні громадяни ховалися від обстрілів у підвалі будинку за вищевказаною адресою, а син заявниці допомагав людям у підвалі, доставляючи туди продукти харчування.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

04.03.2022 року близько 16:45 на територію багатопверхового будинку, де проживала заявниця разом із її сином та іншими членами сім'ї, заїхала колона військової техніки ЗС РФ.

Цього ж дня приблизно о 18:00 сусід заявниці, пан А., перебуваючи у ванній кімнаті своєї квартири, почув постріл біля будинку по вул. Яблунській, 203-Б після чого один із військових ЗС РФ покликав іншого: «Володя, Володя», а через хвилину пан А. почув ще 2 постріли. Після цього пан А. підійшов до вікна на кухні своєї квартири та побачив, як двоє військових ЗС РФ із білими пов'язками на руках відходили від будинку, а на сходах, які ведуть до підвалу будинку, звідки відходили військові, лежав вбитий син заявниці. Свідками вбивства сина заявниці були й інші мешканці будинку. Пізніше слідством було встановлено, що смерть сина заявниці наступила внаслідок чисельних сліпих та наскрізних проникаючих вогнепальних кульових поранень.

Приблизно у другій половині березня 2022 року, повертаючись до свого помешкання приблизно о 15 годині пан А. побачив, що біля будинку 203Г по вул. Яблунській стояло багато військовослужбовців ЗС РФ і мешканців будинку. Один із військових наказав пану А. присісти на лавочку для перевірки документів та мобільних телефонів. Перевіривши документи пана А., військовослужбовець почав оглядати телефон пана А.. Під час перегляду телефону пана А., він запитав у військового ЗС РФ, як його звати, на що він відповів «Микита». В ході спілкування пана А. із Микитою останній розповів, що снайпер вбив їхнього командира і тому проводяться фільтраційні заходи. Через деякий час пан А. почув крики біля четвертого під'їзду, повернувши голову, він побачив, що інший військовий ЗС РФ приставив ножа до ключиці його знайомого пана С. і наказував йому надати документи для перевірки, але він відмовлявся надавати документи, і військовий ЗС РФ почав кричати, що він вб'є знайомого пана А.. В цей момент інший мешканець будинку пан Д. підійшов до військовослужбовця ЗС РФ на ім'я Микита, який оглядав телефон пана А. та попросив його щоб він поговорив зі своїм товаришем, щоб той не вбивав пана С. Після чого військовий ЗС РФ на ім'я Микита почав кричати «Володя, Володя не трогай его», а потім підійшов до нього і щось сказав, після чого військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Володимир відпустив рана С. В цей момент пан А. зрозумів, що особа, яка перевіряла у нього телефон та Володимир скоріше

за все причетні до вбивства сина заявниці та помітив що військовослужбовці ЗС РФ Микита та Володимир такого ж зросту, як і військовослужбовці, які відходили від трупу сина заявниці, яких пан А. бачив. В подальшому військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Володимир підійшов до пана А., взяв його телефон, переглянув, а потім кинув телефон на асфальт і зламав його. Після цього, військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Володимир запитав у пана А. чи є в нього питання, на що пан А відповів, що немає.

Під час спілкування із військовими ЗС РФ Микитою та Володимиром пан А. запам'ятав їх зовнішні ознаки. Військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Микита зростом 175-180 см., європейської зовнішності, худорлявої статури, коротке чорне волосся, смуглявий, очі карі, обличчя овальне, віком від 25 до 30 років. Військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Володимир зростом 185-190 см., європейської зовнішності, світле волосся, спортивної статури, обличчя овальне, віком від 25 до 30 років.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

До вбивства сина заявниці ймовірно причетні військовослужбовці ЗС РФ на ім'я Микита та Володимир:

- Військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Микита зростом 175-180 см., європейської зовнішності, худорлявої статури, коротке чорне волосся, смуглявий, очі карі, обличчя овальне, віком від 25 до 30 років;
- Військовослужбовець ЗС РФ на ім'я Володимир зростом 185-190 см., європейської зовнішності, світле волосся, спортивної статури, обличчя овальне, віком від 25 до 30 років.

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявниці.

Військовослужбовці ЗС РФ Володимир та Микола ймовірно належать до одного із зазначених вище підрозділів ЗС РФ, задіяних у бойових діях та окупації міста Буча.

Епізод № 35141

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	7442
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	7441
Дата вчинення злочину	02 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Андріївка, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	НІ
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на Бучанський район.

27.02.2022 року ЗС РФ окупували с. Андріївка Бучанського району Київської області.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

02.03.2022 року пані К. (надалі – заявниця) разом з її чоловіком (надалі – чоловік заявниці) знаходились у садку власного домоволодіння. Раптом почався обстріл і заявниця разом із чоловіком побігли до будинку і закрились в одній із кімнат.

Приблизно о 16.15 02.03.2022 року чоловік заявниці побачив, що біля їх будинку зупинився танк ЗС РФ. Незабаром до подвір'я увірвались близько 30 російських військових-кадірівців і, погрожуючи автоматами, вивели заявницю та її чоловіка на подвір'я. Згодом, чоловіка заявниці повели за межі подвір'я, а вона залишилась стояти з піднятими руками біля входу в будинок. Почувши постріли, заявниця побігла за двір, де побачила, що її чоловік лежав мертвий у калюжі крові.

Через деякий час за подвір'я вийшли декілька озброєних російських військових і знову змусили заявницю підняти руки, після чого силоміць кинули її на землю і наказали лежати лицем донизу. Потримавши заявницю у такому стані близько 5 хвилин, її підняли та приставили до тину. Військові ЗС РФ сказали, що чоловіка заявниці було вбито за передачу інформації про рух ЗС РФ Збройним силам України, після чого поїхали, наказавши закритись у погребі на 2 дні.

Через 2 дні до підвалу домоволодіння заявниці зайшов кадіровець, який наказав віддати йому телефон її загиблого чоловіка, попередньо розблокувавши його. Жодної інформації, яка б зацікавила військового ЗС РФ, на телефоні не було виявлено. Після цього представники ЗС РФ періодично заходили до будинку заявниці та грабували його, забирали речі тощо.

Тіло чоловіка заявниці допомогли занести до будинку російські солдати, адже ніхто із сусідів не хотів виходити зі свого будинку.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загіг особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявниці.

Епізод № 44500

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	10520
Ім'я Жертв (№ персоналії у БД)	10521, 10522
Дата вчинення злочину	05 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

З початку бойових дій сини заявника займалися волонтерською діяльністю в м. Буча допомагаючи цивільним продуктами харчування та предметами першої необхідності.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

05.02.2022 року заявник останній раз спілкувався зі своїми синами телефоном.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

05.03.2022 року син заявника намагався евакуюватись із м. Буча у напрямку м. Ірпінь, проте, йому це не вдалось зробити через постійні обстріли.

Цього ж дня, повертаючись до дому, сини заявника були розстріляні зі стрілецької зброї, в результаті чого загинули.

Після деокупації тіла синів заявника знайшли у масовому похованні на території Православної Церкви України «Андрія Первозваного».

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства синів заявника.

Епізод № 39430

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8914
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8915
Дата вчинення злочину	06 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 Російська Федерація (далі – РФ) розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку війни пані М. (далі – заявниця) разом зі своєю донькою пішли з дому і ховалися у бомбосховищі, коли чоловік – пан М. та брат заявниці залишилися вдома за адресою: вул. Склозаводська, будинок 12, квартира 56, місто Буча, доглядати хворого батька заявниці. Усі вони були цивільними особами.

На початку березня 2022 року поблизу гаражного кооперативу «Стеколь», який розміщувався на вулиці Склозаводська, міста Буча, на з'їзді з вулиці Яблонської, військові збройних сил Російської Федерації (далі – ЗС РФ) спорудили блокпост біля залізничних колій.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

06.03.2022 року чоловік заявниці вийшов з дому, щоб принести заявниці та доньці їжі в бомбосховищі, після чого був застрелений зі стрілецької зброї на блокпості ЗС РФ по вулиці Стеклозаводська, міста Бучі, поблизу гаражного кооперативу «Стеколь».

07.04.2022, після деокупації Бучі, тіло чоловіка заявниці було знайдено поблизу гаражного кооперативу «Стеколь» біля залізничних колій з кульовими вогнепальними пораненнями тулуба та кінцівок.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявниці.

Епізод № 46285

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	11244
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	11245
Дата вчинення злочину	12 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча. На момент початку війни батько заявника проживав в приватному будинку по пров. Максима Ридзанича.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Батько заявника знімав фото та відео подій в м. Бучі під час окупації на свій мобільний телефон.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

12.03.2022 року, зі слів свідка Д., який ховався від військовослужбовців ЗС РФ за парканом будинку по вул. Івана Франка, який знаходився неподалік будинку батька заявника, військовослужбовці ЗС РФ вивели батька заявника із будинку і під час їхнього гучного спору пролунав постріл, в результаті якого батько заявника загинув.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства батька заявника.

Епізод № 37057

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8193
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8745
Дата вчинення злочину	друга половина березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

10.03.2022 року пані П. (надалі – заявниця) евакуювалась з м. Буча, а її чоловік залишився вдома разом зі своєю матір'ю.

Чоловік заявниці займався похованням осіб, вбитих військовими ЗС РФ чи загиблих внаслідок надзвичайних ситуацій воєнного характеру, приносив ліки із місцевої лікарні для тих, хто потребував медичної допомоги. Кожного дня заявниця разом із своїм чоловіком підтримували зв'язок за допомогою мобільних телефонів.

17.03.2022 року чоловік заявниці сказав, що іде за ліками для місцевих жителів та обіцяв передзвонити ввечері. Проте в обіцяний час чоловік заявниці так їй і не зателефонував. Після цього заявниця намагалась розшукати його і дізналась, що хтось бачив її чоловіка з пораненням руки біля Бучанського переїзду (залізничний вузол). Пізніше тіло чоловіка заявниці знайшли зі слідами катування та вогнепальних поранень.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр

спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства синів заявника.

Епізод № 45237

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	11218
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	10721
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку бойових дій заявниця разом із донькою проживали по вул. Вокзальній, б. 122.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

27.02.2022 ЗС РФ увійшли до Бучі. ЗС РФ склалися з десантників, танків, інженерних частин та резервів 36-ї загальновійськової армії. До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

27.02.2022 заявниця разом зі своєю донькою перебували у дворі власного домоволодіння, займаючись побутовими справами. Приблизно о 09:00 донька заявниці побачила, що по вулиці Вокзальна, недалеко від їх будинку, рухається велика колона БТРів та іншої техніки разом з особовим складом. Жодних розпізнавальних знаків, у тому числі на форменому одязі військовослужбовців, прапорів чи іншої військової атрибутики, а також облич цих військовослужбовців ні заявниця, ні її донька не бачили.

Донька заявниці сказала їй, щоб та бігла і ховалась, а вона сама піде і ближче подивиться на військових, сподіваючись, що вони відносяться до складу Збройних сил України. Донька заявниці підбігла ближче до паркану, намагаючись розгледіти військових, які їхали зверху на техніці, а в цей момент вони почали здійснювати обстріл житлового кварталу із важкої та вогнепальної зброї. Заявниця, сидячи в укритті, бачила, що військові помітили її доньку та відкрили вогонь по ній з вогнепальної зброї. Від отриманих поранень донька заявниці загинула на місці.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено, що 27.02.2022 року вторглися та приймали участь у воєнних операціях на території міста Буча приймали участь десантники, танки, інженерні частини та резерви 36-ї загальновійськової армії.

До складу російських сил також входили підрозділи Спеціального загону швидкого реагування (СОБР) та Мобільного загону спеціального призначення (ОМОН), два підрозділи поліції спеціального призначення у складі Національної гвардії Росії. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства доньки заявниці.

Епізод № 39445

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8952
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8953
Дата вчинення злочину	Приблизно 23 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

З 24.02.2022 року та весь період окупації м. Буча пані Р. (надалі – заявниця) разом із своїм чоловіком та дитиною перебували у підвалі багатопверхового будинку по вул. Яблунській 318а. В цей період військовослужбовці ЗС РФ неодноразово приходили до будинку заявниці та перевіряли документи.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

18.03.2022 року чоловік заявниці вийшов з підвалу будинку за вищевказаною адресою, не повідомивши її про свої наміри та більше не повернувся. В той день він був одягнений в ярко-жовту куртку та штани сірого кольору.

Через деякий час заявниця почала шукати свого чоловіка поруч з будинком та запитувати сусідів, проте вони нічого не знали та не бачили.

Приблизно 27-28 березня 2022 року під час перевірки документів заявниця запитала військових ЗС РФ про те, чи не бачили вони її чоловіка та розповіла їм як він виглядав та в чому був одягнений, на що отримала відповідь від представників ЗС РФ, що вони нікого не забирають та такі дії їм не потрібні.

Через деякий час військовослужбовець ЗС РФ, з яким розмовляла заявниця, прийшов до будинку у супроводі ще двох військовослужбовців, та повідомив заявниці, що «Це війна і не чекайте більше Вашого чоловіка». В цей момент заявниця почала розпитувати про свого чоловіка

ще раз та отримала відповідь від військовослужбовця, що «Більше я Вам нічого не розповім, він підходить під орієнтування».

На початку квітня, після деокупації м. Буча, чоловік заявниці був знайдений на вулиці із розтрощеною головою.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявниці.

Епізод № 4806

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	11217
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	5164
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

З 24.02.2022 року донька заявниці займалась волонтерською діяльністю на автомобілі БМВ.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

04.03.2022 року о 09:00 хлопець доньки заявниці здзвонився зі своєю матір'ю та повідомив їй, що знаходиться у м. Києві та збирається вирушати до м. Буча завести ліки свої мамі в будинок по вул. Києво-Мироцькій.

04.03.2022 року ЗС РФ входили у Бучу з кількох напрямків, зокрема зі сторони села Мироцького, що на захід від міста. Колона десантної техніки ЗС РФ заїхала на вулицю Києво-Мироцьку о 9:11 ранку. ЗС РФ зафіксувала камера спостереження одного з підприємств на початку вулиці. На відео машини десанту ЗС РФ їдуть вулицею Києво-Мироцькою у напрямку центру Бучі. Через кілька хвилин росіяни помітили камеру і розстріляли її, але відео вціліло.

Також о 10:20 камера спостереження невеликого магазину, що розташований на вул. Києво-Мироцькій – між в'їздом до Бучі зі сторони с. Мироцького та будинком матері брата заявника, зафіксували п'ятьох військових, як пізніше було встановлено слідством, з числа 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ з білими пов'язками та георгіївськими стрічками на одязі, озброєні автоматами типу «АК» з боєкомплектотом та військовою технікою ЗС РФ. Вони оглядали вулицю і повільно йшли вперед у напрямку будинку заявниці. За ними їхала БМД-4 ЗС РФ. Запис припинився об 10:23.

Як було встановлено слідством після огляду відеозаписів з телефону доньки заявниці, об 11:43 автівка, якою вона рухалась, повертає біля супермаркету «NOVUS» на вул. Києво-Мироцьку.

Близько 11:45, коли донька заявниці разом зі своїм хлопцем були вже біля будинку його матері на вул. Києво-Мироцькій, автівку, де вони знаходилися, розстріляли військові ЗС РФ, в результаті чого донька заявниці загинула на місці.

Згодом слідством було встановлено, що в авто, яким їхала донька заявниці влучило 90 куль із автоматичної зброї типу «АК», а донька заявниці отримала шість кульових поранень.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України за допомогою записів з камер відеоспостереження, показів свідків та показів російського військовополоненого, було встановлено, що в момент вбивства чоловіка заявниці на вул. Києво-Мироцькій знаходились військові 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ (військова частина №32515). Зокрема, слідством були встановлені командир, заступник командира та військовослужбовці вказаного підрозділу, які на той час перебували на місці вбивства доньки заявниці та ймовірно причетні до нього:

- Досягаєв Вадим, 04.09.1989 р.н., який на той момент був командиром 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Шевелев Вадим, який на той момент був заступником командира 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Дармограй Євгеній, 25.01.1984 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Бурдулі Георгій, 31.07.1998 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Макаренко Давид, 12.06.1999 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Загайнов Олексій, 22.05.1979 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ.

Епізод № 42784

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9894
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9895
Дата вчинення злочину	03 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	смт. Бородянка, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	НІ
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на смт. Бородянку.

26.02.2022 року ЗС РФ увійшли до смт. Бородянки та окупували намелений пункт. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

03.03.2022 року молодший та старший сини пані С. (надалі – заявниця) їхали на автомобілі до батьків.

03.03.2022 року приблизно о 10.00 ранку сини заявниці на перехресті у смт. Бородянка зустріли колону військової техніки ЗС РФ, яка відкрила по ним вогонь. Старший син заявниці не зупиняв машину, намагаючись втекти, проте в'їхав у паркан одного із місцевих будинків. Молодший син заявниці від отриманих поранень загинув.

Епізод № 39463

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8962
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8963
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	8964
Дата вчинення злочину	26 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку війни пані Н. (далі – заявниця) разом зі своїм сином – цивільною особою Д. та іншими родичами проживали за адресою: вулиця Горького, будинок 12, місто Буча, Київська область Україна.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Весь період активних бойових дій та окупації міста Буча збройними силами Російської Федерації (далі – ЗС РФ) заявниця разом зі своїм сином та іншими членами сім'ї перебувала в будинку за вказаною вище адресою. Син заявниці іноді відвідував свою колишню дружину та малолітню доньку за адресою: вулиця Центральна, будинок 29, місто Буча, Київська область Україна, відносячи їм їжу. Зазвичай син заявниці йшов до колишньої дружини ввечері, залишався там ночувати, а на ранок повертався до заявниці.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

26.03.2022 року у першій половині дня пан Д. вкотре вийшов з будинку, де була заявниця, до будинку своєї колишньої дружини. Він пішов через залізничну колію навпроти будинку, де була заявниця. Повернувши на вулицю Південну, міста Буча, сина заявниці та ще кількох цивільних осіб затримали військові ЗС РФ. Усіх затриманих покладали на землю біля трансформаторної будки на перехресті вулиць Південної та Садова, роздягли та почали шукати татуювання на їхніх тілах. Після чого одного громадянського відпустили. Ідучи, звільнений цивільний чув кілька пострілів з боку трансформаторної будки, де лежали решта цивільних, мабуть, одним із цих пострілів і був вбитий пан Д.

31.03.2022 року ЗС РФ повністю залишила Бучу.

Пізніше, на початку квітня 2022 року, під час ексгумації тіл із братської могили біля церкви Андрія Первозванного у місті Буча було виявлено тіло пана Д. з вогнепальними пораненнями.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства пана Д.

Епізод № 35385

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	7603
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	7604
Дата вчинення злочину	2 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Березівка, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	НІ
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України. Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на Бучанську територіальну громаду.

З 24.02.2022 року пані Т. (надалі – заявниця) разом із своїм чоловіком паном Т. (надалі – чоловік заявниці) перебували у своєму приватному будинку в с. Березівка.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

27.02.2022 року було вбито сусіда заявниці, який займався наданням волонтерської допомоги місцевим мешканцям.

02.03.2022 року до дому заявниці прийшли російські військові – буряти – показали якісь документи, які стосуються загиблого волонтера та протиправно затримали її чоловіка. Після затримання чоловіка заявниці відвели до домоволодіння загиблого волонтера, де проживала його сім'я. Членам сім'ї волонтера повідомили про смерть останнього, після чого чоловіка заявниці повели до посадки. Заявниця зазначає, що їй відомо про застосування заходів фізичного насильства до її чоловіка перед вбивством, можливо мало місце катування. Чоловіка заявниці було вбито російськими військовими у посадці.

11.03.2022 було знайдено тіло чоловіка заявниці недалеко від місця розташування штабу ЗС РФ у с. Бузова біля заправної станції.

Епізод № 36988

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8535
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8155
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	8154, 8846
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України. На момент початку війни Т. (далі — заявниця) проживала у місті Буча Київської області, Україна. Батько заявниці К. разом з матір'ю К. Л. також у цей момент проживали в місті Буча.

Збройні сили Російської Федерації (далі — ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

03.03.2022 військовослужбовці ЗС РФ рухалися до вул. Склязоводської місто Буча на машинах БТР із зображенням символіки «V», після чого залишили техніку на вул. Склязоводській, і пішли пішки вулицею Яблунською та зайшли до мікрорайону заявниці «Яблунька». На думку заявниці, це були буряти. Техніки було приблизно 6 одиниць.

04.03.2022 о 17:00 батьки заявниці перебували у себе вдома, точніше, у льоху, розташованому у дворі з правого боку будинку, розташованому на перетині вулиць Водопровідна та Яблунська.

У цей час військовослужбовці РФ, рухаючись городами будинків по вулиці Яблунській, зайшли у двір будинку батьків заявниці. Потрапивши на подвір'я, вони почали вибивати вікна будинку і залізли в будинок через вибите вікно. Після цього батько заявниці вийшов із льоху зателефонувати своєму знайомому. Через 5–7 хвилин мати заявниці почула одиночний постріл. Після цього мати заявниці продовжила сидіти у льоху.

Приблизно ще через 5–7 хвилин мати заявниці почула, як хтось підійшов до льоху і сказав: «Виходь хто там є, бо кину гранату». Після цього мати заявниці піднялася з льоху і побачила військовослужбовця у формі ЗС РФ віку близько 30 років, середньої статури, який запитав, чи є ще хтось у льоху. Мати заявниці відповіла, що нікого немає і запитала у військовослужбовця, де її чоловік, на що військовослужбовець відповів, що якщо мати заявниці хоче жити, то нехай спускається назад у лях і не виходить. Мати заявниці спустилася в лях і пробула там до 20:00.

О 20:00 мати заявниці вийшла з льоху і пішла оглядати прибудинкову територію, щоб знайти свого чоловіка. Під час огляду території мати заявниці помітила тіло свого чоловіка, який лежав головою до будинку, обличчям до низу із кульовим пораненням голови, біля голови була калюжа крові. Також біля тіла К. лежала його шапка, в якій було два отвори від куль. Тіло свого чоловіка мати заявниці накрила великим рушником.

05.03.2022 року приблизно о 09:00 на територію домоволодіння батьків заявниці прийшли військові ЗС РФ і сказали матері заявниці йти до підвалу до свого сусіда — пана Ж., на що мати заявниці відмовилася. Однак через деякий час пан Ж. сам запропонував матері заявниці перейти до нього в підвал, на що вона погодилася. У підвалі сусіда мати заявниці перебувала до 08.03.2022 року. Під час її перебування у підвалі, разом із нею там перебували російські військові. На думку матері заявниці, там був штаб військових ЗС РФ. Під час перебування у підвалі військові ЗС РФ віддали матері заявниці документи її вбитого чоловіка.

08.03.2022 року в обідній час заявниця прийшла до домоволодіння її батьків, де її зустріли військові ЗС РФ. Заявниця попросила військовослужбовців забрати її маму. Військовослужбовці ЗС РФ дозволили заявниці забрати маму. Заявниця попрощалася з убитим батьком і вони, разом із матір'ю, пішли додому до заявниці.

09.03.2022 заявниця разом із матір'ю повернулися до домоволодіння батьків заявниці, щоб поховати тіло її батька. Коли заявниця разом із матір'ю дійшли до домоволодіння, вони зустрі-

ли там військовослужбовця ЗС РФ, який запропонував поховати тіло батька заявниці. Заявниця з матір'ю погодилися, і батька поховали на городі біля будинку батьків заявниці.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства пана К.

Епізод № 4798

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	11209
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	5165
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

З 24.02.2022 року брат заявника займався волонтерською діяльністю на автомобілі БМВ, який належав його дівчині.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

04.03.2022 року о 09:00 брат заявника здзвонився зі своєю матір'ю та повідомив їй, що знаходиться у м. Києві та збирається вирушати до м. Бучі завести ліки свої мамі в будинок по вул. Києво-Мироцькій.

04.03.2022 року ЗС РФ входили у Бучу з кількох напрямків, зокрема зі сторони села Мироцького, що на захід від міста. Колона десантної техніки ЗС РФ заїхала на вулицю Києво-Мироцьку о 9:11 ранку. ЗС РФ зафіксувала камера спостереження одного з підприємств на початку вулиці. На відео машини десанту ЗС РФ їдуть вулицею Києво-Мироцькою у напрямку центра Бучі. Через кілька хвилин росіяни помітили камеру і розстріляли її, але відео вціліло.

Також о 10:20 камера спостереження невеликого магазину, що розташований на вул. Києво-Мироцькій — між в'їздом до Бучі зі сторони с. Мироцького та будинком матері брата заявника, зафіксували п'ятьох військових, як пізніше було встановлено слідством, з числа 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ з білими пов'язками та георгіївськими стрічками на одязі, озброєні автоматами типу «АК» з боєкомплектотом та військовою техніку ЗС РФ. Вони оглядали вулицю і повільно йшли вперед у напрямку будинку заявника. За ними їхала БМД-4 ЗС РФ. Запис припинився о 10:23.

Близько 11:45, коли брат заявника був вже біля будинку матері на вул. Києво-Мироцькій, автівку, де він знаходився, розстріляли військові ЗС РФ, в результаті чого він загинув на місці.

Згодом слідством було встановлено, що в авто, яким їхав брат заявника влучило 90 куль із автоматичної зброї типу «АК», а брат заявника отримав дев'ять кульових поранень.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України за допомогою записів з камер відеоспостереження, показів свідків та показів російського військовополоненого, було встановлено, що в момент вбивства чоловіка заявниці на вул. Києво-Мироцькій знаходились військові 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ (військова частина № 32515). Зокрема, слідством були встановлені командир, заступник командира та військовослужбовці вказаного підрозділу, які на той час перебували на місці вбивства брата заявника та ймовірно причетні до нього:

- Досягаєв Вадим, 04.09.1989 р.н., який на той момент був командиром 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Шевелев Вадим, який на той момент був заступником командира 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Дармограй Євгеній, 25.01.1984 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Бурдулі Георгій, 31.07.1998 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Макаренко Давид, 12.06.1999 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Загайнов Олексій, 22.05.1979 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ.

Епізод № 38360

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8630
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8631
Дата вчинення злочину	6 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Стоянка, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на Бучанський район.

Чоловік заявниці, пенсіонер правоохоронних органів, колишній спецпризначенець, проживав з родиною у м. Буча, 24.02.2022 р. з донькою виїхав до с. Стоянка Бучанського району

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. 05.03.2022 військові РФ увійшли до с. Стоянка. Окупація Бучанського району супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації Бучанського району супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

Зв'язок з заявниці з чоловіком пропав 06 березня 2022 р.

Тіло чоловіка заявниці було знайдено в с. Стоянка Бучанського району з ознаками катувань та чисельними вогнепальними пораненнями в голову.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації Бучанського району, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявниці.

Епізод № 37294

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8269
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8270
Дата вчинення злочину	7 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Син заявниці проживав у м. Буча у приватному будинку

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

7 березня 2022 року о першій половині дня син заявниці з братом готували їжу у сусідів в приватному будинку, оскільки в них ще залишався скраплений газ (центральне постачання електроенергії та газу було припинено). Син заявниці вирішив повернутися до свого будинку по продукти. Коли син заявниці переходив дорогу від сусіднього будинку до свого будинку його було розстріляно з автомату військовим РФ.

Військові РФ не дозволяли родичам та сусідам забрати тіло 3 дні. Згодом сина заявниці було поховано на території приватного подвір'я. Після деокупації тіло було ексгумовано, оглянуто експертами та перепоховано. На тілі сина заявниці на животі було встановлено три вогнепальні поранення.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема

бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства брата заявника.

Епізод № 47715

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	11498
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	11499
Дата вчинення злочину	31 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Катюжанка, Вишгородський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на с. Катюжанка Вишгородського району.

Чоловік заявниці проживав у с. Катюжанка Вишгородського району.

Село Катюжанка було окуповано у перші дні повномасштабного вторгнення. Тут було розташовано штаб угруповань ЗС РФ, які здійснювали окупацію Київської області.

Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

31 березня 2022 року чоловік заявниці поїхав на велосипеді та був розстріляний військовими ЗС РФ (вогнепальне кульове поранення в живіт).

Епізод № 38447

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8665
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8667
Дата вчинення злочину	25 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

70 річна бабуся заявника проживала у м. Буча

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

25 березня 2022 року цивільні мешканці готували їжу на кострі біля будинку (в той час були відсутні електро-, водо-, газопостачання). На територію біля будинку заїхала військова техніка ЗС РФ. Мешканці почали ховатись по своїм квартирам. При заході до власного житла 70-річна бабуся заявника була вбита через двері пострілом з автомату Калашникова.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства брата заявника.

Епізод № 37489

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8307
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8270
Дата вчинення злочину	27 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Чоловік заявниці проживав у м. Буча.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

24-25 березня 2022 року чоловіка заявниці на блок-посту жорстко побили військовослужбовцями ЗС РФ, після чого через 2–3 дні він помер.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства брата заявника.

Епізод № 37136

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8217
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8218
Дата вчинення злочину	4 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Син заявника проживав у м. Буча за адресою: вул. Лермонтова, 24-А.

03.03.2022 року ЗС РФ увійшли до міста Буча та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації міста Буча супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

3 березня 2022 року син заявника – пан В. вийшов зі свого будинку та попрямував для зустрічі зі своїм роботодавцем на вулицю Вокзальну у м. Буча. Проте протягом наступних 2 днів пан В. так і не повернувся додому

5 березня 2022 року Заявник разом із своїм молодшим сином вийшли на пошуки пана В.

Того ж дня їм вдалося знайти труп пана В. зі слідами одержаних вогнепальних поранень на перетині вулиці Лермонтова та вулиці Залізничної.

У зв'язку з активними бойовими діями заявнику разом із своїм молодшим сином не вдалось транспортувати в той же день трупа пана В. до місцевого моргу

7 березня 2022 року заявнику разом із своїм молодшим сином вдалось транспортувати труп свого сина пана В. до місцевого моргу у м. Буча.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства сина заявника.

Епізод № 39464

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8965
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8966
Дата вчинення злочину	5 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Заявниця разом з чоловіком проживали у м. Буча по вул. Острозького, 36, квартира 19.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

5 березня 2022 року у зв'язку з активними бойовими діями у м. Буча заявниця разом із своїм чоловіком – паном С. прийняли рішення евакуюватись з м. Буча, скориставшись «зеленим» коридором.

Орієнтовно о 8 годині 10 хвилин заявниця разом зі своїм чоловіком – паном С. сіли в свій автомобіль Skoda Rapid та виїхали з місця свого проживання.

Орієнтовно о 8 годині 25 хвилин заявниця разом із своїм чоловіком доїхали до залізничного переїзду «Яблунський» (фактична адреса – Залізничний провулок), де вони потрапили під обстріл зі стрілецької зброї з боку військовослужбовців РФ.

Внаслідок розстрілу зі стрілецької зброї військовослужбовцями РФ, Пан С. – загинув, а заявниця отримала вогнепальне поранення.

Під час розстрілу автомобіля заявниця бачила 6 (шість) військовослужбовців РФ, по обидва боки від автомобіля, які здійснювали розстріл.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявника.

Епізод № 37058

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8194
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8195
Дата вчинення злочину	5 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Заявниця разом з чоловіком проживали у м. Буча по вул. Садова, 11.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

24 лютого 2022 року з початком широкомасштабного наступу ЗС РФ на м. Буча та початком окупації заявниця поїхала у більш безпечне місце до своєї знайомої у приватний будинок по вул. Першотравнева, 18.

Чоловік заявниці пан Р. залишився у своєму будинку по вул. Садова, 11.

Востаннє заявниця спілкувалась із своїм чоловіком 26 лютого 2022 року за допомогою мобільного зв'язку.

10 березня 2022 року заявниця залишила м. Буча, скориставшись «зеленим» коридором.

20 березня 2022 року заявниці зателефонували її знайомі та повідомили, що бачили труп її чоловіка пана Р. по вул. Яблунська, біля магазину «Фора».

Саме на вул. Яблунській біля магазину «Фора» був розташований штаб ЗС РФ.

8 квітня 2022 року в рамках кримінального провадження від 4 квітня 2022 року правоохоронними органами України було проведено огляд території Православної Церкви України «Андрія Первозваного» у місті Буча, де було виявлено масове поховання людей внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

Серед ексгумованих тіл було виявлено труп невідомого чоловіка. Приблизний вік чоловіка на первинний огляд – 67 років, який згодом був ідентифікований, як труп пана Р.

13 квітня 2022 року судмедекспертом Боярського відділення КЗ КОР КОБСМЕ було встановлено, що смерть пана Р. настала 5 березня 2022 року внаслідок кульового поранення голови. Постріл у голову був зроблений зі стрілецької зброї.

21 квітня 2022 року Заявниця упізнала труп пана Р. та забрала його тіло для подальшого поховання з моргу у місті Боярка. Також Заявниці було видано свідоцтво про смерть пана Р.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства чоловіка заявника.

Епізод № 38194

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8540
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8541
Дата вчинення злочину	березень 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute.

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Заявниця разом із своїм сином проживали у м. Буча по вул. Яблункській, 340.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

05 березня 2022 року у домоволодіння заявниці, розташованого у м. Буча по вул. Яблонська, 340, увійшли військовослужбовці РФ і провели несанкціонований арешт сина заявника – пана Х-єва і відвезли останнього у невідомому напрямку, не повідомивши причини його арешту та пред'явлене йому звинувачення.

З моменту викрадення військовослужбовцями РФ пана Х-єва Заявниці не було нічого відомо про місцезнаходження її сина – пана Х-єва.

3 квітня 2022 року П. разом зі своїм сином повернувшись у свій будинок після деокупації у м. Буча виявили у дворі накритий килимом труп невідомого чоловіка.

Того ж дня Пан П. після виявлення трупа негайно зателефонував до Національної поліції України, повідомивши про скоєння злочину та знайдений ним труп на території свого двору.

14 квітня 2022 року о 9:00 слідчим Національної поліції України спільно з криміналістом було проведено огляд місця події. на території домоволодіння Пана П. у місті Буча.

Після закінчення вищевказаного огляду місця події було виявлено труп невідомого чоловіка за гаражними приміщеннями.

Того ж дня слідчим Національної поліції України було ініційовано проведення судово-медичної експертизи щодо встановлення дати та причини смерті знайденого трупа чоловіка під час огляду місця події.

21 квітня 2022 року внучка заявниці – Пані Р. виявила у відкритих джерелах мережі Інтернет фото загиблого Пана Х-єва.

Того ж дня заявниця разом зі своєю онукою попрямувала до моргу, щоб упізнати тіло Пана Х-єва.

21 квітня 2022 року в морзі Ірпінського відділення Київського обласного бюро СМЕ було проведено огляд трупа Пана Х-єва. – наскрізні вогнепальні поранення голови та верхніх кінцівок. У процесі розтину тіла пана Х-єва. було вилучено металевий предмет схожий на фрагмент кулі.

Після проведення огляду трупа пана Х-єва. – було встановлено, що причиною смерті є наскрізні вогнепальні поранення голови. Також було встановлено, що смерть Пана Х-єва . – настала у березні 2022 року.

26 квітня 2022 року слідчим Національної поліції України було ініційовано проведення судово-балістичної експертизу з метою ідентифікувати з якої зброї було зроблено постріл у пана Х-єва.

6 червня 2022 року після проведення судово-балістичної експертизи було встановлено, що металевий предмет, витягнутий з тіла пана Х-єва, є відстріляною кулею зі сталеву сердцевину калібром 5,45x39 мм. Також було встановлено, що ця куля була відстріляна з нарізної вогнепальної зброї – автомата (кулемета), конструкції Калашнікова (РПК-74, АК-74, АКС-74 та його сучасних модифікацій калібру 5,45x39 мм).

2 травня 2022 року заявниця отримала свідоцтво про смерть пана Х-єва із встановленою причиною смерті.

Того ж дня заявниця поховала свого сина на місцевому кладовищі у м. Буча.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загин особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства сина заявника.

Епізод № 39372

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	10536
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	8874
Дата вчинення злочину	6 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Заявниця разом із своїм братом проживали у м. Буча, Бучанського району, Київської області.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

28 лютого 2022 року заявниця переїхала до більш безпечного місця у м. Буча.

Того ж дня вона востаннє бачила свого брата – пана Лук-ко.

01 березня 2022 року заявниця в останній раз спілкувалась із своїм братом паном Лук-ко за допомогою телефонного зв'язку.

06 квітня 2022 року заявниця звернулась до Національної поліції України для пошуку свого брата Пан Лук-ко. Того ж дня, заявниця надала свої ДНК матеріали.

11 квітня 2022 року співробітниками Національної поліції України під час проведення огляду території Православної Церкви України імені «Святого Апостола Андрія Первозваного» було виявлено масове захоронення людей з ознаками насильницьких дій внаслідок здійснення агресії військовослужбовцями та іншими збройними формуваннями РФ. Під час огляду було виявлено труп невстановленої особи чоловічої статі, невстановленого віку.

11 квітня 2022 року слідчим Національної поліції України було ініційовано проведення судово-медичної експертизи щодо встановлення дати та причини смерті виявленого трупа.

Того ж дня, слідчим Національної поліції України було ініційовано проведення отримання ДНК-зразків у знайденого трупа.

12 квітня 2022 року у приміщенні моргу міста Вишгород Київської області було проведено огляд трупа, який у подальшому був ідентифікований як труп пана Лук-ко.

Того ж дня, було отримано ДНК-зразки з трупа пана Лук-ко.

27 квітня 2022 року було ініційовано проведення судової молекулярно-генетичної експертизи.

Того ж дня, судовим експертом після проведення вищезазначеної експертизи було встановлено, що виявлений труп невстановленої особи чоловічої статі, невстановленого віку є трупом пана Лук-ко.

17 травня 2022 року Національна поліція України повідомила заявницю, що серед ексгумованих трупів з масового місця поховання на території церкви Святого Апостола імені «Андрія Первозваного» знайдений труп її брата.

20 травня 2022 року суд-медекспертом було встановлено, що пан Лук-ко загинув 6 березня 2022 року внаслідок множинних кульових поранень грудної клітини.

20 травня 2022 заявниці було видано відповідне лікарське свідоцтво про смерть разом із довідкою про причину смерті пана Лук-ко.

Того ж дня, заявниця поховала свого брата на місцевому кладовищі у м. Буча.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;

- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства брата заявника.

Епізод № 45241

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	1002090
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	10725
Дата вчинення злочину	березень 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Батько заявника пан П. проживав у м. Буча, Київської області, Україна.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

09.03.2022 року заявник в останній раз бачився із своїм батьком паном П, у м. Ірпінь, коли останній прийшов його відвідати.

Того ж дня, батько заявника пан. П, успішно повернувся до себе додому у м. Бучу та повідомив про це заявнику за допомогою мобільного зв'язку.

За інформацією, встановленою в ході досудового розслідування 12.03.2022 року військовослужбовці ЗС РФ прийшли до домоволодіння пана П. задля «перевірки документів» та проведення обшуку у домоволодінні пана П.

Під час перевірки документів пана П., військовослужбовці ЗС РФ вилучили у останнього мобільний телефон, для перевірки даних на мобільному пристрої.

В ході перевірки даних мобільного пристрою пана П., військовослужбовці ЗС РФ звинуватили останнього у співробітництві з ЗСУ.

Потім військовослужбовці ЗС РФ вивели пана П., з подвір'я його будинку на проїжджу частину сусідньої вулиці, де і вбили його із стрілецької зброї.

7 квітня 2022 року співробітниками Національної поліції України по вул. Набережна 2-А, у м. Буча було виявлено труп чоловіка, який згодом був ідентифікован, як труп пана П.

19.04.2022 року у приміщенні моргу в м. Києві було проведено огляд трупа пана П.

Того ж дня, після проведення вищезазначеного огляду слідчим ГУНП України було ініційовано проведення судово-медичної експертизи щодо встановлення дати та причини смерті пана П.

25.04.2022 року заявник був викликаний задля впізнання трупу. Заявник ідентифікував труп, як труп свого батька пана П.

26.04.2022 року судмедекспертом було встановлено, що причиною смерті пана П. стали множинні кульові поранення.

Того ж дня заявнику було видано відповідне лікарське свідоцтво про смерть разом із довідкою про причину смерті пана П.

Того ж дня, заявник поховав свого батька на місцевому кладовищі у м. Буча.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах:

- 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада;
- 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії;
- 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії;
- 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення;
- 155-а окрема бригада морської піхоти;
- 656 полк оперативного призначення;
- 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний».

Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства батька заявника.

Епізод № 1002079

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	1002091
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	102092
Дата вчинення злочину	4 березня 2022 рок
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

ПОВТОРЕННЯ ОПИСАННЯ. См. Епізод № 4798

04.03.2022 року о 09:00 син заявника зателефонував її та повідомив, що знаходиться у м. Києві та збирається вирушати до м. Бучі завести ліки матері свого друга в будинок по вул. Києво-Мироцькій.

04.03.2022 року ЗС РФ входили у Бучу з кількох напрямків, зокрема зі сторони села Мироцького, що на захід від міста. Колона десантної техніки ЗС РФ заїхала на вулицю Києво-Мироцьку о 9:11 ранку. ЗС РФ зафіксувала камера спостереження одного з підприємств на початку вулиці. На відео машини десанту ЗС РФ їдуть вулицею Києво-Мироцькою у напрямку центру Бучі. Через кілька хвилин росіяни помітили камеру і розстріляли її, але відео вціліло.

Також о 10:20 камера спостереження невеликого магазину, що розташований на вул. Києво-Мироцькій – між в'їздом до Бучі зі сторони с. Мироцького та будинком матері друга заявника, зафіксували п'ятьох військових, як пізніше було встановлено слідством, з числа 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ з білими пов'язками та георгіївськими стрічками на одязі, озброєні автоматами типу «АК» з боєкомплектотом та військовою техніку ЗС РФ. Вони оглядали вулицю і повільно йшли вперед у напрямку будинку заявниці. За ними їхала БМД-4 ЗС РФ. Запис припинився об 10:23.

Близько 11:45, коли брат заявника був вже біля будинку на вул. Києво-Мироцькій, автівку, де він знаходився, розстріляли військові ЗС РФ, в результаті чого він загинув на місці.

Згодом слідством було встановлено, що в авто, яким їхав брат заявника влучило 90 куль із автоматичної зброї типу «АК», а брат заявника отримав дев'ять кульових поранень.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України за допомогою записів з камер відеоспостереження, показів свідків та показів російського військовополоненого, було встановлено, що в момент вбивства чоловіка заявниці на вул. Києво-Мироцькій знаходились військові 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ (військова частина №32515). Зокрема, слідством були встановлені командир, заступник командира та військовослужбовці вказаного підрозділу, які на той час перебували на місці вбивства брата заявника та ймовірно причетні до нього:

- Досягаєв Вадим, 04.09.1989 р.н., який на той момент був командиром 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Шевелев Вадим, який на той момент був заступником командира 2-го батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Дармограй Євгеній, 25.01.1984 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Бурдулі Георгій, 31.07.1998 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;
- Макаренко Давид, 12.06.1999 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ;

- Загайнов Олексій, 22.05.1979 р.н., який на той момент був військовослужбовцем, що проходив військову службу в 2-му батальйоні 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітряно-десантних військ ЗС РФ.

Епізод № 43908

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	10342
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	10343, 10344
Дата вчинення злочину	4 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Буча, Бучанський район, Київська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Київську область, зокрема, на місто Буча.

Батьки заявниці проживали у м. Буча по вул. Тарасівка, 3-А.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

4 березня 2022 року заявниця востаннє спілкувалась із своїми батьками за допомогою телефонного зв'язку.

5 березня 2022 року у зв'язку з активними бойовими діями у м. Буча заявниця прийняла рішення евакуюватись з м. Бучі, скориставшись «зеленим» коридором.

8 квітня 2022 року Національною поліцією України було виявлено тіла батьків заявниці з ознаками вогнепальних поранень – пан В, та пані Н.

11 квітня 2022 року після проведення судово-медичної експертизи було встановлено, що батьки заявника пан В. та пані Н. загинули внаслідок чисельних вогнепальних поранень тіла.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації міста Буча, а також, брали участь у масових вбивствах: 36-а, 37-а, 64-а окрема гвардійська мотострілецька бригада; 104-й, 234-й, 237-й десантно-штурмові полки 76-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 137-й гвардійський парашутно-десантний полк 106-ї гвардійської Тульської повітрянодесантної дивізії; 331-й гвардійський парашутно-десантний полк 98-ї гвардійської повітрянодесантної дивізії; 14-та та 45-та гвардійські окремі парашутно-десантні бригади спеціального призначення; 155-а окрема бригада морської піхоти; 656 полк оперативного призначення; 604-й Червонопрапорний центр спеціального призначення «Вітязь» та інші підрозділи Національної гвардії (Росгвардії), а також загін особливого призначення (ОМОН) «Ахмат-Грозний». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства батьків заявника.

2 СПРАВИ ПО СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Епізод № 1000050

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	1000051
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	1000050
Дата вчинення злочину	10 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	м. Тростянець, Сумська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	НІ
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Сумську область, зокрема, на місто Тростянець.

Вже ввечері 24.02.2022 року на околицях міста Тростянець з декількох напрямків підійшли колони військової техніки ЗС РФ та встановили блок-пости. Відбувалися бойові дії в місті та на околицях. ЗС РФ обстрілювали з важкої артилерії та скидали бомби на населені пункти Тростянецької ОТГ. 1 березня ЗС РФ трьома колонами зайшли в Тростянець і зайняли місто.

Місто Тростянець було звільнено Збройними силами України 26 березня 2022 року.

Під час окупації Тростянецької ОТГ військові ЗС РФ жили в будинках мирних громадян, розставляли свою техніку в житлових кварталах, грабували домівки, медичні установи, навчальні заклади тощо, викрадали транспортні засоби, мирних жителів брали в полон, катували, беззбройних пенсіонерів розстрілювали просто на вулиці. Сотні будинків зруйновано вщент, багато домівок пошкоджено, знищено об'єкти критичної інфраструктури та пам'ятки архітектури. За попередніми даними, росіяни вбили 49 мирних жителів, 3 з яких були закатовані, та 2 дітей (13 та 14 років).

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

Син заявниці проживав у с. Боромля Охтирського району Сумської обл., що знаходиться на північ від м. Тростянець та на південь від м. Суми. Село Боромля було окуповане ще 24.02.2022 р. Син заявниці з початку війни власним автомобілем допомагав евакуювати людей, їздив у Суми, яке залишалось під контролем України по ліки, дитяче харчування та засоби гігієни для дітей.

10 березня 2022 року син заявниці привіз продукти сестрі та іншим рідним у м. Тростянець та мав повертатись додому у с. Боромля. Оскільки син заявника не повернувся додому, родичі за телефонували йому на телефон, але там відповів інший чоловік, який представився військовим ЗС РФ та повідомив, що його затримано і якщо син заявниці все не розповість, то рідні його вже не побачать. Під час окупації Тростянця родичі бачили автомобіль сина заявниці під керуванням військових РФ.

27 березня 2022 року, на другий день після звільнення, тіло сина заявниці виявлено у гаражі за місцевою адміністрацією з множинними тілесними ушкодженнями, в тому числі перелами черепу та кісток. Точну дату смерті не встановлено, але рідні за сукупністю ознак (одягнутий, як в день зникнення, голений) вважають, що загинув в день затримання, тобто 10.03.2022 р., та

вважають, що причиною тортур та вбивства може бути надання інформації про військових ЗС РФ військовим ЗС України.

Епізод № 1000024

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	1000026
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	1000040
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	
Дата вчинення злочину	03 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	Селище Білка, Охтирський район, Сумська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Заявниця разом з чоловіком проживала у селищі Білка, яка знаходилася в районі ведення активних бойових дій. Наприкінці лютого селище було окуповане російськими військами та звільнене 20-21 березня 2022 року. Це відбулося на тлі наступальних дій рф на півночі України.

Весь цей час у місті та навколо нього відбувалися бойові дії, російські війська чинили насильство проти цивільного населення Охтирки та населених пунктів Охтирського району.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

03 березня 2022 року, під час обстрілів селища Білка, потерпіла, пані С. разом зі своєю родиною, що складалася з шістьох дітей та чоловіка, перебувала у льосі свого домоволодіння по вулиці Шкільна.

Чоловік вийшов із льоху з метою перевірки обстановки та більше не повернувся.

Весь березень селище Білка перебувало під окупацією тож, пошукові дії не здійснювалися.

Пізніше, 21 березня 2022 року, коли селище Білка було звільнене збройними силами України, тіло пана С. було знайдено в лісосмузі біля селища зі слідами вогнепальних поранень в голову та серце. Крім того, було виявлено сліди від ударів по обличчю та тулубу.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації Охтирського району Сумської області, а також, брали участь у масових вбивствах: 1-ша гвардійська Червоного прапора танкова армія (1 ТА, в/ч 73621, 11161); 96 окрема розвідувальна бригада; 4-та гвардійська танкова Кантемирівська ордена Леніна Червонопрапорна дивізія імені Юрія Андропова (4 ТД, в/ч 19612); 423-й гвардійський мотострілецький Ямпільський Червонопрапорний, орденів Суворова та Кутузова полк (423 МСП, в/ч 91701). Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства пана С.

4 СПРАВИ ПО ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Епізод № 41244

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	8160
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9355
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	
Дата вчинення злочину	22 серпня 2022 року
Місце вчинення злочину	Діброва с., Ізюмський р-н., Харківська обл., Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

Заявник разом з родиною проживав у селищі Діброва, яке опинилося в окупації в ході агресивних дій російських військових. Наприкінці лютого селище було окуповане російськими військами та звільнене у вересні 2022 року. Це відбулося на тлі наступальних дій РФ на сході України.

Весь цей час у місті та навколо нього відбувалися бойові дії, російські війська чинили насильство проти цивільного населення міста Ізюм та населених пунктів Ізюмського району.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

22 серпня 2022 року син заявника, пана Ш., вийшовши з дому, зник без вісті. Зважаючи на те, що селище було окуповане пошукові дії не здійснювалися.

15 вересня 2022, коли селище було деокуповане, тіло сина пана Ш. було знайдено на кладовищі по вулиці Шмидта серед безіменних могил під номером 439.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами України, а також міжнародними організаціями було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації Ізюмського району Харківської області, а також, брали участь у масових вбивствах: 2-га гвардійська мотострілецька Таманська ордену Жовтневої революції Червонопрапорна ордену Суворова дивізія ім. М. І. Калініна (2 МСД, в/ч 23626); 1-й гвардійський мотострілецький Севастопольський Червонопрапорний орден Олександра Невського полк імені 60-річчя СРСР (1 МСП, в/ч 31135); 1-й гвардійський Чортківський двічі орденна Леніна, Червоного прапора, орденів Суворова, Кутузова і Богдана Хмельницького танковий полк ім. маршала бронетанкових військ М. Є. Катукова (1 ТП, в/ч 16544); 4-та гвардійська танкова Кантемирівська орденна Леніна Червонопрапорна дивізія імені Юрія Андропова (4 ТД, в/ч 19612); 13-й гвардійський танковий Шепетівський Червонопрапорний, орденів Суворова та Кутузова полк (13 ТП, в/ч 32010); 47-ма гвардійська танкова Нижньодніпровська Червонопрапорна орденна Богдана Хмельницького дивізія (47 ТД); 61-ша окрема Кіркенеська Червонопрапорна бригада морської піхоти (61 ОБрМП, в/ч 38643); 76-та гвардійська десантно-штурмова Чернігівська Червоного прапора, орденна Суворова дивізія (76 ДШД); 106-та гвардійська повітряно-десантна Тульська Червоного прапора орденна Кутузова дивізія (106 ПДД, в/ч

55599); 60-й окремий мотострілецький батальйон «Вітірани». Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства пана С.

Епізод № 28658

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	10440
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	5772
Дата вчинення злочину	07.05.2022 року
Місце вчинення злочину	м. Ізюм, Харківської області, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

У квітні 2022 року місто Ізюм, Харківської області було захоплено незаконними збройними формуваннями регулярних військових частин Російської Федерації. З того часу і до 10 вересня 2022 року, ця територія перебувала в тимчасовій окупації, жителі міста Ізюм практично весь час перебували в укриттях, підвалах і льохах, без засобів до існування, оскільки на території міста велися запеклі бої.

Період окупації міста Ізюм, Харківської області супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

07.05.2022 року пан З. був на своєму робочому місці на території Ізюмської центральної лікарні. Близько 13-ї години цього ж дня до приміщення патологоанатомічного відділення Ізюмської центральної міської лікарні зайшов російський військовослужбовець кавказької зовнішності, представився чеченцем по імені Ахмед, він був одягнений у російський камуфляж, при собі мав автомат. Зі слів Ахмеда йому було 20 з чимось років. З Ахмедом також був інший російський військовий, одягнений у форму російського зразка, він представився іменем Руслан. Після розмови із паном З., Ахмед став агресивним, почав бити пана З., після чого вистрілив у нього з АКС-74У. Після отриманих кульових поранень З. помер.

Пана З. було вбито в приміщенні патологоанатомічного відділення Ізюмської центральної міської лікарні на своєму робочому місці російським військовослужбовцем кавказької зовнішності, який представився чеченцем на ім'я Ахмед, він був одягнений у російський камуфляж та при собі мав автомат. Зі слів свідків було встановлено, що того ж дня, після обіду до приміщення лабораторії приїхали представники військової комендатури. Зазначені особи провели огляд приміщення, здійснили фіксування ушкоджень на тілі З. У результаті огляду місця події та безпосередньо тіла жертви було виявлено тілесні ушкодження, а саме: наскрізна кульова рана в ділянці живота, трохи нижче реберної дуги зліва, вихідний отвір в ділянці крижів (нижня частина спини), два вогнепальні поранення в ділянці шиї в напрямку черепа, садна круглої форми в лівій частині обличчя (в районі вилиць), рвані рани в ділянці передньої поверхні плечового суглобу, множинні

синці та садна в ділянці обличчя, тулуба. Після огляду місця злочину тіло пана З. було поміщено військовими ЗС РФ в Ізюмське секційне приміщення моргу. В подальшому зі слів представників військової комендатури тіло пана З. було направлено до міста Білгород, РФ для проведення судово-медичної експертизи.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Російський військовослужбовець кавказької зовнішності Дудуев Ахмед Ханпашаевич, 21.04.1996 р.н., місце народження: Росія, Республіка Дагестан, м. Хасавюрт; паспорт виданий 27.04.2016 р. 050011 ОУФМС Росії по Республіці Дагестан, м. Хасавюрт.

Епізод № 16247

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	11451
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	3496
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	1000001
Дата вчинення злочину	28.03.2022 року
Місце вчинення злочину	с. Вільхівка, Харківська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

25 березня 2022 року село Вільхівка Харківського району Харківської області було захоплено незаконними збройними формуваннями регулярних військових частин Російської Федерації.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

27 березня 2022 року пан О. зник безвісти, виконуючи бойове завдання на території села Вільхівка Харківського району Харківської області. 28 березня 2022 року О. було взято в полон та вбито російським військовослужбовцем із позивним «Ангел» за вказівкою російського військовослужбовця із позивним «Шаман». Підтвердженням цих обставин є показання свідків у кримінальному провадженні № 22023220000000809 від 19.06.2022 року.

Зі слів свідка Ш., 27 березня 2022 року він знаходився в сараї за адресою: вул. Студентська, 43, с. Вільхівка, Харківський район, Харківська обл., куди його завели російські військовослужбовці. Разом з ним в підвалі знаходилися троє українських військовослужбовців зі зв'язаними пластмасовими стяжками руками та ногами. В цей день, 27 березня 2022 року, російські військовослужбовці за руки притягли до сараю О. і кинули його на підлогу біля свідка. У О. на той момент було поранення правої частини грудної клітки, з грудної клітки йшла кров, проте він був ще живий. Йому не надавалася медична допомога, хоча він дуже потребував її. У сараї, де російські військовослужбовці утримували полонених, було дуже холодно, були постійні протяги.

28 березня 2022 року у двір за адресою вул. Студентська, 43, с. Ольхівка, Харківський район, Харківська обл. приїхав російський військовослужбовець із позивним «Шаман». Російський військовослужбовець із позивним «Шаман» був одягнутий у чорний військовий одяг, зростом

приблизно 170 см, щільної тілобудови. З поведінки інших російських військовослужбовців свідок зробив висновок, що військовослужбовець з позивним «Шаман» був їх керівником або «старшим». Усіх військовослужбовців України, окрім О., разом зі свідком, підняли з землі та почали застосовувати фізичне та психологічне насильство. Російський військовослужбовець із позивним «Шаман» показав на О., який лежав в кутку в сараї та спитав у російських військовослужбовців, хто він такий. Один із присутніх російських військовослужбовців сказав, що це той, хто стріляв в них. При цьому «Шаман» пересвідчився, що О. ще живий. Після чого свідка та трьох військовослужбовців України вивели з сараю, і повели до автомобілів. У сараї на той момент залишався лише О.. У цей момент один із російських військовослужбовців запитав у військовослужбовця РФ з позивним «Шаман», що робити з чоловіком, який залишився у сараї, тобто О., на що «Шаман» відповів: «В расход» (пряма мова). Тоді військовослужбовець РФ із позивним «Ангел» (віком приблизно 30-35 років, зростом приблизно 190 см, худорлявий, трохи сутулий, мав коротку стрижку) знімаючи з плеча автомат, зайшов у сарай. За кілька секунд свідок почув звук пострілу автомата.

20 травня 2022 року приблизно о 12 годині 00 хвилин під час здійснення фотозйомки місць, де вилучали тіла загиблих військовослужбовців України, у сараї за адресою вул. Студентська, 43, с. Вільхівка Харківського району Харківської області, свідком Д. було здійснено фотофіксацію вилучення тіла невстановленого військовослужбовця України з двома кульовими пораненнями в ділянці грудної клітки, яке знаходилось в цьому приміщенні. В результаті проведення пред'явлення трупа невстановленого військовослужбовця України з двома кульовими пораненнями в ділянці грудної клітки для впізнання, встановлено, що це труп саме О.

В результаті проведення пред'явлення особи для впізнання за фотознімками встановлено, що військовослужбовцем РФ з позивним «Шаман», який віддав наказ на вбивство полоненого О., є Демченко Володимир Олександрович, 18 січня 1966 року народження.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Російський військовослужбовець Демченко Володимир Олександрович, 18 січня 1966 року народження, позивний «Шаман».

Російський військовослужбовець із позивним «Ангел».

Епізод № 39463

Ім'я Заявника (№ персоналії у БД)	9924
Ім'я Жертви (№ персоналії у БД)	9925
Ім'я Свідка/Свідків (№ персоналії у БД)	
Дата вчинення злочину	15 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	с. Гракове, Чугувський район, Харківська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку війни Т. (далі – заявниця) проживала у с. Гракове, Чугуївського району, Харківської області, Україна. Чоловік заявниці пан І. також у цей момент проживав в у с. Гракове, Чугуївського району, Харківської області, Україна.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Харківську область, зокрема, на місто Харків.

З 24.02.2022 року ЗС РФ увійшли до с. Гракове, Чугуївського району, Харківської області та окупували його. Окупація супроводжувалася активними військовими операціями ЗС РФ.

Також період окупації с. Гракове, Чугуївського району, Харківської області та інших населених пунктів Харківської області супроводжувався систематичними та широкомасштабними вбивствами військовослужбовцями ЗС РФ цивільних осіб, які не брали участі у бойових діях, що підтверджується великою кількістю національних та міжнародних розслідувань.

(і) Обставини, пов'язані з вбивством

З 26.02.2022 року військовослужбовці РФ почали розташовуватися у с. Гракове, Чугуївського району, Харківської області.

Чоловік пані Т., пан І., був цивільною особою, вів сільськогосподарську діяльність, не служив, не мав відношення до військової служби, оскільки мав проблеми з серцем.

02.03.2022 року пані Т. з двома дітьми виїхала у більш безпечний район через постійні обстріли з боку військовослужбовців ЗС РФ їх села. Пан І. залишився вдома, оскільки треба було доглядати за домашнім господарством.

Пані Т. постійно була на зв'язку з чоловіком, паном І., він їй розповідав, що з початку березня 2022 року додому до пана І. кожного дня почали приходити військовослужбовці ЗС РФ з обшуками, що саме вони шукають, не повідомляли. При проведенні обшуків, військовослужбовці ЗС РФ застосовували до пана І. фізичне і психологічне насильство, а саме застосовували побиття, били прикладом.

Так, одного разу військовослужбовці ЗС РФ вивезли пана І. до траси та дуже сильно побили, погрожуючи вбивством. Матір пані Т., пані Р. проживала недалеко від будинку пана І. З її слів, пан І. приходив до неї, розповідав: "Ма, вивозили мене на трасу, на коліна ставили: "Зізнавайся". Запитую: "У чому я маю зізнатися?". А вони: "Ти нацик!". Він корейської національності, ну який він нацик?

У пана І. у дворі стояла машина «Газель», військовослужбовці ЗС РФ питали пана І. про неї, але ключі не забирали.

13 та 14 березня 2022 року військовослужбовці ЗС РФ не приходили до пана І.

15 березня 2022 року о 13 год. 50 хв. пані Т. розмовляла по телефону з паном І., коли хтось почав сильно стукати у двері, пан І. сказав, що перетелефонує та заховав телефон, оскільки користуватися телефоном було небезпечно. Але пан І. так і не перетелефонував та на дзвінки не відповідав. Сусіди в той день бачили, як у той же час по вулиці, на якій відбулася дана подія, виходило двоє озброєних військовослужбовців ЗС РФ у балаклавах.

Пані Т. попросила сусідів оглянути територію будинку, але вони нічого не знайшли.

На наступний день, 16.03.2022 року, брат пана І. зайшов у будинок та побачив пана І. мертвим зі слідами насильницької смерті. Мати пані Т. пані Р. пішла до сусідки, щоб вона допомогла обмити тіло. І як обмивала, каже: " Мабуть, куля пройшла навиліт – величезна дірка була в тілі». Цього ж дня пані Т. приїхала у с. Гракове.

17.03.2022 року пана І. поховали. Документи пана І. залишилися у будинку, військові ЗС РФ не викрали нічого, все залишилося на своїх місцях.

Після цього військовослужбовці приходили додому до пана І., сусіди бачили, як військовослужбовці ЗС РФ приїжджали до будинку, виносили з дому речі: одяг, засоби харчування, меблі.

1 СПРАВА ПО ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Епізод № 1000321

Ім'я Заявника (потерпілої) (№ персоналії у БД)	1000323
Ім'я Жертви (загиблого) (№ персоналії у БД)	1000324
Дата вчинення злочину	04 березня 2022 року
Місце вчинення злочину	вул. Лісова, с. Ягідне, Чернігівський район, Чернігівська область, Україна
Факти	Умисне вбивство
Відомості щодо виконавців	ТАК
Юридичне представництво ГО «ХПГ»	ТАК
Legal qualification under the Rome Statute	Art 7(1)(a) Rome Statute

24.02.2022 року Російська Федерація розпочала широкомасштабний військовий наступ на територію України.

На момент початку війни Я. (далі – заявниця) проживала у місті Борова Київської області, Україна. Син заявниці разом з її батьками у цей час проживав у селі Ягідне Чернігівської області.

Збройні сили Російської Федерації (далі – ЗС РФ) проводили широкомасштабний наступ на Чернігівську область. Село Ягідне було окуповане в перших числах березня 2022 року.

Під час вторгнення російські війська забрали чоловіків, жінок та дітей із будинків, погрожуючи їм зброєю, та відвели до підвалу місцевої школи, де протримали чотири тижні. Впродовж 28 днів, з 3 березня по 31 березня 2022 року 350 мешканці села перебували у підвалі, площею 197 м², під час перебування в якому померло 10 осіб. Також у населеному пункті військовими ЗС РФ вчинялися й інші протиправні (злочинні) дії, зокрема було вбито мешканців села.

(i) Обставини, пов'язані з вбивством

Під час окупації населеного пункту Ягідне було вбито сина заявниці А.

Оскільки заявниця проживала окремо від сина, протягом менше ніж тиждень з початку повномасштабного вторгнення РФ вона спілкувалась з ним телефоном, і він повідомляв їй, що в селі Ягідне постійно чути вибухи. 01 березня 2022 року зв'язок з ним повністю зник.

Увечері 03 квітня 2022 заявниці зателефонувала хрещена дитини А. та повідомила, що він загинув. 16 квітня 2022 року заявниця приїхала в село Ягідне, де дізналась зі слів своєї матері, що тіло А. лежало біля воріт їхнього будинку близько 9 днів, а потім військові ЗС РФ на автомобілі вивезли тіло до лісу й там залишили. Інформація про конкретних виконавців вбивства сина та обставини була відсутня. Зі слів місцевого мешканця М. військові ЗС РФ повідомили йому, що розстріляли А., адже він відмовився виконувати їхній наказ, а саме лягти на землю.

Ексгумація тіла А. була проведена 15 квітня 2022 року, після чого його поховали на місцевому цвинтарі.

(ii) Ймовірні або встановлені виконавці вбивства

Правоохоронними органами, а також іншими структурами України було встановлено такі підрозділи ЗС РФ, які були задіяні у бойових діях та окупації села Ягідне, а також є причетними до вбивства цивільних: батальйонна тактична група 228 мотострілецького полку з 9 танковою ротою 3 танкового батальйону 80 танкового полку, посилені тактичні групи 400 самохідного арти-

лерійського полку 90 танкової дивізії, а також окремі військовослужбовці зі складу 35 окремої мотострілецької бригади та 74 окремої мотострілецької бригади 41 ЗА Центрального військового округу. Супровід колон забезпечення здійснювався силами зведеної батальйонної тактичної групи 55 окремої мотострілецької бригади 41 ЗА Центрального військового округу. Обстріли могли здійснюватися силами та засобами 950 реактивного артилерійського полку 2 ЗА Центрального військового округу. Окремі представники та командири цих підрозділів ймовірно і були причетні до вбивства А.

08 ВИСНОВКИ

Велика кількість вбивств, описаних у поданні, стали результатом дій представників ЗС РФ. Ці дії були насильственими та масовими.

Розстріли, що відбувалися, не супроводжувалися конкретними мотивами, які могли би обґрунтувати такий жорстокий захід. Здається, що їхньою метою було викликати загальний страх та паніку серед місцевого населення.

Виконавцями розстрілів переважно були снайпери та інші особи, які мали військовий досвід і були наділені владою стріляти в будь-яку особу, яка з'являлася на вулицях. Це підкреслює намір застосовувати смертельну силу без розрізнення між цивільними і військовими особами.

Значна частина жертв цих розстрілів були цивільними особами працездатного віку, які не представляли загрози для ЗС РФ та не були частиною збройного конфлікту.

Місцеві жителі не були належним чином проінформовані про заборону виходу на вулицю, і вони зазнавали поранень або загинули, не маючи можливості передбачити ризики.

Наявність інформаційного вакууму через відсутність телефонного та інтернет-зв'язку додатково ускладнювала ситуацію для місцевого населення та обмежувала їхню здатність отримувати інформацію про небезпеку.

Розстріли проводилися як вдень, так і вночі, незважаючи на відсутність офіційної комендантської години. Це створювало додатковий страх серед місцевого населення та призводило до невпевненості щодо власної безпеки.

Загальним мотивом цих вбивств було подавлення спротиву та тероризування місцевого населення. Вони відбувалися в рамках конфлікту і мали за мету підкреслити владу та перевагу Збройних Сил Російської Федерації.

ДОДАТОК.

Форми стандартизованих документів, що використовуються ХПГ у процесі зібрання та оброблення інформації від жертв та свідків позасудових страт в Україні²⁶

ФОРМА 1. ФОРМА ЗАЯВИ НА НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ТА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ²⁷

Директору Громадської організації
«Харківська правозахисна група»
Захарову Є. Ю.

Від [ПІБ ЗАЯВНИКА]
що мешкає за адресою:
[АДРЕСА ПРОЖИВАННЯ]
Телефон: [КОНТАКТНІ ДАНІ]

ЗАЯВА

Про надання правової допомоги

Прошу надати мені вторинну правову допомогу у зв'язку з тим, що

Відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з ціллю надання мені правової, психологічної та гуманітарної допомоги, фіксування (документування) воєнних злочинів, підготовки статистичної, адміністративної та іншої інформації з питань персоналу, я даю згоду на:

- обробку моїх персональних даних з первинних джерел у такому обсязі, зокрема відомості про мою професію, паспортні дані, особисті відомості (вік, стать, родинний стан, склад сім'ї), відомості про зареєстроване або фактичне місце проживання, відомості, що стосуються стану здоров'я в межах визначених законодавством, відомості про пільги та спеціальні соціальні статуси;
- використання персональних даних, що передбачає будь-які дії володільця персональних даних з обробки таких даних, їх захисту, а також дії з надання часткового або повного права обробки персональних даних іншим суб'єктам відносин, пов'язаних з персональними даними, що здійснюються за згодою суб'єкта відносин, пов'язаних з персональними даними, що здійснюються за згодою суб'єкта персональних даних чи відповідно до закону (стаття 10 зазначеного Закону);

---

²⁶ У наведених у цьому Додатку формах інформація у квадратних дужках [ ] заповнюється заявником.

²⁷ На основі цієї заяви особа отримує кваліфіковану правову допомогу від ХПГ, що включає, зокрема, але не виключно, допомогу під час національних процедур в Україні (ініціювання та представлення під час досудового розслідування), допомогу під час юридичної комунікації з органами РФ, звернення до міжнародних механізмів захисту прав людини (договірних органів ООН), подання свідчень до МКС тощо. Складена у відповідності до вимог внутрішнього законодавства України щодо забезпечення дотримання права на захист персональних даних; використовується ХПГ у провадженнях на національному рівні.

- поширення персональних даних, що передбачає дії з передачі відомостей про фізичну особу за згодою суб'єкта персональних даних (стаття 14 зазначеного Закону);
  - зобов'язуюся у разі зміни моїх персональних даних надавати у найкоротший термін уточнену, достовірну інформацію та оригінали відповідних документів для доповнення моїх персональних даних.

[ДАТА]

[ПІДПИС] [ПІБ]

ФОРМА 2. ФОРМА ІНФОРМОВАНОЇ ЗГОДИ²⁸

Інформована згода

Ця інформована згода надається Харківській правозахисній групі (ХПГ) та Данському інституту проти катувань (DIGNITY).

Ваша інформована згода необхідна як для збору, так і для використання наданої Вами інформації з метою кримінального розслідування та/або судових процесів, а також для більш широких зусиль щодо притягнення до відповідальності у відповідь на серйозні порушення міжнародного права, такі як міжнародні злочини та порушення прав людини, скоєні з моменту вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року.

Надаючи свою інформовану згоду, Ви підтверджуєте, що були проінформовані, розумієте характер та обсяг діяльності з документування, погоджуєтесь на участь у ній та погоджуєтесь з тим, що надана Вами інформація може бути передана компетентним національним та/або міжнародним слідчим органам, у тому числі Офісу Прокурора Міжнародного кримінального суду.

Ви також погоджуєтесь з тим, що надана інформація може бути передана іншим міжнародним органам, таким як Європейський суд з прав людини, договірні органи ООН та/або інші міжнародні/регіональні механізми, уповноважені сприяти зусиллям щодо забезпечення справедливості в Україні.

Підписуючи цей документ, Ви надаєте свою інформовану згоду.

Цим я визнаю і підтверджую, що:

- Це добровільний процес, і я надав/надала інформацію, документацію або речові докази вільно, без будь-якого примусу, погроз або тиску.
- Мене повідомили, що надана мною інформація, документація або речові докази можуть бути використані у кримінальному розслідуванні та/або судових процесах та передані компетентним національним та/або міжнародним слідчим органам, у тому числі Офісу Прокурора МКС.
- Мене поінформували, що надана мною інформація, документація або речові докази можуть бути також використані в міжнародних судових процесах з прав людини, процедурах ООН з прав людини та/або процедурах по виплаті компенсацій/репарацій.
- Мене поінформовано про моє право відкликати свою згоду в будь-який час. Відкликання згоди не впливає на законність юридичних процедур, які започатковані на підставі згоди до її відкликання.
- Я усвідомлюю, що мої особисті дані, а також будь-яка надана мною інформація можуть бути розкриті сторонам під час майбутнього кримінального та/або іншого процесу.
- Я розумію характер і мету діяльності з документування, потенційне використання наданої мною інформації, а також всі потенційні ризики, пов'язані з моєю участю в цій діяльності.

²⁸ Розроблена ХПГ у партнерстві із Данським інститутом проти катувань (DIGNITY); використовується ХПГ у справах, де наявні міжнародні процедури.

Цим я даю свою згоду:

1. Зазначте, на що дається згода:
  - на розповідь про те, що Ви пережили або свідком чого Ви стали;
  - на передачу інформації, документації або інших предметів;
  - на відео- та аудіо- фіксацію інтерв'ю;
  - на фотографування та документування тілесних ушкоджень;
  - на розповсюдження переданої мною інформації в медіа та інтернеті;
  - інше [будь ласка, опишіть] [ОПИСАННЯ]
2. На передачу інформації, документації або фізичних предметів, які я надав/надала:
  - Офісу Прокурора МКС для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах;
  - компетентним національним органам України для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах;
  - компетентним органам іноземних держав, що діють за принципом універсальної юрисдикції, для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах за кордоном;
  - іншим компетентним міжнародним механізмам для використання в судових процесах з прав людини та/або інших більш широких ініціативах щодо притягнення до відповідальності, процедурах ООН з прав людини та/або процедурах по виплаті компенсацій/репарацій.

3. Якщо є будь-які обмеження. будь ласка, уточніть:

[ОПИСАННЯ ОБМЕЖЕНЬ, ЯКЩО ТАКІ Є]

Ім'я та прізвище: [ІМ'Я, ПРІЗВИЩЕ]

Підпис: [ПІДПИС]

Дата: [ДАТА]

Про обробку персональних даних

Я приймаю, що ХПГ володітиме моїми персональними даними та надаю свою інформовану згоду на обробку моїх персональних даних ХПГ та її партнерською організацією «DIGNITY», отриманих документаторами/юристами ХПГ у процесі їхньої діяльності з документування та/або надання правової допомоги, з метою сприяння притягненню до відповідальності у зв'язку з російсько-українською війною, з моменту 24 лютого 2022 року.

Я ознайомився/ознайомилася із Заявою про обробку персональних даних ХПГ/»DIGNITY» та розумію політику ХПГ щодо збору та використання моїх персональних даних, а також здійснення прав відповідно до Закону України № 2297 «Про захист персональних даних» («ЗПД») та Загального регламенту про захист даних Європейського Союзу («GDPR») при передачі інформації партнерській установі ХПГ «DIGNITY» зі штаб-квартирою в Данії.

Пояснювальна записка про обробку персональних даних

Ця записка пояснює, як і чому Харківська правозахисна група («ХПГ») та Данський інститут проти катувань («DIGNITY») використовують персональні дані, які Ви надаєте під час інтерв'ю. Причина, через яку ми маємо пояснити це перед інтерв'ю, полягає в тому, щоб переконатися, що Ви повністю поінформовані про Ваше право на захист даних та конфіденційність відповідно до Закону України № 2297 «Про захист персональних даних» («ЗПД») та Загального регламенту ЄС про захист даних («GDPR»), після подальшої обробки інформації DIGNITY (штаб-квартира знаходиться в Копенгагені, Данія).

I. Інформація, яку ми збираємо

Під час цього інтерв'ю ХПГ збиратиме про Вас **персональні дані**, які в подальшому будуть оброблятися ХПГ та її партнерською організацією DIGNITY. Типи персональних даних, які ми можемо збирати у Вас, включають Ваше ім'я, адресу та контактні дані; дату та місце народження; Ваш рівень освіти; інформацію про інциденти та події за участю Вас як жертви або свідка (наприклад, деталі катувань або інших ймовірних міжнародних злочинів, яким Ви піддавалися або свідком яких Ви були). Ми також можемо збирати та використовувати **спеціальні категорії персональних даних** про Вас, включаючи Ваше расове або етнічне походження, політичні погляди, фізичне та психічне здоров'я, релігійні або філософські переконання, членство в профспілках, сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність.

1. Як ми використовуємо цю інформацію

Ми збираємо, зберігаємо, переглядаємо та надалі обробляємо ці персональні дані з метою:

- Обмінюватися інформацією про ймовірні міжнародні злочини з компетентними національними та/або міжнародними слідчими та прокурорськими органами, включаючи Офіс Прокурора Міжнародного кримінального суду, з метою проведення кримінальних розслідувань та судових процесів.
- Обмінюватися інформацією про ймовірні міжнародні злочини та порушення прав людини з іншими міжнародними механізмами притягнення до відповідальності, які були створені після вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року.
- Надавати Вам інформацію та підтримку, де це необхідно і можливо.
- Зв'язуватися з Вами в майбутньому, якщо у нас виникне така потреба.

Ми будемо збирати тільки той обсяг персональних даних, який необхідний для ефективного виконання цих функцій.

2. Обмін персональними даними

ХПГ та DIGNITY можуть передавати Ваші персональні дані наступним третім особам:

- Офісу Прокурора МКС для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах;
- компетентним національним органам України для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах;
- компетентним органам іноземних держав, що діють за принципом універсальної юрисдикції, для використання у кримінальних розслідуваннях та/або судових процесах за кордоном;
- іншим компетентним міжнародним механізмам для використання в судових процесах з прав людини та/або інших більш широких ініціативах щодо притягнення до відповідальності, процедурах ООН з прав людини та/або процедурах по виплаті компенсацій / репарацій.

Коли ми надамо Вам достатньо інформації, щоб Ви могли прийняти обґрунтоване рішення, ми запитаємо Вас, чи даєте Ви згоду на передачу Ваших персональних даних вищезазначеним третім особам. Ми також можемо передавати Ваші персональні дані, якщо фізична або юридична особа, яка їх отримує, має легітимний інтерес, для якого обробка є необхідною та пропорційною.

У виняткових випадках ми можемо бути зобов'язані передати Ваші персональні дані іншим органам, якщо ми зобов'язані це зробити за законом, якщо це не порушує міжнародне право в галузі прав людини. Це може трапитися, якщо ми будемо зобов'язані зробити це на підставі рішення суду або з метою запобігання шахрайству чи іншому злочину.

3. Зберігання персональних даних

Ми зберігатимемо та передаватимемо Ваші персональні дані з використанням безпечних методів, щоб запобігти несанкціонованому доступу до Ваших персональних даних, їх зміні або втраті. Ми відстежуємо будь-які підозри щодо порушення даних і повідомлятимемо Вас і будь-який відповідний регуляторний орган про підозри порушень, якщо ми зобов'язані це зробити згідно з законом.

4. Міжнародна передача даних

Коли Ваші персональні дані передаються з правової юрисдикції України до Європейського Союзу, третьої країни або міжнародної організації, це може бути зроблено тільки в тому випадку, якщо відповідна третя країна або міжнародна організація відповідає законодавчим вимогам щодо забезпечення належного рівня захисту прав фізичних осіб на недоторканність приватного життя та захист персональних даних.

5. Зберігання даних

Ми зберігатимемо Ваші персональні дані лише протягом часу, який необхідний для виконання цілей, для яких ми їх збирали, в тому числі з метою задоволення вимог обліку або звітності. При визначенні терміну зберігання даних ми враховуємо обсяг, характер і чутливість інформації, потенційний ризик заподіяння шкоди від несанкціонованого використання або розголошення Ваших персональних даних, цілі, для яких ми обробляємо Ваші персональні дані, і чи можемо ми досягти цих цілей за допомогою інших засобів, а також відповідні законодавчі вимоги.

6. Ваші права

За наявності підстав, за законом Ви маєте право на таке:

- Відкликати згоду в будь-який час.
- Запитувати доступ до Ваших персональних даних («запит суб'єкта даних на доступ»). Це дозволить Вам отримати копію персональних даних, які ми зберігаємо про Вас, і перевірити, чи законно ми їх обробляємо.
- Попросити нас виправити персональні дані, які ми зберігаємо про Вас, які є неправильними, неповними або неточними.
- Попросити нас видалити Ваші персональні дані з наших файлів і систем, якщо немає вагомих причин для їх подальшого зберігання.
- Заперечувати проти використання нами Ваших персональних даних для сприяння досягненню легітимних інтересів.
- Попросити нас обмежити або призупинити використання Ваших персональних даних, наприклад, якщо Ви хочете, щоб ми встановили їх точність або підстави для їх використання.

Попросити нас передати Ваші персональні дані іншій особі або організації, наприклад, медичному або юридичному працівнику, який надає Вам послуги.

7. Контакти

Якщо ви хочете скористатися будь-якими своїми правами, бажаєте відкликати згоду, подати скаргу або маєте будь-які запитання щодо обробки ваших персональних даних або гарантій, які ми запровадили для їх захисту, будь ласка, зв'яжіться з нами:

Електронна пошта:

- ХПГ електронна адреса: consent@khpg.org
- Електронна адреса DIGNITY: gdpr@dignity.dk

Пошта:

- Пошта ХПГ: м. Харків, вул. Свободи, 27, кв. 4, 61002, а/с 10397
- Пошта DIGNITY: Bryggervangen 55, 2100 København, Denmark

8. Скарги

Ви також маєте право в будь-який час подати скаргу до регулятора з питань захисту даних в країні, в якій обробляються Ваші дані.

Скарги щодо обробки персональних даних можуть бути подані:

В Україні — до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини — <https://ombudsman.gov.ua>.

У Данії, де знаходиться «DIGNITY», діє Данське агентство із захисту даних — datatilsynet.dk

Інформаційне видання

Євгеній Захаров,
Ганна Овдієнко, Максим Ревякин

**ПОЗАСУДОВІ СТРАТИ,
ВЧИНЕНІ РОСІЯНАМИ У БУЧІ
ТА ІНШИХ ЧАСТИНАХ УКРАЇНИ**

Відповідальний за випуск та редактор *Євгеній Захаров*

Підписано до друку 11.09.2023
Формат 60 × 84 ¹/₈. Папір офсетний.
Умов. друк. арк. 12,32. Гарнітура Roboto
Наклад – 25 прим.

ГО «ХАРКІВСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА»
61002, Харків, а/с 10430
khp.org та library.khp.org

Друк: ТОВ «ВИДАВНИЦТВО ПРАВА ЛЮДИНИ»
61002, Харків, вул. Дарвіна, 7, кв. 35
Свідоцтво Державного комітету телебачення і радіомовлення України
серія ДК № 4783 від 23.10.2014 р.
ел. пошта: distribution.hr.publisher@gmail.com
publisher@khp.org